Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

הײַנט 12 זײַטען

פרייז 20 גראָשען

נײַער פאָלקסבלאַט

№ 277 | לאָדז, זונטאג, כה כסלו תרצ"ה | צוועלפטער יאהרגאנג | Łódź, Niedziela, 2 Grudnia 1934 r. | № 277

אדרעס פון רעדאַקציע און אדמיניסטראַציע: לאָדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71 — Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

לאַוואַל ווענדעט זיך צו היטלערן

אַז ער זאָל זײַנע רייד וועגען שלום אונטערשטיצען מיט מעשים

פּ אַ ר י ז, 1 (ספּ. טעל.)

בעתן באַטראַכטען דעם ביודזשעט פון אוי־סערן מיניסטעריום אין פראַנצויזישען פּאַרלאַמענט האָט גענומען אַ וואָרט דער אויסערן מיניסטער לאַוואַל, וועלכער האָט צווי. אַנדערען געזאָגט, אַז די אינטערעסען פון פראַנקרײַך זענען איד ענטיש מיט די אינטערעסען פון שלום. רעדענדיג וועגען איטאַליען, האָט לאַוואַל געזאָגט, אַז ס'זענען בעזיי־טיגט געוואָרען אַלע שטרײַטיגקייטן צו אַ פרידליכער צוזאַמענאַרבייט פון ביידע פעלקער, וועלכע דאַרף אָבער פאַרברייטערט ווערען אויף דער ברייטער קאָאַליציע און בעזונדערס אויף יוגאָסלאַוויען.

וואָס שייך דעם מזרח פּאַקט האָט פראַנקרײַך דערבײַ נישט קיין שום עגאָאיסטישע כוונות, יע דער מלוכה וועט צוגעלאָזען ווערען צו דעם פּאַקט מיט איין תּנאי, אַז די איצטיגע גרענעצן מוזען אָפּגעהיטען ווערען, ווײַל ס'וואָלט נאָר גע־וואָלט איין מעטער פון די גרענעצען איבעררוקען, וואָלט געשטערט דעם שלום אין גאַנץ אייראָפּאַ.

רעדענדיג וועגען סאָוויעט-רוסלאַנד, האָט לאַוואַל געזאָגט, אַז די פראַנצויזיש-סאָוויעטישער סאָלידאַריטעט דאַרף זײַן געווידמעט צו קאָנסאָ־לידירען דעם שלום אויף מזרח. דײַטשלאַנד איז שוין אײַנגעלאַדען געוואָרען און וועט אײַנגעלאַ־דען ווערען אַנטיילצונעהמען אין פּאַקט פון געגענ־זײַטיגע הילף אויף די זעלבע בעדינגונגען וואָס אַנדערע לענדער. היטלער פאַרזיכערט וועגען זײַן ווילען צו שלום, מיר פאַרלאַנגען פון איהם, אַז דורך פאַראײַניגען זיך צו אונזער פּאָליטיק וואָס מיר פיהרען אויף מזרח, זאָל ער זײַנע ווערטער אונטערשטיצען מיט מעשים.

קאַנצלער היטלער וועט נישט קענען ברענגען צו קיין הסכם זײַנע רייד וועגען שלום און די בע־וואָפנונג פון דײַטשלאַנד, ווען ער וועט נישט אַנ־טיילנעהמען אין אונזער אַרבייט צו אָרגאַניזירען דעם שלום. מיר ווילען זיך נישט אונטערגעבען דער לאַגע, וועלכע איז געשאַפען געוואָרען דורך דער בעוואָפנונג פון דײַטשלאַנד. מיר לאַדען נאָכ־אַמאָל אײַן דײַטשלאַנד צו דער שלום אַרבייט.

מיר ווילען, אַז דער פּלעביסציט אין סאַאַר־געביט זאָל אַדורכגעפיהרט ווערען נאָרמאַל און אַז די רוה זאָל נישט געשטערט ווערען, מיר פאָדערן אַז אַלע לענדער זאָלען צוזאַמען שאַפען אַ פּאָליציי אָפּצוהיטען די אָרדנונג. אויף דער נאָהענטסטער זיצונג פון דער פעלקער-ליגע דאַרף דער ענין דעצידירט ווערען.

אין דער דיסקוסיע האָט פראַנקלין בויאָן ערקלערט, אַז מיט היטלער-דײַטשלאַנד קען קיין שום פאַרשטענדיגונג נישט זײַן, דעם הײַנטיגען דײַטשלאַנד קען מען נישט גלויבען.

לעאָן בלום קריטיקירט שאַרף דעם באַר־באַרישען רצושים אין דײַטשלאַנד און זאָגט, אַז מ'דאַרף זיך פון איהם אָפּגרעניצען ווי פון אַ פּעסט, בלום האָפט, אַז דײַטשע פאָלקס-מאַסען וועלען זיך אויפוועקען פון שלאָף און וועלען אויסלייזען דײַטשלאַנד.

אין געבעלס זאָגט זיך דאָס זייניגע...

ב ע ר ל י ן, 1 (ספּ. טעל.)

געבעלס האָט געהאַלטען אַ גרויסע רעדע אין וועלכער ער האָט געזאָגט, אַז די וועלט וועט זיך בערוהיגן ביז דײַטשלאַנד וועט נישט גלייכ־בערעכטיגט ווערען אין בעוואָפנונגס-פראַגען, ערשט דעמאָלט וועלן מיר קענען אָנהויבען צו רעדען.

ערמאָרדעט סערגיי קיראָוו

סעקרעטאַר פון צ. ק. פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי אין רוסלאַנד און מיטגליד פון „ווציק"

מ אָ ס ק ו אַ, 1 (ספּ. טעל.)

הײַנט האַלב 5 נאָכמיטאָג איז דערמאָרדעט געוואָרען אין סמאָלני אינסטיטוט אין לענינגראַד, דער בעקאַנטער טוער סערגיי קיראָוו. ער איז דער־הרגעט געוואָרען דורך אַ קאָנטער-רעוואָלוציאָנער.

סערגיי קיראָוו האָט געהערט צו דער אַל־טער באָלשעוויסטישער גוואַרדיע. צו די באָלשע־וויקעס האָט ער געהערט זייט 1904, לאַנגע יאָה־רען איז ער געזעסען אין צאַרישע טורמעס.

נאָך דער רעוואָלוציע פאַרנעמט ער אַ רייה אָנגעזעהענע אַמטען. לעצטענס איז ער געווען סעקרעטאַר פון צענטראַל-קאָמיטעט פון דער קאָמו־ניסטישער פּאַרטיי אין רוסלאַנד און אַ מיטגליד פון סאָוויעטישען צענטראַלען אויספיהרונגס־קאָמיטעט.

דעקלאַראַציע פון עסטרײַכישען בונדעסקאַנצלער ד"ר שושניג

וועגען דער בעציהונג צו די מינדערהייטען

ווין (יט"א) הײַנט איז פאַרגעקומען די עפע־נונגס-זיצונג פון דעם עסטרײַכישען „בונדעס-טאַג", וואָס ערפילט, ווי בעקאַנט, די פונקציעס פון עסטרײַ־כישען פּאַרלאַמענט.

ערעפענענדיג דעם „בונדעס-טאַג" האָט דער בונ־דעס-קאַנצלער ד"ר שושניג געהאַלטען אַ לענגערע רעדע, אין וועלכער ער האָט ערקלערט צווי. אַנד.:

אונזער עהרענפליכט און עהרגייץ איז צו זיכע־רען די מינדערהייטען אין עסטרײַך אַ מוסטערהאַפ־טע רעכטשטיץ. עסטרײַך איז אַ דײַטש לאַנד און וועט בלייבען דײַטש. עסטרײַך איז לויט איהר פאַרגאַנ־גענהייט און לויט איהר וועזען קריסטליך. די גייסטי־גע און רעליגיעזע ערציהונגען ווערט אין עסטרײַך איבערגעגעבען דער קירכע.

ענטפערענדיג אויף די פּראָוואָקאַציעס, וואָס זער־רען געמאַכט אין אויסלאַנד, אַז עסטרײַך ווערט רעגירט קאַטוילישׂ, האָט דער בונדעס-קאַנצ־לער ערקלערט: „עסטרײַך ווערט רעגירט עסטרײַ־כיש".

צו דעם „בונדעסטאַג", וואָס איז באַטייליגט גע־וואָרען דורך דער רעגירונג, געהערט נישט, ווי בעקאַנט, קיין איין ייד.

מיליטערישע מפּלה פון באָליוויען

פולשטענדיגער כאַאָס אין דער הויפּט-שטאָט

ס אַ נ ט י אַ ג אָ, 1 (ספּ. טעל.)

די לאַגע אין באָליוויע איז ווייטער נישט קלאָר.

די ידיעות, וועלכע מען האָט דאָ דערהאַל־טען, אויסמײַדענדיג די צענזור, האָבען געגעבען אַ גרונד צו קלאַנגען וועגען אַ מיליטערישער מפּלה פון באָליוויע און וועגען אויסברוך פון אומ־רוהען אין לאַנד.

לויט די ידיעות, וואָס זענען אַהער אָנגע־קומען פון די טשילישע פּאָרטען, איז די באָלי־ווישע גרענעץ פאַרמאַכט. אין לאַפּאַז און אין אַנדערע שטעט פון באָליוויע זענען פאָרגעקומען אַנטי מלחמה דעמאָנסטראַציעס. די אומרוהען זאָלען פאָרגעקומען צוליב דעם, וואָס די אַרמיי איז נישט צופרידען מיטן צוזאַמענשטעל פון דער רעגירונג פון פּרעזידענט סאַלאַמאַנקאַ.

דער ביז איצטיגער וויצע-פּרעזידענט און איצטיגער פּרעזידענט טריאַדאַ האָט אויפגעפאָדערט אַנ־טערגענומען שריט בײַ די שכנישע מלוכות, אַז זיי זאָלען פאַרמיטלען בײַם אָנקניפּען שלום-אונטער־האַנדלונגען מיט פּאַראַגוויי.

אַדורכפיהרענדיג אַ גרויסען פּלאַן פון אַרומ־רינגלען די באָליווישע אַרמיי, האָט דאָס פּאַראַג־וואַייער מיליטער געמאַכט פאַרצווייפעלטע אָנשטרענ־גונגען, כדי צו פאַרגרעסערן דעם דורכברוך, וואָס איז לעצטענס געמאַכט געוואָרען אין פראָנט פון דער באָליווישער אַרמיי. ווי עס ווײַזט זיך אַרויס, האָט טעיאַדאַ איבערגענומען די מאַכט אין אַ זעהר ערנסטען מאָמענט.

ל אָ נ ד אָ ן, 1 (ספּ. טעל.)

פון סאַנטיאַגאָ זענען אָנגעקומען אָפיציעלע ידיעות וועגען דער דעמיסיע פון באָליווישען מלוכה-פּרעזידענט סאַלאַמאַנקאַ.

נישט אָפיציעל גיט מען איבער, אַז זײַן רע־זיגנאַציע איז געוואָרען אויסגעפּרעסט דורכ'ן גענע־ראַל-שטאַב. בעת דער פּרעזידענט האָט בעזוכט דעם פראָנט. ד"ר סאַלאַמאַנקאַ איז אַרעסטירט געוואָרען דורך זײַן אייגענעם מיליטער, דערנאָך האָט מען איהם אויף אַן אַעראָפּלאַן געבראַכט קיין מאָנטאַ קרוז, וואו עס וועט איהם משפּטן אַ מיליטערישער טריבונאַל.

די ידיעות, וועלכע קומען אָן סיי פון פּאַ־ראַגוויי, סיי פון באָליוויע בעשטעטיגען, אַז אין דער באָליווישער אַרמעע האָט געהערשט אומאָרד־נונגען און אַז זי האָט געמוזט פאַרלאָזען דעם פראָנט.

די מאַכט אין באָליוויע האָט איבערגענומען אַ נאַציאָנאַלע רעגירונג, אין וועלכער עס זענען אַרײַן פיל פּאָליטישע געגנער פון ד"ר סאַלאַמאַנקאַ. צווישען די נײַע מיניסטאָרען געפינט זיך אויך דער פאַקטישער געוועזענער פּרעזידענט סאַאַוועדראַ.

צוזאַמענשטויס פון 2 צוגען הינטער וואַרשאַ

קיין מענשליכע קרבנות זענען נישט געווען

ו אַ ר ש אַ, 1 (ספּ. טעל.)

נעכטען 7 פריה איז געקומען צו אַ בּאַהן־קאַטאַסטראָפע אויף דעם פּערטען קילאָמעטער פאַר וואַרשאַ – דער סטאַציע טשיסטע.

דאָרט האָבען זיך צוזאַמענגעשטויסען אַ משאַ־צוג מיט אַ הינטערשטאַטישען פּאַסאַזשיר-צוג. צום גליק איז דער שטויס נישט געווען קיין זעהר שטאַרקער, אַזוי, אַז מען איז בלויז אָפּגעקומען מיט עטליכע לייכט פאַרוואונדעטע פּאַסאַזשירען און צושעדיגטע פּעקלעך.

אַ פּאָר וואַגאָנען, וועלכע זענען אַראָפּ פון די רעלסען, האָבען פאַרלייגט דעם וועג און אָפּגע־שטעלט דעם צופאָהר קיין וואַרשע. די באַהן־מאַכט איז גלייך צוגעטרעטען צום אַרײַניגען די ליניע.

צו דעם צוועק איז פון וואַרשע אַרויסגעשיקט געוואָרען אַ טראַנספּאָרט פון עטליכע הונדערט אַרבייטער, וועלכע האָבען פאַריכט די בעשעדיגטע רעלסען.

אַלע צוגען פון קראָקע און סאָסנאָוויץ זענען דערווייל געבליבען שטיין אין מיטען וועג, בײַ דער סטאַציע טשיסטע.

ווי ס'ווײַזט זיך אַרויס איז דער משא-צוג גע־גאַנגען פון ראַדאָם. בײַ טשיסטע איז דער סעמאַפאָר געווען אַראָפּגעלאָזען אַלס צייכען, אַז דער וועג איז פאַרשטעלט. טראָץ דעם האָט דער מאַשיניסט נישט אָפּגעשטעלט דעם לאָקאָמאָטיוו. אַזוי ווי דער וועקסעל איז נישט געווען איבערגעשטעלט, איז דער צוג אַראָפּ פון די רעלסען, וועלכע זענען גענצליך צעשעדיגט געוואָרען: אין יענער מינוט איז אָנגע־לאָפען דער פּרושקאָווער פּאַסאַזשיר-צוג, וועלכער האָט זיך צוזאַמענגעשטויסען מיט'ן משא-צוג.

מען הויבט גאָרנישט אָן צו טראַכטען

וועגען רדיפות אויף אַרויסשיקען יודען פון פראַנקרײַך

פּ אַ ר י ז, 1 (יט"א טעלעגראַפיש).

די יודישע טעלעגראַפען-אַגענטור דערוויסט זיך פון אַן אָפיציעלער קוועלע, אַז עס זענען פולשטענדיג גרונדלאָז די אַלע ידיעות און קלאַנגען, וואָס די יודישע פּרעסע דריקט איבער פון געוויסע צײַטונגען, אַז די פראַנצויזישע רעגירונג האָט אָנגענומען שריט געגען די אײַנגעפּאָהרענע יודען.

אין די דאָזיגע ידיעות האַנדעלט זיך נישט נאָר אין געוויסער איבערטרײַבונג, נאָר אויך אין בײַזוויליגע כוונות צו דערווײַזען, הייסט עס, אַז אויך דאָס פּרײַסטע און טאָלעראַנטסטע לאַנד נעמט אָן „שוק-מיטלען" נעגען דער יודישער באַפעל־קערונג.

פון דער דערמאָהנטער אָפיציעלער קוועלע פאַרזיכערט מען, אַז נעגען יודען סײַ צוגעפאָה־רענע, סײַ תּושבים ווערען נישט געמאַכט קיין שום פאַרפאָלגונגס-שריט.

אַלע איצטיגע פאַראָרדענונגען זענען אַ פּועל יוצא פון דער שטײַגענדער אַרבייטסלאָזיגקייט און זענען נוגע אַלע אָהן אויסנאַהם.

עס קען נישט גערעדט און נישט געדענקט ווערען וועגען עפּיס אַן'אַנטי-יודישער אַקציע. סײַ דאָס פראַנצויזישע פאָלק סײַ די פראַנצויזישע רעגירונג זענען דורכגעדרונגען מיט מיטגעפיהל פאַר די לײַדענדע און בע'עוולה'טע און שענקען זיי די גרעסטע זאָרגפעלטיגקייט.

די יודישע פּרעסע ווערט, אַלזאָ, געוואָרענט נישט איבערצודרוקען די פאַלשע אַלאַרם-קלאַנגען, וואָס זענען אַבסאָלוט אומבעגרינדעט.

זאל פילהארמאניע
20 נארוטאוויטשא 20

משה קוסעוויצקי

חנוכה־קאנצערט

מיטוואך, דעם 5 דעצעמבער, 9 אוונט, וועט געגעבן ווערן
א רעליגיעזער קאנצערט
פון דעם וועלט־בעריהמטען ווארשעווער **אבערקאנטאר**
וועלכער וועט אויספיהרען יודישע „נגינה‟, וואס עס איז פארבערייטעט ספעציעל אויף דעם חנוכה־אוועגד. אקאמפאנירען וועט די בעוואוסטע „מנגנת‟ מר. ליכטענשטיין־דאווידאוויטש, ווארשא. עולם פערזעהט זיך מיט איינטריטס־קארטען.

פאטפארטוס אומנילטיג.

בילעטען־פארקויף: זאל פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20 און טערקישע צוקערניע, פיעטריקאווער עקע פאלודניאווא. די פרייזען זענען ערמעסיגט פון 1 זל. ביז 2.50 זל.

אונזערע פריינד

פרל. **געניא פישערמאן**

מיט ה׳ **פעליקס לאסמאן**

צו דער ערעפנונג פון זייער ניי־געשעפט אויף צעגעלניאנא 11 ווינשען פיל גליק

פאלא ראבינאוויטש
און מאניעק זאנאבענד.

געזעלש. אינטערנאט פאר יוד. קינדער
און פערמע איז העלענובעק (גמינע ראדאגאשטש)

ביורא: לאדז, קילינסקי גאס 105.

זונטאג, דעם 9־טען דעצעמבער ד. י. 8 א זייגער אוועגד קומט פאר אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, לאדז, שרודמיעסקא 29, **די יעהרליכע**

אלגעמיינע פערזאמלונג

פון די מיטגלידער פון אונזער געזעלשאפט מיט פאלגענדען סדר־היום: 1) ערעפנונג פון דער אלגעמיינער פערזאמלונג, 2) וואהלען פון א פרעזידיום, 3) דין וחשבון פון דער טעטיגקייט פאר דער צייט פון דעם 1־טען אפריל 1933 ביז דעם 31־טען מערץ 1934, 4) בעריכט פון דער רעוויזיאנס־קאמיסיע, 5) בעשטעטיגונג פון בודזשעט אויף דער צייט פון 1־טען אפריל 1934 ביז דעם 31־טען מערץ 1935, 6) וואהלען פון א נייער פערוו. און רעוויזיאנס־קאמיסיע, 7) פרייע פארשלאגען.

אין פאל ווען ס׳וועט נישט ערשיינען די נויטיגע צאהל מיטגלידער, וועלכע ס׳איז פאראויסגעזעהען דורכ׳ן סטאטוט, וועט די אלגעמיינע פערזאמלונג פארקומען צום צווייטען טערמין מיט דעם זעלבען סדר־היום, אין דעם זעלבען לאקאל **מאנטאג**, ד. 24־טען דעצ. ד. י. 8 א זייגער אוועגד און וועט זיין גילטיג ביי יעדער צאהל מיטגלידער.

די פערוואלטונג.

די מעכאנישע שרייפערייי
„ZGODA‟ א. פ.

לאדז, ציגעל־גאס 2, טעל. 134-51
(רוג פיעטריקאווער)

מאכט בעקאנט, אז זי נעמט אן צו שלייפען און שארפען אלערליי מכשירים פאר פליישערס, שניידער, איינבינדער, פריזיערס זאווי גליטשערס או״וו
ערשטקלאסיגע אויספיהרונג! סאלידע בעהאנדלונג!
ביליגע פרייזען!

נאך קורצע און שווערע ליידען איז געשטארבן אין עלטער פון 59 יאהר, מיין ליבע פרוי, אונזער ליבע מוטער, מיין ליבע טאכטער, שוויגערמוטער, גרויסמוטער און מוהמע

טראנע ציקערט
אשת ר׳ מרדכי נ״י נ״ע

די לויה קומט פאר היינט זונטאג, דעם 2 דעצעמבער 1934, 12 א זייגער בייטאג פון טרויער־הויז מארינארסקא (קעלמא) 45, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע פאמיליע.

פריינד **דוד וויינריב**
צום טויט פון זיין

מוטער נ״ע

דעם טיפסטען מיטגעפיהל.

י. אבערזשאנעק און פרוי.

אגודת לומדי שעורי ערב
שע״י צא״י לאדז נאוואמיעסקא 4.

מוצש״ק, (זאת חנוכה) קומט פאר אין זאל פאמארסקא 18

א חנוכה־אוועגד

מיט׳ן אנטייל פון די פראמינענטסטע פערזענליכקייטען.
אין קאנצערט־טייל וועלען אויפטרעטען די בעוואוסטע זינגער: ח׳ הענעך טובין (העלדען טענאר) און דער 11־יעריגער **משה שאפשעוויטש** (סאליסט) אין בעגלייטונג פון רעליג. כאר רנה
בילעטען צו בעקומען בא ס. דישקין נאוואמיעסקא 11, ס. דישקין נארוטאוויטשא 22, ש. האלפערין זגערזשער 28.

מודעה
פון לאדזער ראבינאט

מיר זענען מודיע דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג, אז מ׳דארף נישט נעמען אין אכט די „אזהרה‟ פון אונפעראנטווארטליכע מענשען, וואס רעדען אין נאמען פון א „ועד המנקרים‟

נאר יעדער יוד קען רוהיג ווייטער קויפען פלייש

ווי ביז איצט אין די יאטקעס, וואס האבען הכשרים און דער ראבינאט האט אנגענומען אלע מיטלען, אז דער ניקור וועט זיין פערזארגט על צד היותר טוב.

ועד הרבנים לעדת לודז.

מוצש״ק א׳ דחנוכה תרצ״ה.

אויפפאדערונג!

דער יודישער פליישער און וואורשטען־מאכער־צעך, פיעטריקאווער 24

פאדערט אויף אלע מיטגלידער צו קומען **היינט, זונטאג**, דעם 2/XII פינקטליך 6 אוונד וועגען א זעהר וויכטיגע

פאר־בעראטונג

די פערוואלטונג.

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס די חברים

דוד און נפתלי וויינריב

ווי אויך זייער פאמיליע צוליב׳ן טויט פון זייער

מוטער נ״ע

אין דער געזעלשאפטליכער ארבייט זאלט איהר א טרייסט געפונען.

מ. יאבלאנסקי און געשוויסטער
מ. קארן און פאמיליע
ל. ווישינסקי און פאמיליע
יאדזשא, גוטשא, בראניא ווישינסקא
פעלא ראזענפעלד
ברעסלער און כלה
און ק. מאטא

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזערע פריינד ה׳ דוד וויינריב און פאמיליע, צוליב׳ן טויט פון זיין אונפערגעסליכע

מוטער נ. ע.

זייט געטרייסט מיט די טראדיציאנעלע ווערטער: המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.

העלא קנאפ, אברהם ברעסלער
און ל. פערלע און פרוי.

ראדז־פאלעסטינא

דער שנעלסטער טראנספארט פון סחורות און שטוב־חפצים פאר עמיגראנטען איז אלע ערטער פון פאלעסטינא
ווערט אויסגעפיהרט דורך דער פירמע

Dom Eksp. Przedborski, Kolner i S-ka

שנעל | **Łódź, Sienkiewicza 6.** | ביליג

אשא עיני אל ההרים!

צענטראלע
חברה אל־ההר תל־אביב

א געזעלשאפט פאר קאלאניזאציע פון פרוכט־פלאנצונגען אין די געבערג
טיילט מיט, אז איהר פערטרעטער אויף לאדז, לאדזער, לובלינער און קעלצער וואיעוואדזטווס

ה׳ אינזש. יצחק זשעלינסקי

נעהמט אן אינטערעסאנטען און ערטיילט איגפארמאציעס וועגען

כפר־עציון און יער עציון

אין צענטער. האנדווערקער־פערבאנד פילסודסקיעגא 69
פון 10—12 און פון 4—6 נאכמיטאג,
אויך ווערען ערטיילט אינפארמאציעס וועגען האנדעל און אינדוסטרי,
אויך וועגען עמיגראציע און טוריסטיק.
בעמערקונג: רעפערענצען וועגען כפר עציון און יער עציון ערטיילט די יודישע אגענץ אין ירושלים און איהר פערטרעטער אין ווארשא.

תנו כבוד לתורה

זונטאג, פרשת ויגש, דעם 9/12 **זאת חנוכה** קומט פאר

אין בית מחסה לזקנים
קאנשטאט׳ס שטיפטונג פאמארסקא 54

א חינוך הספר תורה

3.30 נאכמיטאג, צו וועלכער אלע מיטגלידער און נישט־מיטגלידער ווערען איינגעלאדען. צום בעקוועמליכקייט פאר׳ן פובליקום וועט די שוהל זיין אפען גאנץ חנוכה פון 4 ביז 8 אוונד. די געעהרטע דאמען קענען קומען נייען יריעות און הערען קענען שרייבען אותיות. למצוה גדולה יחשב לכם.

מיט אכטונג די פערוואלטונג פון „בית מחסה לזקנים‟.

שיך

די לעצטע מאדעלען פון עלעגאנטע
פון דער פירמע

A. OGÓREK
11 ZAWADZKA 11

קען מען בעוואונדערן אויף דער ערשטער קארנאוואל־

מאדע־רעוויע

p. t. „DERNIER-CRI“

Sala Malinowa Grand Hotelu אין

דאנערשטאג דעם 6 דעצעמבער 5 נאכמ.
און 10 אוונד — אויפ׳ן דאנסינג.

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער פריינד **דוד וויינריב**
צוליב׳ן טויט פון זיין

מוטער נ״ע

המקום ינחם אותך בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.

הערש וואלף בערמאן,
לייבוש גאלדשטיין, אלחנן קויפמאן

דעם הארציגסטען מיטגעפיהל אונזער חבר **דוד וויינריב,**
צוליב׳ן טויט פון זיין

מוטער נ. ע.

דריקען אויס
א. גראסבערג, ח. זאזשעווסקי,
מ. ראבינאוו, וו. טראובע, א.
קורעק, וו. אדלער, ל. סענדיק,
ד. פראוו און וו. מאנשיין.

Lek.-Dent.
Tatjana Sokołow
MONIUSZKI 2, tel. 216-44
godz. przyj od 12–1, 4–7 w.
(פריהער אין „טאז‟)

עס ווערט געזוכט
א געשעפטס־לייטער

וועלכער איז בעקאנט אין דער קאנפעקציע־בראנזשע. אפערטען מיט רעפערענצען אונטער "200„ אין אדמינ.

אכטונג!

בעזיצער פון יאדלאדריינעס. הערבאטשארניעס און היימישע מיטאגען.

היינט זונטאג, דעם 2/XII, 6 אוו. קומט פאר

א פערזאמלונג

איז ביער־האלע־בעזיצער־פעראייז, בזשעזשינער 16, וואו עס וועלען בעהאנדעלט ווערן זעהר וויכטיגע פראגען, וואס האבען א שייכות צו די אויבענדערמאנטע. עס ליגט דעריבער אין אייער אינטערעס צו קומען מאסענווייז.

די צייטווייליגע פערוואלטונג.

Dr. Jakób Hadnzel

ספעציאליסט אין ארטאפעדיע
(קראנקהייטען פון ביינער און געלענקען).
Sienkiewicza 20, tel. 141-41
נעמט אן פון 4—6 נאכמ.

אונזער טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער מיטארבייטערין

פר׳ **סענדעראוויטש**
צוליב׳ן טויט פון איהר ליבען

מאן

זייט געטרייסט!

די מיטארבייטערינס
פיקעלני׳ס פאבריק

לעגיסלאטיווע ראט אין א״י ווערט נישט צונויפגערופען

לאנדאן, 1 (ספ. טעל.)
דער ארגאן פון בריטישען קאלאניאל-אמט טיילט מען מיט פון ירושלים, אז די רעגירונג האט בעשלאסען נישט צונויפצורופען דעם לעגיסלאטיווען ראט.

דער דאזיגער בעשלוס נעהמט זיך דערפון, וואס די אראבער, די אנהענגער פונ׳ם געוועזענעם בירגערמייסטער נאשאשיבי, זענען נאך דער מפלה פונ׳ם לעצטען געגען דעם דאזיגען ראט.

אנטי-יודישע עקסצעסען אין רומענישע שטעט

געשלאסען די יודישע קולטור-ארגאניזאציעס

בוקארעשט, 1. (ספ. טעל.) אין 5 רומענישע שטעט בוקארעשט, יאסי, קלוי, קישעניעוו און טשער נאוויץ זענען אויף די אוניווערזיטעטען אויסגעבראכען אנטי-יודישע אונרוהען, די עקסצעסען זענען אריבערגעטראגען געווארען אויף דער גאס, 8 אגי טאטארען, וועלכע האבען צוגעגרייט די פאגראם-שטימונג זענען ארעסטירט געווארען, די עקסצעסען זענען ארגאניזירט געווארען גלייכצייטיג אין אלע שטעט.

בוקארעשט, 1. (ספ. טעל.) די מאכט האט אהן שום מאטיווען געשלאסען די יודישע קולטור-ארגאניזאציע.

א גרויסען שטח ערד

וועט די ארץ-ישראל-רעגירונג שענקען די יודען

ירושלים, 1. (ספ. טעל.) דער ירושלימער קארעספאנדענט פון „מארגען זשורנאל״ מעלדעט אז אין די באהענטסטע טעג דארף מען ערווארטען א גרויסע איבערראשונג פאר דער יודישער קאלאניזאציע אין ארץ-ישראל.

די רעגירונג זאל וועלען אפגעבען די יודען א גרויסען שטח ערד, די דאזיגע ערד וועט געווידמעט ווערען דעם אנדענק פון באראן ראטשילד.

די 3000 נייע סערטיפיקאטען

דער מיטעלשטאנד איז אומצופרידען, און די ארבייטערשאפט — אויך

קראקא, 1. (טעלעפאניש דורך יט״א) די ציוניסטישע ארגאניזאציע אין מערב-גאליציען האט בעקומען א ידיעה, אז פונ׳ם איצטיגען שעדיול וועט פוילען בעקומען 3,000 סערטיפיקאטען, פון וועלכע חלוצים וועלען בעקומען 1,300 ; קרובים — 750 ; פאכמענער, ארויסגעפאדערטע דורך פאבריקאנטען — 850, און די איבריגע — רעזערוו.

די ארגאניזאציע האט דעריבער אוועקגעשיקט א פראטעסט-דעפעשע, אין וועלכער עס ווערט געזאגט, אז אין דער סערטיפיקאטען-פערטיילונג ווערט אינגאנצען נישט בעריקזיכטיגט דער מיטעלשטאנד, און אז די פאלעסטינע-אמטען וועלען לחלוטין נישט בעקומען אין זייער רשות קיין סערטיפיקאטען.

די יט״א אין ווארשע דערוויסט זיך, אז אויך די ארבייטער-ארגאניזאציעס זענען נישט צופרידען מיט דער פערטיילונג, ווייל אין איהר זעהט זיך א בפירוש׳ע פרוויליגירונג פון פאבריקאנטען.

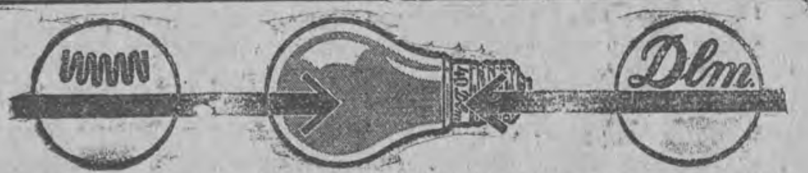

שפארזאמקייט און טעכנישע פאלקאמענקייט

דאס זענען די אייגענשאפטען, וועלכע פעראייניגען זיך מיט ערפאלג אין די נייע זשארובקעס טונגסראם ד׳ מיט דעם טאפעלט געדרעהטען דרעטעל. דער דאזיגער נייער טיפ פון וויקלען דאס ליכט פערגרעסערט ממשות׳דיג די ליכט קראפט פון דער זשארובקע. דאס בעצייכענען אין דעקאלומענען ערלויבט שוין אויפ׳ן ערשטען בליק זיך צו אריענטירען, אז די נייע זשארובקע האט מעהר ליכט-קראפט און גרעסערע שפארזאמקייט ביים פערברויכען דעם שטראם.

ŻARÓWKI
TUNGSRAM D
Z DWUSKRĘTNYM DRUCIKIEM, CECHOWANE W DEKALUMENACH.

א קאאליציע-עקזעקוטיוו

פון אלע ציוניסטישע גרופירונגען

ירושלים, 1. (טעלעגראפיש דורך יט״א) די לאנדקאנפערענץ פון די אלגעמיינע ציוניסטען האט אנגענומען א רעזאלוציע צו בילדען א קאאליציאנס-עקזעקוטיווע פון אלע ציוניסטישע גרופירונגען.

צו דער יעהרליכער סעסיע פון אמעריקאנער יודישען קאמיטעט

לאנדאן, 1. (טעלעגראפיש דורך יט״א) דער פארזיצער פון „באארד אוו דעפיוטיס״, ה׳ בעוויל לאסקי און אביגדור גאלדסמיט פאהרען ארויס קיין אמעריקא אויף דער יעהרליכער סעסיע פונ׳ם אמעריקאנער יודישען קאמיטעט.

די דאזיגע סעסיע וועט האבען א וויכטיגע בעדייטונג, ווייל אויף איהר וועט אנגענומען ווערען א שטעלונג צום פארשלאג פון יודיש-אמעריקאנער קאנגרעס וועגען שאפען א גלאבאל-וועלטליכע יודישע רעפרעזענטאנץ.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	—	—	—	94.50
3 פראצענטיגע בודאוולאנע			—	45.75
4 „ דאלארובקא			—	53.50
7 „ סטאביליזאציע (אמ.)				68.75
5 „ ווארשאווער פ.-ב. 1934				59.50
5 „ לאדזער		„	„	51.75
ענגלישער פונט	—	—	—	26.38
דאלאר אפיצ. 5.30	„	נישט אפיצ.	—	5.27
גאלד-דאלאר	—	—	—	8.15
גאלד-רובל	—	—	—	4.60
דייטשער מארק	—	—	—	1.87

Dr. H. Rakowski
אינערליכע קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
האט זיך איבערגעצויגען פון זאוואדזקא 8
אויף טראוגוטא 5, טעל. 137-34.

Dr. Wołkowyski
האט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02
נעהמט אן אין הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע
נעמט אן פון 8—12 בייטאג און פון 4—9 אוונד.

DR. L. Czarnożył
וואוינט יעצט אויף
פיעטריקאווער 62 טעל. 224-94
אין נעהמט אן פון 9.30 ביז 10.30 פארמיטאג און פון 4—6 נאכמ.
ספעצ. הארץ-קראנקהייטען

א הערצליכען מז״ט
ווינשען מיר אונזער ליבע שוועסטער און שוואגער, צו זייער טאכטער׳ס תנאים
לאה זאוואדזקא
מיט הערן
ישראל יצחק פרידמאן
(יעזשאוו)
פאמיליע גוטערמאן.

ב׳זוד אקווא- ליפיצירטען צושניידער
אין דער קאנפעקציע-בראנזשע, וועלכער האט א בעשטעטיגונג פון צעך, צום אויסבילדען שניידער און שניידערינס. אפערטען מיט רעפערענצען אונטער "200" אין אדם.

Dr. Artur Banasz
כירורג-אוראלאג
וואולטשאנסקא 23
טעלעפאן 139-88.
נעהמט אן פון 4—6 נאכמיטאג.

שייטלען
מיט פאריזער שרינדען
ווי אויך פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקלאסיג און רעיעל אויסגעארבייט
צו ביליגע פרייזען
ביי קערש, סקווערא 15

פאר שאכטעל-מאכער, ליגירער, בוכבינדער און דרוקעריי!
רעפעראטורען פון מעסערלעך פערשידענע מאשינען - טיילען און שווייסונגען
פיהרט אויס ביליג
J. REDER, Łódź
11/13 קאנסטאנטינער 11/13
(רוג זאכאדניא)

פאר גאלד, בריליאנטען, ביזשוטעריע
און לאמבארד-קוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

אויגען-קליניק
מיט שטענדיגע בעטען פון
Dr. B. Donchin
פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72
נעהמט אן שטענדיגע אויגען-קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטאריעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אוונד.

Dr. med. Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 8—11 פריה און פון 1³⁰—2³⁰ מיטאג און פון 5—9 אוונד.
זונטאג פון 10—1 בייטאג.
אלע ארט אנאליזען.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזן
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.

אויערן, נאז און האלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטאריעס פון 11—1 און פון 5—8 אוונט.

7.50 זל. טעגליך
אטוואצק
קלימאטישע וואלד-סטאציע
Sanatorjum D-ra med. W. PRZYGODY
לונגען - אפטיילונג: ס׳ווערען געהיילט לונגען-קראנקע לויט די נייעסטע מעטאדען.
כירורגישע אפטיילונג: ווערען געמאכט: אדמע, איבערברעכונג פון פערוואקסונגען, דורכשניידען פונ׳ם נערוו א. ז. וו.
ספעציעלער פאוויליאן: ריטשעלט-פרייזען צוגעפאסט צו דער איצטיגער קריזיס-צייט נעמען ארום: פולע אויסהאלטונג, מעדיצין. אויפזיכט, רענטגען, אנאליזען א״א
כשר׳ע קיך! געשמאקע כשר׳ע קיך.
פאר רעקאנוואלעסצענטען זארגפעליגע אויפזיכט.

די 1-טע און ביליגסטע קוועלע פון
רעשטען
אויף פאלטענס און אנציגער
פון די בעסטע ביליצער און טאמאשאווער סחורות, די מאדערנסטע מוסטערן, אין א גרויסען אויסוואהל, בעקומט מען נאר ביי
R. Szczęśliwy
לאדז, 5 נאווראמיעסקא 5
טעל. 156-09
געדענקט. פראנט 2 שטאק.

גרויסער חנוכה-יום-טוב
אין דער ווילקער שוהל!
היינט, זונטאג, ד. 2 דעצ. 1934. א׳ דחנוכה, 5 אזייגער נאכמיטאג, קומט פאר אין דער ווילקער שוהל
א גראנדיעזע חנוכה-פייערונג
מיט דער בעטייליגונג פונם ביי-אנגעזשירטען חזן לייב ראסקין
וועלכער איז אין א קורצער צייט אזוי בעליבט געווארען ביי די לאדזער יודען דורך זיין פרעכטיגען דאווענען און מיט זיין שעהנער קאלאראטור-שטימע, ביי דער בעגלייטונג פון פערשטארקטען כאר אונטער דער לייטונג פון בעקאנטען דירגענט און קאמפאזיטאר מר לייב סאקאלאווסקי.
אין פראגראם: די שענסטע סינאגאגאלע שאפונגען. דער חזן וועט אויך דאווענען מעריב מיטן כאר.
בעמערקונג: אויף די חנוכה-פייערונג וועט די פרויען-שוהל זיין רעזערווירט פאר פרויען.
בילעטען צו בעקומען: ביי זילבערבערג, זאוואדזקא 12 און געהטלב, שענקעוויטשא 14 אין צוקערניע, און אין קאנצעלאריע פון שוהל טעגליך.

בעקאנטמאכונג.
דערמיט מאכען מיר בעקאנט די ג׳ געסט, אז נאך א גרינדליכען רעמאנט איז געעפענט געווארען אויפ׳ן ווינטער-סעזאן דער גוט-בעקאנטער
פענסיאנאט שער פון גלאוונע נאווי = אטוואצק
און צענטראלער הייצונג מיט אלע בעקוועמליכקייטען, אויך ראדיא, ספארט-פלאץ, באדעצימער און בעד. ספארט-פערוויילונגען. כשר׳ע געשמאקע קיך. סאלידע בעדינונג! טעלעפאן אין פענסיאנאט. צוגענגליכע פרייזען.
אדרעס: אינפארמאציעס אויפ׳ן ארט. אדרעס:
Pensjonat SZER, Głowno, Nowy-Otwock. Skrz. poczt. 6, tel. 26.

Dr. Wajnberg
ספעצ. פון לונגע, הארץ און סקלעראזי-קראנקהייטען
וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145
טעל. [illegible]-02
נעמט אן פון 9—10 פריה [illegible] 9 אוו.

Dr. med. Leon Familier
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען
האט זיך איבערגעצויגען אויף
שערפיגען 37 (בענעדיקטא) 6.
נעהמט אן פון 5—7 נאכמ.

Dr. med. A. KLESZCZELSKI
CHIRURG-UROLOG
ספעציאליסט פאר הארן, בלאזע און נירען-קראנקהייטען
Narutowicza 16 tel. 127-79
(Piłsudskiego 76)
נעמט אן 4 ביז 6 אוונט.

שטרייקען אין דייטשלאנד
ארבייטער דראהען מיט אנ'איבערקערעניש

מינכען, 1. (ספ. טעל.) דער מינכענער קארעספאנדענט פון „קורייער ווארשאווסקי“ האט פערעפענטליכט א סענסאציאנעלען ארטיקעל, וועגען די אומצופרידענהייטען וואס הערשען אין „ארבייטס פראנט“ אין דייטשלאנד, די ארבייטער ארגאניזירען זיך געגען די היטלערישע פעטרואונגס־מעטאָדען, און פיל פאבריקען זענען אויסגעבראכען שטרייקען און דראהען מיט אנ'איבערקערעניש.

נאמינאציע פון דער פערוואלטונג
אין פערבאנד פון די האנדווערקער־סאמערען

ווארשא, 1 (טעלעפאניש)

דער האנדעלס־מיניסטער האט שוין אונטערגעשריבען די נאמינאציע פון דער נייער פערוואלטונג אין פערבאנד פון די האנדווערקער־קאמערען.

אלס פרעזעס פון דער פערוואלטונג איז נאמינירט געווארען אנטאני סנאפטשינסקי, ערשטער וויצע־פרעזעס יוזעף שעראקאווסקי, צווייטער וויצע פרעזעס — ישראל גלאצער, מיטגלידער פון דער פערוואלטונג אנטאני שמאלענבערג (שלאָסער) ד"ר ראבערט זשוולטאווסקי און יוליאן אלטמאן (גארבער).

אין דער רעווידיר־קאמיסיע: וולאדיסלאוו לעהמאן (מאלער), לעאפאלד קאמלער (סטאָלער) און עליא גלאוויטשאווער (יובילער).

פערבאטען רוסישע צייטונגען

ווארשא, 1 (טעלעפאניש)

דאס אינערן־מיניסטעריום האט פערוועהרט אריינצוברענגען קיין פוילען פאלגענדע רוסישע צייטונגען „ביראבידזשאנער שטערן“, „קאלווירט אמת“ און „סטאלינדארפער אמת“.

פראפ. ליבערמאן טאר נישט אנטיילנעמען אין קיין דייטשע אויסשטעלונגען

בערלין, 1 (ספעציעל)

די דייטשע מלוכה'שע קונסט־אקאדעמיע וואו דער בעקאנטער 86־יעהריגער יודישער מאלער פראפ. ליבערמאן איז געוועזן פארזיצער זייט 20 יאהר, האט איצט בעקומען א בריף פון דער דאזיגער אקאדעמיע, אז ער קען נישט מעהר ארבייטען אין דער אטעליער פון דער אקאדעמיע און טאר נישט צושיקען קיין בילדער אויף דער דייטשער אויסשטעלונג. אזא בריף האט אויך בעקומען דער בעקאנטער מאלער פראפ. ספינא.

צעהנדליגער מיליאן זענען אוועקגענומען פון גראף פאטאצקי'ס פערמעגען

ווארשע, 1. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) בעת די מיניסטעריאלע קאמיסיע צוזאמען מיט רעזענטען האבען אדורכגעפיהרט די קאנטראלע פון גראף פאטאצקיס פערמעגען, וועלכעס איז אפגעשריבען געווארען פאר דער פוילישער רעגירונג האט זיך ארויסגעשטעלט, אז דער בעפולמעכטיגטער פון גראף א געוויסער ראזענבערג האט זיך צוגענומען פון גראפס פערמעגען צעהנדליגער מיליאן זלאטעס.

דער טאבאק־מאנאפאל האט גע־ליטען 200 טויזענד זל. שאדען
זעלטענע אפערע אין ווארשא

ווארשע, 1. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) אויפ'ן בעפעהל פון פראקוראר זענען ארעסטירט געווארען דער אינזשיניער פון דער ווארשאווער וואיעוואדזטווע ראבע און די סוחרים ליבערמאן, ביעלאבזשעווסקי און בירקא.

די דערמאהנטע סוחרים האבען ארגאניזירט א טאבאק־קאאָפעראטיוו כדי צו בעקומען קרעדיטען אין טאבאק־מאנאפאל האבען זיי געגעבען א היפאטעק אויף א גוט. דער אינזש. ראבע האט אפגעשאצט די ווערט פון גוט אויף 750 טויזענד זלאטעס, אויף דעם יסוד האבען זיי בעקומען א קרעדיט פון 200 טויזענד זלאטעס, דאן איז דער קאאָפעראטיוו ליקווידירט געווארען. דער מאנאפאל האט זיך געוואלט אפנעהמען זיין געלד און דאן האט זיך ארויסגעוויזען, אז דאס גוט איז ווערט... 4000 זלאטעס און איז בעלאסטעט מיט 18 טויזענד זלאטעס.

די מזרח־כינעזישע באהן
איז שוין פערקויפט

הסינגקינג, 1 (ספ. טעל.)

דער אויסערן־מיניסטער האט דערקלערט, אז די סאוויעטיש־מאנדזשוריש־יאפאנישע אונטערהאנדלונגען וועגען דער מזרח־כינעזישער באהן ליניע זענען שוין כמעט פערענדיגט.

אלס קויפער פון דער באהן טרעט אפיציעל ארויס די מאנדזשורישע מלוכה. יאפאן גאראנטירט נאר דאס אויסצאהלען פון אפמאך. ס'איז פאראהן א האפנונג, אז דער אפמאך וועט נאך אונטערגעשריבען ווערען אין חודש דעצעמבער אין טאקיא. דעם 1 דעצעמבער וועט וואהרשיינליך פארקומען דאס איבערגעבען די באהן דער מאנדזשורישער מלוכה.

ערד־ציטערניש אין יוגאסלאוויע

אנקאנא, 1 (ספ. טעל.)

היינט 4 פארטאג האט מען דא, ווי אויך אין וועגעדיג, טריעסט און זאר געפילט שטארקע אונטערערדישע טרייסלונגען, וועלכע האבען געדויערט 20 סעקונדען.

די גאסען פון אנקאנא זענען געווארען פול מיט איבערגעשראקענע מענשען.

ווי עס ווייזט אויס, איז דער צענטר פון דער ערד ציטערניש געווען אין יוגאסלאוויע.

ביי רעוומאטישע לײדען

פאדאגרא, שמערצען פון די גלידער, קאפ־שמערצען און נערווען־לײדען, גריפע און פערקיהלונגען

גענוצט מען די טאבלעטקעס

Togal

רעג. „נ' 1364

צו בעקומען אין אלע אפטייקען.

דער פיהרער פון די פראנצויזישע סינדיקאטען זשוהא
וועגען די נייע בעגרענצונגען געגען אויסלענדער

צוליב דער ניי־געשאפענער לאגע פאר די אויסלענדישע ארבייטער האט זיך דער מיטארבייטער פון „פאריזער הייטס“ מ. יארבלום, געווענדעט צום הויפט סעקרעטאר פון ס.זש.ט. לעאָן זשוהא, און געהאט מיט איהם א געשפרעך וועגען דער שטעלונג פון דער ארגאניזירטער פראנצויזישער ארבייטער־שאפט צו די נייע בעגרענצונגען פאר אויסלענדער.

לעאָן זשוהא שפילט א גרויסע ראלע אין דער ארבייטער־בעוועגונג אין פראנקרייך. ער שטעהט פאקטיש און אפיציעל בראש פון די געווערקשאפטען, וואס צעהלען העכער א מיליאן מיטגלידער.

— ווייסט איהר, ליבער זשוהא, וועגען דעם, וואס די פאליציי טוט איצט מיט די אויסלענדער? ווייסט איהר וועגען די מאסען ארעסטען, אויסווייזונגען, אבלאוועס אין די קאפע א. אז. וו. און מיינט איהר, אז דאס וועט לעזען דאס פראבלעם פון ארבייטסלאזיגקייט אין פראנקרייך?

— איבעריג איך צו זאגען, אז איך פערורטייל די אלע מיטלען; זיי זענען אומנענשליך און וועלען קיין שום נוצען קיינעם נישט ברענגען.

די פאליציייאישע מיטלען ברענגען אלזא פראנקרייך בלויז שאדען; דאס האבען מיר געזאגט און דאס וועלען מיר ווייטער זאגען דער מאכט; מיר זענען געגען מאסען אויסווייזונגען פון אויסלענדער, צווישען וועלכע עס זענען פעראהן פאליטישע עמיגראנטען און אזעלכע, וואס זענען שוין לאנג אין פראנקרייך און האבען זיך אסימילירט, האבען אפילו קינדער געבוירען אין פראנקרייך און ערקלערטע אלס פראנצויזען; אזעלכע וואס מען האט אהער גערופען אין שווערע צייטען, ווען מען האט געדאַרפט ארבייטער א. א.

— און וואס דענקט איהר בכלל וועגען די פרעמדע ארבייטער, ביי וועלכע מען נעמט צו דאס רעכט צו ארבייטען?

— דאס פראבלעם איז שווער, מיר זענען דערפאר, אז די פראנצויזישע ארבייטער זאלען האבען דעם פריאריטעט אויף ארבייט; מיר האלטען, אז אין דעם שטעקט נישט קיין שום שאוויניזם; מיר ווילען אויך, אז מען זאל אבשטעלען די איינוואנדערונג קיין פראנקרייך; עס איז נישט פעראהן קיין ארבייט פאר די, וואס זענען אין לאנד הארף מען נישט אריינלאזען פרישע; פערשטעהט זיך, די פאליטישע פליטים וואס זענען געצוואונגען צו פער־לאזען זייערע פאשיסטישע לענדער, מוזען אלע מאל אריינגעלאזט ווערען; די יעניגע, וואס ווילען פרייוויליג צוריק פאהרען אין זייערע לענדער, נאר האבען נישט די מעגליכקייטען, ד. ה. געלד־מיטלען, דארף מען זיי העלפען. בלייבט דאס גרויסע פראבלעם — פאר די ארבייטער, וואס בלייבען אין פראנקרייך:

מיר דאכט זיך, אז מען דארף ווענטילירען די פרעמדע ארבייט; מען זאל געקענט אויף א ראציאנעלען אופן ארגאניזירען די פרעמדע ארבייט: נישט לאזען, אז זיי זאלען זיך קאנצענטרירען בלויז אין איינצעלנע ערטער; ביי דער פערטיילונג פון דער ארבייט זאל מען נעמען אין אכט די ארבייטסלאזיגקייט אין די געגענדען און פראפעסיעס. די פראנצויזישע ארבייטער זענען נישט בוטה צו פערלאזען זייערע ערטער און צו בייטען זייערע פראפעסיעס. וואלט מען געקענט רעזערווירען די קוואליפיצירטע ארבייט אין די אינדוסטריעלע צענטרען פאר די פראנצויזישע ארבייטער, און לאזען די אויסלענדישע ארבייטער אין אנדערע צווייגען. א גוט ראציאנאליזירטע, גוט ארגאניזירטע פערטיילונג וואלט אין א גרויסער מאס געקענט לעזען מיט א מינימום קרענקליכקייט דאס פראבלעם.

דאס איז נישט א פראגע בלויז פון ציפערען, און פון פאליציי־מיטלען, נאר פון א צוועקמעסיגער רעארגאניזירונג פון דער ארבייט — אין דער אינדוסטריע און אין דער לאנדווירטשאפט — און אגב מוז מאקע געשאפען ווערען אנ'איינציגער ארגאניזם וואס זאל זיך פערנעמען מיט ביידע ארבייטען: לאנדווירטשאפט און אינדוסטריע.

און צום סוף באך א וויכטיגער פונקט, וואס וועט אייך ספעציעל אינטערעסירען, ווייל דאס בעריהרט א גרויסע צאהל יודישע ארבייטער; קליידער, מאראקינעריע, הוט, פעלץ א. א. ענהליכע צווייגען; דא איז די לאגע אנ'אומעגליכע פאר די פראנצויזען. די פרעמדע ארבייטער ארבייטען ביי זיך אין דער היים, אפטמאל מיט די מיטגלידער פון זייערע משפחות, אין אנטי־היגיענישע בעדינגונגען, ביי אנ'אומבעגרעניצטער צייט, פאר שרעקליך ביליגע פרייזען; די פראנצויזען קענען דאס נישט טון, און דעריבער איז קלאר, אז די פאבריקאנטען ווילען בעסער די אויסלענדער, וועלכע זיי קענען עקספלואטירען ביז מאקסימום, ווי די פראנצויזישע ארבייטער, וואס קענען אזא מצב נישט טאלערירען.

איך פערשטעה די בעזונדערע לאגע פון די יודישע ארבייטער, באר וואס זאלען מיר טון? מסכים זיין אויף אזא צושטאנד? אלס ארגאניזירטע ארבייטער קענען מיר דאס נישט דערלאזען.

יא, באר דאס דארף מען טון נישט אויף דעם וועג פון צונעמען ביי דער דאזיגער קאטעגאריע ארבייטער דאס רעכט אויף ארבייט און פעראורטיילען זיי פשוט אויף הונגער.

זיכער, באר אזוי לאזען קענען מיר דאס אויך נישט. די פאבריקאנטען נוצען דאס אויס אום צו פערקלענערען דעם ארבייטס־לוין, אבשאפען דעם געזעץ פון אכט שעה'דיגען ארבייטס־טאג א. א. וו.

— „אבער ביי אלע מיטלען דארפט איהר דאך נישט פערגעסען, ליבער זשוהא, אז איהר האט צו טון מיט לעבעדיגע מענשען, וואס זענען ארבייטער, קעמפען שווער פאר זייער עקזיסטענץ, געפינען זיך שוין א צייט אין לאנד, האבען משפחות, קינדער דא געבוירענע א. א. וו.

— „יא, וועגען דעם פערגעסען מיר נישט. מיר זענען דערפאר, אז מען זאל געזונד מאכען דעם ארבייטס־מארק, דורך פאסענדע, ראציאנעלע מיטלען, נישט דורך פשוט'ע פאליציי — מעטאדען, און מען דארף זיך דערביי אינספירירען מיט געפיהלען פון מענשליכקייט“.

זאל פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20 טעל. 213-84

מארגען, מאנטאג, 8.30 אווענט טרעט אויף מיט

איין־איינציגען קאנצערט

דער ליבלינג פון פובליקום,
די מייסטערין פון יודישען פאלקס־ליד

לאלא פאלמאן

בילעטען פון 75 גר. ביז 2 זל. צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע.

הלאנג־קינא
„MIRAŻ“
11 ליסטאפאר (קאנסטאנט.) 16

היינט און פאלג. טעג!
6 פילם־שטערנס

John Barrymore,
Helena Hayes,
Clark Gable,
Lionel Barrymore,
Robert Montgomery,
Myrna Loy

אין דער שטארקער דראמע א. נ.

Nocny LOT

בילעטען צום פרייז: III פלאץ — 54 גר.
II פלאץ — 85 גר., I פלאץ — 1.09 גר

Telefon
123-33
Prywatne
Pogotowie Lekarskie
czynne w dzień i w nocy
Legjonów 6 (Zielona)

Dr. Z. Henrykowski
ספעציאל־ארצט פאר וועגערישע
הויט־קראנקהייטען און מענער־שוואכע
האט זיך איבערגעצויגען אויף
פיעטריקאווער 86
טעל. 143-63
נעהמט אן פון 8—11 און פון 6—9 אווענד.
פאר פרויען פון 4 ביז 5 ספעציעלער וואַרטע־זאל.
פאר אונבעמיטעלטע קאססע־פרייזען.

Dr. med.
R. Zalcwasser
כירורג
ציגעל־גאס 19, טעל. 125-17
נעמט אן פון 1—2 און פון 4—6 נאכמ.

לאדז
2 דעצעמבער 1934

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז
2 דעצעמבער 1934

נאך איין נידערטרעכטיגע ראסע

אחוץ די יודען זענען עס: דער בעקער, דער קצב, דער קליינהענדלער...

די לעצטע צייט הערט מען פון בעקאנטע, אז ס'פייט זיי נישט שלעכט. איין פערזיכערונגס-אגענט האט נישט לאנג צוריק מיר דערציילט, אז ר'האט קיינמאל נישט געמאכט אזעלכע גוטע געשעפטען, ווי איצט. א געוויסע דאמע, וואס פערקויפט שטרימף אין די הייזער (זי איז אן אַלמנה און האט אמאל געוואוסט ווענען בעסערע צייטען) איז אויך זעהר צופרידען. מענשען קויפען ווי מ'וואלט זיי געטריבען. די קאנפעקציאנס-בראנזשע ארבייט זעהר גוט.

נישט אזוי גוט איז די שטימונג ביי די „גרויסע". דער דייטשער „קליינבירגער", נישט קוקענדיג אויף דער גאנצער בעגרעניצטקייט זיינער, האט שוין פון לאנג פערשטאנען, אז צווישען די „גרויסע" און די „קליינע" קאן נישט זיין קיין פערשטענדיגונג. פון זינט דער אינפלאציע האלט מען אין איין הערען: „די גרויסע רואינירען אונז". שווער איז אבער צו וויסען, וועמען מען מיינט אונטערן נאמען „גרויסער" און „קליינער". ס'קאן נישט זיין קיין רייד ווענען פראלעטאריאט, ווייל די „קליינע", וואס בונטעווען זיך איצט, זענען שטענדיג געווען אויף דער זייט פון בירגערטום. ווענען די קאמוניסטען האבען זיי נישט געוואלט הערען און צו די סאציאליסטען האבען זיי נישט קיין שום סימפאטיע.

יעדער האט געהאט זיין בעגריף ווענען „גרויסע".

ווער ס'האט געהאט מעהר פאר איהם, דער איז געווען דער „גרויסער", מיט וועלכען מ'דארף פיהרען א קאמף אויף טויט און אויף לעבען. פאר פיל האט דער בעגריף „גרויסער" בעדייט א „יוד", דערפאר האט דאס „אויסראטען" די יודען געהאט אזא ערפאלג ביי די „קליינע". אבער אויף לאנג האט דאס נישט געקאנט קלעקען, ווייל נישט קוקענדיג אויף אלע יודען-רדיפות, זענען די פרייזען געבליבען הויכע, די לוינען נידריגע, די לאסט פון די שטייערען האט נישט אויפגעהערט צו וואקסען.

אלזא וואס האט מען געזאלט טון? דאס ביסעל יודען, וואס זענען נאך געבליבען, נאך מעהר נישט געקענענד אויף צו בערוהיגען דעם צארן פון המון. דער צארן מוז האבען ניי מאטעריאל צו פערצעהרען. נעהמט מען זיך צו שפעקולאנטען. מ'האט אבער געהערט, אז אין דייטשלאנד איז אזוי וואויל, אז ווענען קלאסען-קאמף איז דארט נישט געבליבען קיין זכר. נו, די זאך איז גארנישט אזוי איינפאך.

און אט איז געקומען אן אפערע פון באנקראט קעפען. דער דאזיגער מאן האט פערמאגט א הויז. אן ארבייטסלאזער לאקאטאר האט נישט געצאהלט זייט חדשים קיין דירה-געלד. נעהמט קעפען און ווארפט איהם ארויס. די רעגירונגס-פרעסע (דאס הייסט די גאנצע דייטשע פרעסע) ווערט משוגע פאר כעס: אזא נידערטרעכטיגקייט, אן אייגענעם מענש ווינטער-צייט ארויסווארפען אויפ'ן ברוק. נידער מיט קעפען'ען!

דער סיגנאל איז תיכף פערשטאנען געווארן, און ס'האט זיך אנגעהויבען. די ארגאניזאציע פון באנק-אנגעשטעלטע ווארפט דעם חברה-מאן ארויס פאר נישט-געזעלשאפטליכער האנדלונג.

קעפען פערלירט זיין פאסטען אין באנק אזא קאנגעליע, וואס וויל דווקא, אז די לאקאטארן זאלען איהם צאהלען דירה-געלד, קאן אין דייטשען רייך נישט זיין קיין בעאמטער. פאליציי האט אויך צו זאגען: זי נעהמט קעפען'ען אין שוצהאפט. און דריי טעג ארום איז ער א מת. ער איז זעהט איינער בענאנגען זעלבסטמארד... אזוי קומט עס פאר אין דריטען רייך: היינט איז מען א בעאמטער אין א מלוכה-באנק, מארגען איז מען א מת אין שוצהאפט. דער המון איז ענטציקט און שרייט „בראווא!" די „קליינע" זענען צופרידען, אבער די „גרויסע" ווערט קאלאמוטנע אויף דער נשמה. סיסטעמאטיש העצט מען די „קליינע" דייטשען געגען די מענשען, וואס זענען בעסער סיטואירט. די ראסיסטישע חברה-לייט ווייסען, וואס זיי טוהן זיי קענען די שטימונגען.

קלאסען-קאמף ווערט נישט אנערקענט, אבער געגען איינצעלנע קאפיטאליסטען גליהענד איז די שנאה ביז פייער-רויט. אין לייפציג א שטייגער האט מען די מאסען מאביליזירט געגען א גרויסען רייכען הויז-בעזיצער, וואס זיין פערמעגען ווערט געשאצט אויף אנדערט-האלב מיליאן מארק און וועלכער האט אויף דער „ווינטערהילפע" געגעבען עפעס א פונט ארבעס. דער „פעלקישער בעאבאכטער"

(קארעספאנדענץ פון בערלין)

האט געגעבען א סיגנאל, און דער המון ווייס שוין, וואס מ'האט מיט אזעלכען צו טון. און די „גרויסע" שרייען און ציטערניש: „דאס איז דאך אמת'ער באלשעוויזם". ניין, דאס איז בלויז אן אנהויב, דער ווינטער קומט ערשט. דערווייל זענען די קרבנות נאך אלץ יודען און הויזבעזיצער. זיי זענען עס די צוויי נידערטרעכטיגע ראסעס.

צי בלויז צוויי ראסעס? ס'ווייזט זיך ארויס, אז ס'איז דא נאך איינע: צו איהר געהערען קצבים, בעקערס און בכלל קליינהענדלער. זיי וועט מען ערשט ווייזען. די קצבים מוז מען שיקען אין קאנצענטראציאנס-לאגער, די בעקערס — אויף דער תליה!

עס אינטערוועווירען די פאליציי-פרעזידענטען און קאמיסארען. זיי ווייסען דאך גוט דעם אמת. זיי ווייסען, אז וואל איז אויפ'ן איינערליכען מארק אויף 30 פראצענט טייערער, ווי אויפ'ן אלוועלטליכען. זיי ווייסען, אז דער פערבאנד פון קליינהאנדעל האלט אין איין באמבארדירען מיט מעמאריאלען און ביטעס, אז מ'מוז העכערן די פרייזען, ווייל די פרייזען האלטען אין איין אונאויפהערליכען שטייגען. דער קליינהענדלער בעט זיך שוין מ'זאל איהם לאזען פערקויפען לויט'ן קאסטען פרייז. ס'העלפט נישט. דער יוד, פארדאן, דער קליינהענדלער מוז זיין דער קרבן. מ'קאן דאך נישט און מ'וויל דאך נישט אויפקלערען דעם המון פון וואנען ס'נעהמט זיך דער יקרות און ווער ס'איז דערפאר פעראנטווארטליך. אלזא, אטאקירט מען די בעקערס און די קצבים און מ'זעצט זיי איין אין שוצהאפט און אין די קאנצענטראציע-לאגערן. און דער המון פרעהט זיך, ווען ער קוקט זיך צו דערצו. דער המון האט זיין סאטיספאקציע, ער שרייט: נידער מיט די יודען, מיט די באלעבאטים, קצבים, בעקערס, א. א. ח. ח. א.ח. (טאר).

בערלין.

די מרידה פון בעסערען טייל מענשהייט

נאך דער אינטערנאציאנאלער באיקאט-קאנפערענץ אין לאנדאן

אין לאנדאן זענען זיך צוזאמענגעקומען די שליחים פון דעם געוויסען און פראקלאמירט הויך און שטאלץ דעם בונד פון דעם בעסערען טייל מענשהייט געגען דעם היטלעריסטישען דייטשלאנד. ביז היינטיגער וואך איז דער בונד געווען א קאנספיראטיווער און ער האט זיך געפונען אין זיין ערשטער סטאדיע, ווען ער איז נאך נישט ארויס צו דער עפנטליכקייט, נאר אנגעהויבען אויפרייסען דא און דארט אום צו ציהען אויף זיך די אויפמערקזאמקייט פון די ארומיגע, מ'האט פראטעסטירט, מ'האט זיך בעשעפטיגט מיט דאס, וואס מ'רופט אן „אנטי-היטלעריזם".

דאס זענען אבער אלץ געווען ביחידותדיגע תפילות און אינדיווידועלע טאטען, הגם אפט איז דער דאזיגער יחיד בעשטאנען פון אנ'עדה יודען, וואס זענען געווען פערשריבען אין א סך פארטייען און האבען שוין לאנג פערלוירען די געמיינזאמע שפראך. אפט האבען זיך מתחבר געווען פטליכע עדות און עס געמאכט בציבור, ס'האט געהייסען א קאנפערענץ, און געווארט אויף די הסכמות פון די גדולי הדור, וואס האבען געדארפט קומען ביים אנהויב פון טאט און געבען זייער ברכה.

וואס ס'קומט איצט פאר אין דייטשלאנד ווייסען מיר נישט גענוי, די ידיעות, וואס שפאלטען די היטלעריסטישע הימלען און רייסען זיך דורך צו אונז, זענען זעהר נישט קיין קלארע, אבער איין זאך קען מען יא וויסען, אז ס'איז עפעס נישט אין ארדנונג אין דעם „דריטען רייך". דאס גאנצע לאנד געפינט זיך אונטערן צייכען פון מארגענדיגען קריג, סיי מיט די גרויסע מיליטערישע הכנות וואס ווערען געמאכט אהן אויפהער און סיי מיט די ערזאץ-ארטיקלען, וואס פערפלייצען לעצטענס דעם דייטשען פאלק. אויסער דעם רייסען זיך די גייסטליכע, און שאפען אין לאנד אנ'אנטי-היטלעריסטישע שטימונג.

דאס אלץ געשעהט אין דייטשלאנד. אין דער ארומיגער וועלט האט מען ערשט פראקלאמירט די מרידה פון דעם בעסערען טייל מענשהייט געגען דעם נאציזם און דערמיט אליין צוגעגעבען דעם באיקאט אנ'אינטערנאציאנאלע בעדייטונג. די אלע אינדיווידועלע בונטען האבען זיך אין לאנדאן צוזאמענגעגאסען און ס'איז ארויסגעקומען דערפון א גרויסער בונט געגען דייטשלאנד, צו וועלכען ס'זענען צוגעשטאנען מיליאנען, וואס קענען דאך ווירטשאפטליך אויף געוויס שלאגען איבער די דייטשע קעשענעס. אויף אזא אופן טרעט אריין דער באיקאט אין א צווייטער סטאדיע פון זיין ענטוויקלונג, וואס מוז איהם דערפיהרען דערצו, ער זאל ווערען א וועלט-מאכט, א גרויסער כוח.

און דאמאלס — ווי לאנג ס'זאל נישט דויערען דער ערפאלג פון אזא מין אקציע, וועט עס זיין א גוטע לעקציע פאר אלע קליינע נאצילעך און פיטשעמאנשינקע היטלערלעך, וואס פילען אן גאנץ געדיכט דעם חלל פון אונזער וועלט און טרוימען ווענען א צוקונפט, וואס זאל זיין ענליך צו דער דייטשער געגענווארט. און דאס איז דאך טאקע דער תכלית פונ'ם באיקאט, אנצולערנען אלע אפענע און פערבארגענע נאצים וואו זיי זאלען נישט זיין, „למען ידעו וייראו"...

און ס'איז גוט, וואס צו דער דאזיגער ארבייט האבען זיך פערייניגט די יודען מיט די בעסערע פון די גוים, ווייל ס'איז דאך שוין ווירקליך געקומען די צייט, ווען דער יוד און דער קריסט האבען זיך געפונען גלייכצייטיג בעדראהט אין זייערע פאזיציעס אלס מענשען דורך דעם דריטען צד, דורך דעם בארבאר, וואס גייט אויף זיי און מאכט נישט קיין גרויס אונטערשיד צווישען די גלויביגע פון משה רבינו און צווישען די גלויביגע פון יעזוס קריסטוס. און ס'איז שוין געקומען די שעה, ווען ס'זאלען אויפהערען די שנאות צווישען די ביידע טיילען מענשהייט אין אנבליק פון כאם, וואס מארשירט געגען זיי...

מ'קען גלויבען, אז דער אנהויב דערפון איז שוין געמאכט געווארען אין לאנדאן און מ'קען דערווארטען, אז די התחלה וועט ווייטער פארטגעזעצט ווערען און ס'הויבט זיך אן א נייע בלעטעל אין דער געשיכטע פון דער וועלט, וואס וועט הייסען: „דער קאמף פון דעם מענשען, דעם יוד און דעם קריסט, געגען דעם בארבאר, דעם היטלעריסט"... (י.פ.)

דער קאמף געגען ארבייטסלאזיגקייט

ווי זעהט ער אויס אין פוילען און אין אנדערע לענדער

די ארבייטסלאזיגקייט אין פוילען וואקסט אין א דערשרעקענדיגער גיכקייט, שטעלט פעסט דער „ראבאטניק". לויט דער אפיציעלער סטאטיסטיק מאכט איצט אויס די ארבייטסלאזיגקייט אין לאנד 318 טויזענד מאן, אויב דער וואוקס וועט גיין אין זעלביגען טעמפא, וואס איצט, וועט די צאהל ארבייטסלאזע ווידעראמאל דערגרייכען די העכסטע ציפער פון 400 טויזענד, וואס איז געווען אין פאריגען יאהר.

„די ארבייטסלאזיגקייט אין פוילען, שרייבט ווייטער די צייטונג, איז א ספעציעלע ערשיינונג, וועלכע מ'דארף בעצייכענען מיט'ן ווארט „פוילישע ארבייטסלאזיגקייט". זי בעזיצט דעם שטריך, וואס אייגענטליך פערנעהמט זיך מיט איהר קיינער נישט, וואס גרעסער ס'איז די ארבייטסלאזיגקייט, אלץ ווייניגער גיט מען זיך מיה די ערשיינונג צו ליקווידירען, די רעגירונג האט די זארג ארויפגעווארפען אויפ'ן ארבייטסלאזען פאנד, אבער די גאנצע ביזאציטיגע טעטיגקייט פון דער אינסטיטוציע האט בעוויזען, אז זי וועט זיך מיט דער פראגע נישט געבען קיין עצה. די ארבייטסלאזיגקייט האט מען איבערגעלאזט פאר דער פילאנטראפיע.

אזא נאכלאזיגע בעציהונג צו איינעם פון די וויכטיגסטע היינטיגע סאציאלע ערשיינונגען, ווי ס'איז די ארבייטסלאזיגקייט, איז עפעס גאר אנ'אויסערגעוועהנליכע ערשיינונג. דער קאמף געגען דער ארבייטסלאזיגקייט האט, ווי בעקאנט, צווייערליי פיזיאנאמיעס, פון איין זייט גייט ווענען דער פערקלענערונג פון דער ארבייטסלאזיגקייט פילשטענדיג ליקווידירען די ארבייטסלאזיגקייט אין דער קאפיטאליסטישער ארדנונג, ביי קאפיטאליסטישע רעגירונגען און אין דער צייט פון קריזיס — ווענען דעם איז בשום קיין רייד. פון דער אנדערער זייט גייט ווענען פערלייכטערען דעם גורל פון יענע ארבייטסלאזע, וועלכע מ'קאן נישט שאפען קיין ארבייט. לויט די רעגירונגען אין פערשידענע לענדער האבען מיר פערשידענערליי בעמיהונגען און פערשידענע רעזולטאטען.

אלזא קודם כל די סאציאליסטישע רעגירונגען אין דענעמארק און אין שוועדען. די דאזיגע רעגירונגען האבען, נישט קוקענדיג אויף אלע שוועריגקייטען רעדוצירט די ארבייטסלאזיגקייט מעהר אדער ווייניגער ביז צו א העלפט, די הילף פאר די ארבייטסלאזע איז ארגאניזירט געווארען מוסטער-האפט און מידט נישט אויס קיינעם, וועלכער האט נישט קיין ארבייט.

אין קאנסערוואטיווען ענגלאנד פאלט די ארבייטסלאזיגקייט ביסלעכווייז און נישט בעדייטענד, אבער אויף דארט אונטערשטיצט מען בעדייטענד די ארבייטסלאזע, איצט פראיעקטירט די רעגירונג צו פערקויפען — אויף א האלבען און דריטעל פרייז — פלייש, פיש, גריניצייג פאר ארבייטסלאזע.

אפילו דאס פאשיסטישע איטאליען האט איינגעפיהרט א 40-שעהדיגע ארבייטס-וואך, אמת אויפ'ן פאשיסטישען אופן, ד. ה. מיט א געהעריגער פערקלענערונג פון די לוינען.

די גרעסטע אנשטרענגונג אין קאמף געגען דער ארבייטסלאזיגקייט ווייזען ארויס — צווישען אלע קאפיטאליסטישע רעגירונגען — די פעראייניגטע שטאטען פון צפון אמעריקע. פרעזידענט רוזוועלט האט זיין גאנצען פלאן אויסגעארבייט פון שטאנדפונקט פון קאמף געגען דער ארבייטסלאזיגקייט. און ווי ס'זאל נישט זיין איז איהם געלונגען צו פערקלענערען די צאהל ארבייטסלאזע פון 15 מיליאן ביז 11 מיליאן, ד. ה. אויף 4 מיליאן מענשען. די מלוכה גיט ארויס אויף הילף פאר ארבייטסלאזע 1080 מיליאן דאלאר א יאהר (אנ'ערך 5 מיליארד 720 מיליאן זלאטעס!). אנ'ארבייטסלאזער קריגט פאר זיך און פאר דער פאמיליע 160 זל. א חודש. דערביי האט ער דאס רעכט אויף א קליינעם פערדינסט פון א 10—12 דאלאר א חודש. די אונטערשטיצונג ווערט אין גרעסטען טייל ארויס געגעבען אין נאטור (עסענווארג, קליידונג, דירה לויט בילליגע פרייזען).

ביי אונז אנ'ארבייטער, וועלכער האט בעשעפטיגונג א גאנצע וואך, פערדינט ווייניגער ווי דער ארבייטסלאזער אין אמעריקע. ביי אונז איז די גאנצע ווירטשאפטליכע פאליטיק נישט איינגעשטעלט אויף קאמף געגען דער ארבייטסלאזיגקייט.

דער „אנגריף" איז שטארק נישט צופרידען פון די מעמעלער יודען

ב ע ר ל י ן, (יט"א) דער ארגאן פון דייטשען פראפאגאנדע - מיניסטעריום, דער „אנגריף" איז שטארק אונצופרידען מיט דער אנטי-דייטשער פראפאגאנדע אין מעמעל, וואס רופט זיך שטארק אפ אויף די דייטשע ווירטשאפטליכע אינטערעסען.

„אנגריף" שרייבט, אז הויפטזעכליך איז דאס א פועל-יוצא פון דעם אנטי-דייטשען באיקאט, וואס ווערט אנגעפיהרט דורך די יודישע אימפארטערען און עקספארטערן אין מעמעל.

אין דייטשלאנד האלט מען אין איין פערטומלען די מוחות מיט דער „ראסען-טעאריע"

ב ע ר ל י ן. (יט"א) אין רייכס-מוזיי פאר סאציאלע און ווירטשאפטליכע וויסענשאפטען אין דיסעלדארף, וואס געהערט צו די גרעסטע מוזעען אין דייטשלאנד, זענען געעפענט געווארען צוויי נייע אפטיילונגען, איין אפטיילונג איז געווידמעט דער „ראסען-קענטשאפט" און די צווייטע — דער ערבליכקייט. אין דער „ראסען-אפטיילונג" ווערט די הויפט-אויפמערקזאמקייט געשאנקען די פראגע פון „יודישען איינפלוס אויף די איראפעאישע פעלקער".

PŁACĘ NAJWYŻSZE CENY
za ZŁOTO, SREBRO, BRYLANTY,
KORONY, stare ZĘBY!
OKAZYJNA SPRZEDAŻ BIŻUTERJI
PRACOWNIA-MAGAZYN JUBILERSKI
WARSZAWA, Złota 15, przy Marszałkowskiej.
Wyciąć dla pamięci.

אין פראנקרייך צופלאקערט זיך דער האס צו פרעמדע

א בריף פון פאריז
פון דוד איינהארן

די פראנצויזישע רעאקציאנערען און פאשיסטען זענען נעבעך, אין זעהר א גרויסער פערלעגענהייט; זיי האבען נישט, קיין האס־אידעע פארן פראנצויזישען פאלק, זייענדיג טרייע שילער פון היטלערן און זיינע אגיטאציע־מעטאדען, האבען זיי געמאכט א פראבע מיט׳ן אנטיסעמיטיזם. די פראבע איז דורכגעפאלען מיט א קנאק, דאס פראנצויזישע פאלק, האט זיך ארויסגעוויזען איז נישט פעהיג צו א נאציאנאלען רעליגיעזען אדער ראסען־האס, און די גרעסערע פאשיסטישע ארגאניזאציעס „דער קרייץ פון פייער", האט אפילו אפגעגעבען א פייערליכע ערקלערונג, אז זי איז געגען אנטיסעמיטיזם און ראסען־האס און צו איהרע רעליגיעזע גאטעס־דינסטען האט זי אפילו איינגעלאדען א רב און א פאסטאר.

נאטירליך, דארף מען די דאזיגע פאשיסטישע חברה נישט חושד זיין, אז זי וואלט זיך נישט בענוצט מיטן אנטיסעמיטיזם. ווען דאס וואלט גערעדט צום געפיהל פון פראנצויזישען פאלק. זייער פיהרער ר׳ לא ראק, איז פשוט געווען געצוואונגען צו דעם, ווייל ער האט געזעהען אז ראסען־ און רעליגיעזער האס איז נישט קיין גאנגבארער ארטיקעל ביי די פראנצויזען.

א צווייטע פאשיסטישע געזעלשאפט „סאלידאריטע פראנסעז" איז נעבעך דורכגעפאלען מיט איהרע אראבער. אין פאריז זענען דא א סך אלזשירער אראבער און ביי די געשלעגען פון די לינקע מיט די באנדעס פון די פאשיסטישע „סאלידאריטע פראנסעז" האט מען קלאר געזעהען אז צווישען זיי זענען דא פינפאונצוואנציג פראצענט אראבער אזוי, אז דאס פאריזער פאלק האט געענדערט דעם נאמען פון דער פאשיסטישער געזעלשאפט, און זי הייסט איצט ביים פשוטען פאלק אנשטאט „סאלידאריטע פראנסעז" — סידי׳לאריטע פראנסעז („סידי" איז דער פאלקס צו־נאמען פון אן אראבער אין פאריז), עס איז קלאר ווי דער טאג, אז א באנדע, וואס שיקט ארויס אויפן גאס אלזשירער אראבער, קאן נישט בילען אויף אזא יודען ווי דער פילאזאף בערגסאן און אויף אנדערע יודען וועלכע ווערען טיף געאכטעט ביים פראנצויז.

מיר איז ענדע זומער אויסגעקומען צו פאהרען אין צוג מיט א גרופע יודישע ארבייטער־עלטערען פון פוילען, וואס זענען געפאהרען זיך זעהען מיט זייערע קינדער אין א זומער־קאלאניע. פלוצלינג איז אין וואגאן אריינגעפאלען א מאן מיט א פנים פון אן אינטעליגענט און געמאכט א גוואלד: די פוילישע יודען פערפלייצען פאריז, זיי זענען אלע קראנקע, ער איז א דאקטאר און ווייסט דאס, ער האסט די פוילישע יודען.

נישט ווייט פון די יודען איז געזעסען א פראנצויז און ער האט גענומען דעם דאקטאר אויפ׳ן צימבעל און איהם אזוי פיין אריינגעלייגט אז דער דאקטאר איז אנטשוויגען געווארען.

דאס אלץ איז נאטירליך אין בעצוג צו דער ראסען־פראגע און נאציאנאלע אדער רעליגיעזע פראגען. אנדערש זעהט דאס אויס מיט דער פרעמדען פראגע. דא האבען די רעאקציאנערען געפינען אן אפענעם אויער ביי א טייל פון דער פראנצויזישער בעפעלקערונג און זיי נוצען עס איצט נישט ערגער אויס ווי די היטלעריסטען נוצען אויס די ראסען־פראגע.

די לאגע איז ווירקליך זעהר א שווערע און אהן לעזונג.

אין פראנקרייך הערשט איצט א געוויסע ארבייטסלאזיגקייט, איבערהויפט אין די אינטעליגענטע פראפעסיעס, אין א געוויסער מאס אויך אין דער לוקסוס־אינדוסטריע, די צאהל פון די ארבייטסלאזע ווערט אפיציעל גערעכענט ארום פיר הונדערט טויזענד. אונאפיציעל זענען עס ארום א האלבען מיליאן. אויסלענדישע ארבייטער געפינען זיך אין פראנקרייך צוויי מיליאן.

דער איצטיגער פראנצויזישער ארבייטס־מיניסטער, מארקע, וועלכער איז נישט קיין גרויסער פריינד פון אויסלענדישע ארבייטער, האט אפען ערקלערט, אז זיין קאמף געגען די אויסלענדישע ארבייטער ווערט געשטערט סיי פון די פראנצויזישע פאבריקאנטען און סיי פון די פראנצויזישע ארבייטער גופא. ער דערצעהלט צום ביישפיל, פון א נייע טוך־פאבריק וועלכע האט זיך געעפענט אין עלזאס און געפאדערט פון מיניסטעריום ער זאל זיי צושיקען ארבייטסלאזע פון דעם פאך, קיין איינער פון די פאריזער ארבייטער האט אבער נישט געוואלט פאהרען, ווייל ער האט נישט געוואלט אויפגעבען זיין היים און געהן איינארדנען ערגעץ־וואו א נייע היים, ווער רעדט וועגען ערד־ארבייט! אהין וועט קיין שום שטאטישער פראנצויז נישט געהן, כאטש עס שטעהען אין פראנקרייך גאנצע פארמס וויסט, ווייל עס פעהלען ארבייטס־הענט, ארויסשיקען פון פראנקרייך אלע צוויי מיליאן אויסלענדער וואלט געפיהרט צו א חורבן. און דאך הערען נישט אויף די רעאקציאנערע צייטונגען צו פיהרען א ביטערע העצע געגען די אויסלענדער.

אין דער העצע געגען די אויסלענדישע ארבייטער האבען די רעאקציאנערען נישט געפינען קיין אונטערשטיצונג ביי די פראנצויזישע ארבייטער־מאסען; דער פראנצויזישער ארבייטער איז געבליבען ווייטער אזוי פריינדליך און חבריש צו זיינע אויסלענדישע חברים ווי פריהער. אבער די אינטעליגענטען האבען זיך געווארפען מיט הענד און פיס געגען די אויסלענדער, און נישט נאר געגען די אויסלענדער, נאר אפילו געגען די נאטוראליזירטע אויסלענדער. אין שפיץ פון דער בעוועגונג שטעהען די אדוואקאטען וועלכע האבען זיך ארויסגעוויזען פאר די ערגסטע רעאקציאנערען. דער גערעכטיגקייטס פאלאץ (די גערעכטס־געביידע פון פאריז), איז די לעצטע צייט געווארען א פאלאץ פון אמת׳ע ווילדע סצענעס. דארט האבען די אדוואקאטען פערברענט דעם קיטעל פון דעם געוועזענעם אינערן־מיניסטער פראט וואס האט אונטערדריקט דעם פאשיסטישען אויפשטאנד פון 6־טען פעברואר, דערביי האבען די פאשיסטען ארויסגעוויזען נישט קיין קלענערען בארבאריזם ווי די ביכער־פערברענער אין דייטשלאנד. די דאזיגע אדוואקאטען פערפאלגען איצט יערען נאטוראליזירטען אדוואקאט, און א קאלעגע וואס רעדט מיט נישט קיין ריכטיגען פראנצויזישען אקצענט, קען צוליב זיי אין געריכט נישט קומען.

די דאזיגע העצע פון די אזוי גערופענע געבילדעטע האט געפיהרט דערצו, אז עס איז אנגענומען געווארען א געזעץ, וואס פערבאט יערען נאטוראליזירטען אויסלענדער צעהן יאהר פון דעם טאג, וואס ער האט זיך נאטוראליזירט אנצונעהמען א וועלכע עס איז רעגירונגס־שטעלע. דער געזעץ האט געשאפען א גאנץ מאדנע לאגע, לויט דעם אלטען געזעץ מעג א נאטוראליזירטער אויסלענדער שטימען פאר דעם פארלאמענט, ער טאר אבער נישט צעהן יאהר נאכאנאנד אויסגעוועהלט ווערען צום פארלאמענט. אן אויסנאהם ווערט געמאכט פאר די אויסלענדער, וואס האבען דורכגעמאכט די מיליטער־דינסט.

איצט לויט דעם נייעם געזעץ, וואס איז גילטיג פאר אלע אויסלענדער אהן אונטערשיד, וועט אויס קומען אז א נאטוראליזירטער וואס האט געדינט, וועט קענען ווערען א דעפוטאט און אפילו א פאסט מיניסטער, אבער קיין בריה־טרעגער וועט ער נישט קענען זיין.

א גאנץ בעזונדערען ארט פערנעהמען אין דער לאגע די דייטשע יודען, געגען זיי געהט אן עקסטרע העצע, פון די נאציאנאליסטישע קרייזען. מיט די דייטשע יודען האט געטראפען א דאפעלטער אומגליק. ביז זייער אריינקומען אין פראנקרייך האט מען בכלל נישט געהערט קיין געשפרעכען וועגען יודען. די פוילישע יודען האט מען פעררעכענט אלס פאליאקען און וועגען זייער קומען אהער האט מען נישט געמאכט קיין שטורמישע מיטינגען, מען האט נישט מאביליזירט קיין גרויסע מענשען אלס רעדנער, מען האט נישט געשריבען קיין פייערדיגע צייטונגס־ארטיקלען. דאס אנקומען פון די דייטשע יודען אבער איז געווען בעגלייט מיט א שטורעם פון צייטונגס־ארטיקלען. די פאלגען פון דעם שטורעם פון גוטוויליגע סימפאטיע און פאליטישער אגיטאציע איז געווען דאס, וואס פון איין זייט האבען זיך די פראנצויזען דערשראקען, עס איז אויסגעקומען לויט׳ן געוואלד אז אין פראנקרייך זענען אריין נישט קיין דרייסיג טויזענד יודען, נאר א גאנצער מיליאן דאקטוירים, אדוואקאטען, אינזשיניערען און כעמיקער. יערען ארבייטסלאזען אינטעליגענט האט זיך אויסגערוכט אז זיין פלאץ האט פערכאפט א דייטשער ייד, דאס האבען די רעאקציאנערען גוט פערשטאנען, און עס האט זיך אנגעהויבען אן אגיטאציע געגען די דייטשע יודען. די דייטשע יודען פון זייער זייט האבען געהאט אן אנדער טעות: לויט די פייערדיגע רעדעס און פראטעסטען אויף די מיטינגען לויט די סימפאטיע־ארטיקלען אין די ראדיקאלע צייטונגען, האט זיך זיי אויסגערוכט אז פאר זיי וועט זיין אפען טיר און טויער, און לויט דעם טעות האבען זיי זיך געלאזען זעהען, די דייטשע יודען האבען נישט פערשטאנען אז סימפאטיע־רעדעס און פאליטישע שטימונג־מאכעריי איז זיך א זאך פאר זיך און ארבייט בעקומען איז גאר עפעס אנדערש, און אנשטאט צו מאכען עס שטיל, האבען זיי גאר געהאט טענות. זענען דערביי פארגעקומען פערשידענע טעותן פון ביידע זייטען, און א סך איבריג בייז בלוט איז געשאפען געווארען. די לעצטע צייט איז די לאגע אזא: די דייטשע יודען וועלכע האבען זיך איינגעארדענט אויפן אייגענעם חשבון און ארבייטען פאר זיך שטיל, אהן ליארעם זיצען רוהיג, מען לאזט אויך צורוה די דייטשע יודען וואס האבען בעקומען רעכט אויף ארבייט און ארבייטען, די אבער וואס האלטען נאך אונטער בעציהונגען מיט דייטשלאנד, נעמען פערשפרייטען דייטשע ארטיקלען און פיהרען דייטשע געשעפטען, און אזעלכע זענען דא נישט ווייניג, — די ווערען לאנגזאם ארויסגעשיקט פון לאנד, און געגען דעם קען מען אפילו נישט פראטעסטירען.

מיט איין ווארט פראנקרייך האט דעם אזוי־גערופענעם האס־פיבער נישט אויסגעמיטען, אבער איין זאך מוז מען זאגען נישט קוקענדיג אויף דער העצע פון דער פאשיסטישער טעגליכער פרעסע, האט דאס דאך נישט געלאזען קיין טיפע ווארצלען ביים פאלק, דער דורכשניטס פראנצויז בלייבט גלייכגילטיג צו דער האס־אגיטאציע.

Bank Handlowy w Łodzi
Spółka Akcyjna
Kościuszki 15
przyjmuje za niewielką opłatą
na przechowanie kufry, walizy, kosze i t.p.
które lokuje w urządzonym według wymagań
nowoczesnej techniki **SKARBCU.**

דער נס פון חנוכה

פון ש. בערג.

.2

דער פערשטערטער יום טוב

אין רציצ׳ס גרויסען ווייגארטען, נעבען טייך גיחון, זענען די פרומע בחורים געקומען אויף דעם טאנץ פון די יודישע טעכטער און זיך אויסקלייבען זייערע כלות.

די מיידלעך זענען געגאנגען אין ווייסע לייווענטענע קליידער. בלויע דינע שלייערען האבען אראפגעהאנגען פון זייערע שעהן־געשניצטע שולטערן ביז צו דער ערד, און אויף זייערע קליינע פיס האבען זיי געטראגען שיכלעך רויטע מיט בלויע בענדלעך פערבונדען, זייערע באקען האבען זיך גערייטעלט און זייערע אויגען די גרויסע, האבען געברענט און געלויכטען.

ווי לעבעדיגע ליליעס האבען זיך די יודישע טעכטער געהויבען אין טאנץ, זייערע שלייערען זענען געפלויגען הויך אויפן ווינט, ווי א מחנה פייגעל שפרייטען די פליגעל פליהענדיג צום הימעל.

די מוזיק האט אנגעהויבען שפילען. די עלטסטע זענען אנגעקומען, עס האט זיך אנגעהויבען די צערעמאניע פון שליסען שידוכים, די פייפלען האבען גענומען פייפען, די צימבלען צו צימבלען און די מיידלעך האבען געזונגען:

„בחור, בחור, הויב אויף דיינע אויגען.
„זעה! וואס דו קלייבסט, זאל גוט טויגען."

זיבען מאל האבען זיי דאס געזונגען, געשוויגען א ווילע און ווידער געזונגען:

„קוק נישט, בחור, אויף שעהן.
„קוק נאר בחור אויף חן!"

שושנה, רציצים טאכטער, האט געזונגען און געקוקט אויף עמיהודן, זינגט זי, ער זאל נישט קוקען אויף שעהנקייט ענטפערט ער איהר:

„ווי זאל איך נישט קוקען אויף שעהנקייט, אז די שענסטע שטעהט פאר מיר!"

און ער האט זי גענומען און ארויסגעפיהרט פון די רייהען.

— איך האב דיך ליב, שושנה, דאס ערשטע מאל, וואס כ׳האב דיך געזעהען, האב איך דיך ליב בעקומען, — האט געזאגט עמיהוד.

— און איך האב דיך אויך ליב, — האט געזאגט שושנה, — פון ערשטען טאג אן, און מיין מאמע ווייסט דאס.

אין דער גרויסער סוכה אין גארטען זענען געזעסען די עלטסטע לייט פון ירושלים. זענען די פארלעך געקומען צו זיי קריגען א ברכה, אז עמיהוד מיט שושנהן זענען געקומען צו די עלטסטע, האבען זיי דארט געפינען פיל פארלעך פון פריהער. הינטער זיי זענען געגאנגען מחנות פארלעך, א סך שירוכים [שידוכים] זענען געשלאסען געווארען דעם טאג, און די שמחה איז געווען גרויס.

פלוצלינג איז אנגעלאפען א מחנה סירישע מיליטער־פיהרער און העלעניסטען, זיי האבען אראפגעווארפען פון זיך די קליידער און געבליבען שטעהן מוטער נאקעט. דערשראקענע זענען די מיידלעך זיך צעלאפען, זענען די גריכען און העלעניסטען זיי נאכגעלאפען, און זיי צוריקגעטריבען, מרים בת בלגה, די כהן־טאכטער האט געשריגען צו די שעמעוודיגע מיידלעך, זיי זאלען נישט אנטלויפען נאר טאנצען מיט די נאקעטע גריכען און העלעניסטען.

די עלטסטע זענען דערציטערט געווארען פון דעם שרעקליכען אומווירדיגען בילד, און זיי האבען צעריסען זייערע קליידער פאר צער, הורקנוס, דער שטייער־מייסטער האט בעפוילען זיינע סאלדאטען זיי זאלען ארעסטירען די נאקעטע, באלד זענען די נאקעטע איינברעכער געווען ארומגערינגעלט.

די גריכען האט הורקנוס גלייך בעפרייט, ער האט זיי נאר אויסגעזידעלט פארוואס זיי האבען פערשטערט די יודישע שמחה, די העלעניסטען זענען געבראכט געווארען צו די עלטסטע מיט דעם כהן־גדול צום משפט. צווישען די געמשפטע זענען געווען: דעם כהן־גדול׳ס ברודער יאזאן; מענעלאס און זיין ברודער ליסימכאס, — די ברידער פון בית המקדש אויפזעהער; הורקנוס עלטסטער ברודער; מרים, און נאך א סך כהנים און רייכע לייט. זיי זענען פערמשפט געווארען צו „מלקות" — יעדער האט געקראגען צו ניין־און־דרייסיג שמיץ.

די פרומע האבען זיך בעקלאגט ביים סירישען קעניג אויף די מיליטער־לייט און דער קעניג האט זיי אפגעזאגט פון זייערע שטעלעס, ער האט אויך צוגענומען דאס מיליטער פון ירושלים, און ער האט אויך בעפולמעכטיגט דעם כהן־גדול צו הערשען אין זיין נאמען.

די חסידים האבען זיך געפרייט מיט דעם זיג איבער די העלעניסטען, און דער כהן־גדול איז געווען זעהר שטרענג צו די פערברעכער, א סך פון זיי האט ער פערטריבען און די איבעריגע האבען זיך בעהאלטען אין די לעכער, שמעון, דער אויפזעהער פון בית־המקדש וואס האט סימפאטיזירט מיט די העלעניסטען, איז אויך געווען צווישען די ארויסגעטריבענע, מרים איז אליין אוועק מיט איהר ליבהאבער, דעם גענעראל קלעסטענס.

א שטיקעל צייט איז געווען רוהיג, אין ארץ־ישראל. די חסידים האבען געהאט די אויבערהאנט, און די העלעניסטען זענען געווען אונטערדריקט, שטילערהייט האבען זיי זיך געגרייט אויף בעסערע צייטען.

עמיהוד האט דערווייל חתונה געהאט מיט שושנהן, און זיי האבען זיך בעזעצט מיט זייער צוואגער הורקנוס, אין זיין פעסטונג, זיי האבען געלעבט שטיל, און צופרידען און האבען זיך שטארק ליב געהאט.

איז געווארען אן איבערקעהרעניש אין הויף פון סירישען קעניג, די בונטאוושטשיקעס האבען פערסמט דעם קעניג, און זיי האבען געקרוינט אנטיוכוסן פאר קעניג, דער נייער קעניג איז געווען א ווילדער טיראן און א שרעקליכער יודען־פיינד, ער האט נאר געוואלט אויסראטען די יודען, און ביזן היינטיגען טאג רופען איהם יודען — אנטיוכוס הרשע.

די העלעניסטען האבען אויפגעהויבען די קעפ און גענומען העצען דעם קעניג קעגען די פרומע יודען. דאס ערשטע האבען זיי איהם אנגערעדט ער זאל אפרוימען הורקנוסן, דעם פרומען שטייער־מייסטער. ער האט באלד געשיקט גענעראל אפאלאניוס מיט אן ארמעי אויף הורקנוסן, זיי האבען צעשטערט די פעסטונג און אויסגעקוילעט אלע איינוואוינער.

אנטיוכוס הרשע האט אראפגעזעצט דעם פרומען כהן גדול חוניו און בעשטימט זיין ברודער יאזאן דעם העלעניסט, פאר כהן גדול, דער נייער כהן גדול האט איינגעפיהרט די גריכישע ספארט־הייזער אין ירושלים. אין דער פעסטונג אקרא, קעגען איבער דעם בית־המקדש, האבען די העלעניסטען באקעטערהייט פערנומען זיך מיט ספארט, און א סך כהנים האבען פערנאכלעסיגט די עבודה אין בית־המקדש און געלאפען צו די שפילערייען פון די העלעניסטען.

יאזאן איז שוין אויך געווען צו פרום פאר די העלעניסטען, איז מענעלאס אוועק צו אנטיוכוסן און איהם פארגעלייגט ער זאל איהם בעשטימען פאר כהן גדול, ער וועט איהם צאהלען מעהר ציגזען [צינזען]. ער האט אויך פערזיכערט דעם קעניג, אז ער וועט איינפיהרען אין גאנץ ארץ ישראל דאס גריכישע געצענדינסט.

אנטיוכוס האט גלייך בעשטימט מענעלאסן פאר כהן גדול, ער האט איהם אויך מיטגעגעבען אן ארמעי, ער זאל קאנען פערנעהמען דעם העכסטען יודישען אמט, מיט געוואלט, דאס האט שטארק אויפגערעגט דאס פאלק. דאס ערשטע מאל איז געווארען א כהן גדול איינער, וואס שטאמט נישט פון אהרן הכהן, מענעלאס איז גאר ארויסגעקומען פון שבט בנימין, די פרומע האבען אבער געשוויגען, זיי האבען מורא געהאט פאר די סירישע סאלדאטען, וואס מענעלאס האט מיטגעבראכט. ער האט אבער מורא געהאט, דער פערזעצטער מענעלאס אז אזוי לאנג ווי חוניו, דער אראפגעזעצטער פרומער כהן גדול, וועט לעבען, קאן ער נאך צוריקקריגען דעם אמט, האט ער אונטערגעקויפט א סירישען גענעראל, ער זאל טויטען דעם אלטען כהן גדול.

אויף אויסצופיהרען זיינע שרעקליכע פלענער האט מענעלאס צוגענומען די זילבערנע און גאלדענע כלים פון בית המקדש, און זיי פערקויפט, דער מארד פון אלטען כהן גדול און די רויב פון די טייערע הייליגע כלים פון בית המקדש האבען אנגעצינדעט די מאס פון צארן פון פאלק, און פון אלע שטעט און דערפער זענען געקומען מאסען יודען נעהמען נקמה פון די העלעניסטען, און עס האט אויסגעבראכען די ערשטע שלאכט.

(ווייטער מארגען.)

ווער האָט וועמען אָנגעשטעקט מיט׳ן קיצעלדיגען חולאת?

דער מאַן טענה׳ט, אַז זי איהם און זי פערזיכערט, אַז ער — איהר

דעם אמת וועט מוזען דאָס געריכט דערגעהען

(אייגענטליך אַנ׳אַלימענטען־פּראָצעס, גלייכצייטיג אָבער אַ פּראָבלעם ביי אַ טייל היינטיגע מאָדערנע פּאָרפעלקער)

מיילען ווייט אַרום דעם שטעטעל א. האָט געשט׳ט יצחק יעקב ק. מיט זיין עשרות און רחבות. וועלדער און פּאַלוואַרקען, טאַרטאַקען און מיהלען. היזער און אַנדערע בחלאות האָט ער פערמאָגט. די רייכסטע פּריצים און מאַגנאַטען, די גרעסטע שררות האָבען זיך אַרום איהם געדרייט, מיט אַ גוטע האַלבער וועלט איז ער געשטאַנען אין עסקים.

אין איין ווינקעלע פון זיין לעבען האָט איהם דאָס גליק נישט געשיינט. קיין נחת פון קינדער האָט ער נישט געהאַט. אין גאַנצען האָט איהם גאָט בעשאָנקען מיט איין איינציג טעכטערל. אָפּגעהיטען האָט מען דאָס פריילע ווי דאָס אַפּעל פון אויג, אַלע האָבען געמיינט אַז דאָס וועט אַרויסוואַקסען אַ כפּל שמונהדיגע צנועהלע.

צו פיקענדיש די גוטע עלטערען און פרומע לייט, האָט זיך דאָס אָפּגעציטערטע בת יחידהלע אָנגעהויבען אויפצופיהרען מעשה מאָדערנע דאַמע, זי האָט זיך גענומען פודערען, מאַליעווען, שמינקעווען, פּיפּטשען פּאַפּיראָסען, טראַסקען אין קאָרטען, חבר׳ען מיט שיקסעס און שקצים, הולען אויף זייערע ביפקעס און אָפּט זיך אַפילו אויך אָנשיכורן, פּונקט ווי די ערגסטע גאַסען־חציפה.

איהר פרעכער דרך האָט די עלטערען שרעקליך געקרענקט. צוימען איהר הפקרות האָבען זיי דאָך נישט געוואָגט. שווער צו זאָגען פאַר וואָס זיי האָבען געדולדיגט איהר פערשייטקייט, מעגליך, אַז צוליב איבערגעטריבענער ליבשאַפט און אפשר גאָר צוליב מורא אַז מיטן בייזען וועלען זיי זי באַך צום שמד ר״ל אונטערטרייבען. זיי האָבען קברים געריסען, צו גוטע יודען אַרומגעפאָהרען און געבעטען זיין ליבען באָמען, אַז זייער אויסגעוויינט קינד זאָל צוריק אַרויפגעפיהרט ווערען אויפן גלייכען וועג.

איז די הימלען האָט מען אָבער צו יעקב יצחקס בקשות זיך אַפּנים נישט געוואָלט צוהערען, זיין „קרוינעלע״ איז מיט יעדען טאָג געוואָרען פרעכער און פערשייטער. אומגעהויערע חרפּות און בושות האָט זי די עלטערען פערשאַפט, דאָס עשירות איז זיי שוין באַקעם אויסגעפאַלען, די איינציגע האָפנונג זייערע איז געווען אַז דאָס צנועהלע וועט דאָך אַמאָל מוזען חתונה האָבען, געבוירען קינדער, וועט זי זיך שוין דאַן אויסטיבערען פון אַלע משוגעתן און ווערען אַ סטאַטעטשנע יודענע מיט אַלע יודענעס צוגלייך.

פון וואַנען בעהמט מען אָבער אַזאַ פערשוין, וועלכער זאָל דעם משונהדיגען טעכטערל אַנשטיין און אויך זייער כבוד נישט צו שאַרף פערשוועכען? אָט דאָס איז טאַקע געווען די איינציגע און די שטאַרקסטע זאָרג פון די פערצווייפעלטע עלטערען.

— 2. —

אומסגעריכט בעווייזט זיך אין שטעטעל אַ פאַרצעס אין אַ האַלבען שטיווניאַק, מיט אַ פאַר געדרייטע, שוואַרצע וואַלענטינא וואָנסעלעך, ער לאָזט זיך, צום סאַלטיס כאַלופּע, ער דינגט ביי איהם אָפּ די בייזע געמויערטע סטאָדאָלע, פוצט זי פון אַלע זייטען אַרום מיט פּאַפּירענע שמאַכטעס, הענגט אויף אַ דריי קאַרביד לאָמפּען, זעצט אַוועק עפּעס אַ בליכען שגץ ביים צימבעל, און גיט צו וויסען דורך גרעסערע רוגאָווע מודעות, די הויכגעשעצטע דאַמען און קאַוואַלירען, פון שטעטעל, אַז ס׳איז אַראָפּגעקומען פון וואַרשע אַ טאַנץ־קינסטלער און אַז זיי קאָנען קומען האָפּסען פאָקסטראָט, טאַנגאָ און שימי.

אין שטעטעל איז געוואָרען הייליך, דאָס יונגוואַרג האָט מאַסענווייז גענומען שטראָמען אין דער סאַלע. דער וואַרשעווער טאַנץ־מייסטער איז באַלד געוואָרען דער העלד פון שטעטעל, אַלע מיידלעך און ווייבלעך האָבען זיך אַרום איהם אָנגעהויבען צו פלאַנטערען. גענומען זיך צו איהם חנדלען, גענוכט זיין געזעלשאַפט. פאַר זיינס אַ „אָטשקאָ״ האָבען זיי פשוט די כאָלערע געקריגען.

דער טאַנץ־מייסטער איז גראָד געווען איינער פון די מענשעלעך, וועלכע האָפען פיינד צו בלאָזען צו שטאַרק פון זיך, מיט קיינעם נישט געברעקט, געראַנדקעוועט אויף ליבקס און רעכטס. געפיהרט ליבעס און פערדרייט דעם קאָפּ דאָס גאַנצע שטעטעל פרויענטום.

די ממזרישע שטיק פון וואַרשעווער טאַנץ־מייסטער זענען אויך דערגאַנגען צו יצחק יעקבס טעכטערל. זי האָט זיך מיט איהם בעקענט, איהם גלייך פערבעטען צו זיך אין רייכען הויז אַריין, דער טאַנץ מייסטער האָט באַלד דערשנאַפּט, אַז ער האָט אַנגעטראָפען אויפן ריכטיגען אָרט, ער האָט דאָס צובאַלעוועטע נגידישע טעכטערל גענומען אין דער אַרבייט אַריין און אַזוי לאַנג זי געטשאַקעט מיט קאָמפּלימענטען און סערענאַדעס ביז זי האָט זיך אין איהם שטערבליך פערליבט.

יצחק יעקב האָט זיך אַפילו מיט׳ן ראָמאַן נישט אַזוי שטאַרק ענטציקט, דאָך האָט ער קיין ווידערשטאַנד נישט געשטעלט, ווייל ר׳האָט געהאַלטען, אַז דער שידוך מיטן טאַנץ־מייסטער איז פאָרט יחוסדיגער ווי מיט אַ שגץ, ווי ס׳זאָל נישט זיין איז ער דאָך אַ יוד.

יצחק יעקב האָט טאַקע באַלד צום שידוך צוגעקלאַפּט, דער טאַנץ־מייסטער האָט גלייך פערמאַכט די טאַנץ־בודע דאַן געוואָרען אַ חתן מיט דער גבירישער בת־יחידה, ער האָט זיך גלייך אַריינגעצויגען צום מחותן אין הויז און אָנגעהויבען צו לעבען אַ קעניגליך לעבען.

אין קורצען איז פאָרגעקומען די חתונה., קיין גרויסען פאַראַד האָט מען נישט געמאַכט, מ׳האָט זיך מיט דעם תכשיט נישט אַזוי שטאַרק געצאַצקעט. דאָך האָט מען דעם פאַרפאָלק איבערגעגעבען אַ רייך איינגעאָרדענטע דירה און זיי אויך בעזאָרגט מיט אַ לייטישע פרנסה.

די עלטערען זענען שוין געווען גליקליך, וואָס זיי איז געלונגען דעם געראָטענעם טעכטערל דעם קאָפּ צוצודרעקען. זיי זענען געווען זיכער, אַז אַזוי ווי זי איז צוזאַמענגעפאָרט מיט אַזאַ פערשוין, ווי זי האָט אַליין געוואָלט, וועט זי שוין זיך אָפּשטעלען איבערצואַמען און אויפהערען צו הולטייען און נישט מעהר פערשאַפען די אומגליקליכע עלטערן קיין בזיונות.

אין קורצען האָט זיך אָבער אַרויסגעוויזען אַז זיי האָבען געהאַט אַ טעות, אין חשבון, ז. דאָס בגידישע טעכטערל, האָט אַפילו אויף קיין מינוט נישט איבערגעריסען מיט איהר גוי׳אישער חברותא ווייטער גאַנצע נעכט געהוליעט מיט די שיקסעס און שקצים. און אָפגעטון פאַר די אויגען פון גאַנצען שטעטעל אַלדאָס בייז. און איין פּרט האָט זיך די לאַנגע יאָ געענדערט, זי איז שוין נישט אַזוי אָפּט פערשווינדען געוואָרען אויף גאַנצע וואָכען פון דער היים און פערבראַכט מיט דער קולקע ביים פוילישען לעהרער, ביים קיילערס שגיר, ביים שרוישאַנטס ב״ר דער, ביים גמינע־שרייבער אָדער ביי די אַנדערע קומאָטרעס, נאָר די גאַנצע חברותא אַהיימגעבעטען צו זיך, און די ליבאַציעס איינגעאָרדענט פראַנק און פריי ביי זיך אין שטוב, אין הויז פון פרומען טאַטען.

און וואָס האָט געטענהט צו דעם דער יונגערמאַנטשיק דער געוועזענער טאַנץ־מייסטער? ווי אַזוי האָט ער פערדרייעט די אויפפיהרונג פון זיין צנועה׳דיג ווייבעל? גאָרנישט, ער האָט זיך צוגעפּאַסט צום רימעל. ער האָט מיטגעהוליעט און געלאַכט פון דעם שווער און שוויגער די קרובים, דעם גאַנצען שטעטעל יודען.

יצחק יעקב האָט פון צרות אָנגעהויבען צו קרענקען. אָפּגעקרענקט אַזוי אַ געוויסע צייט און אַוועקגעשטאָרבען. אויך זיין ווייבעל האָט זיך שוין לאַנג דערנאָך נישט געהאַלטען אויף דער זינדיגער וועלט. די חרפּות פון טעכטערל האָבען אויך זי יונגערהייט געטריבען אין גרוב אַריין.

באַלד נאָכן טויט פון די עלטערען האָט דאָס פאָרפאָלק בעשלאָסען זיך איבערצוציהען אין דער גובערניע־שטאָט, די שטעטעלדיגע יודען, הגם זיי האָט געדראָהט צו פערלירען אַ האַלבע פרנסה זענען געווען איבערגליקליך, וואָס זיי ווערען ענדליך פּטור פון דער חצופה, פון הפקרות און ממילא אויך פון אַלדע שלעכטס און בייז וואָס זייערע זינד האָבען ז׳עברענגט אין שטעטעל.

טייל יודען האָבען אַפילו געפּרובט צוזעהען איז פּלוצלינדיגען בעשלוס פון גבירישען פאָרפאָלק צו פערלאָזען דאָס שטעטעל אַ שטרעבונג צו תשובה צו אַ ביי, אָרענטליך יודיש לעבען, מ׳האָט אַפילו גערעדט וועגען אַ געוויסענביסען צוליבן טויט פון די עלטערען, וועגען בייזע חלומות מיט דראָהונגען פון דערוועלגען, ס׳זענען אויך געווען אַזעלכע וועלכע האָבען פערענטפערט דעם פאָרפאָלקס בעשלוס צו פערלאָזען דאָס שטעטעל דערמיט, וואָס איהר זענען פערמיאוסט געוואָרען די דאָרטיגע שקצים און איהם די אָרטיגע שיקסעס, דער דאָזיגער תירוץ האָט געשטאַמט פון די שטעטעלדיגע לצים, און פון יודישען יונגוואַרג.

געזאָגט און געטון, דאָס פאָרפאָלק האָט אויסגעקויפט אַלע בחלאות, און זיך איבערגעצויגען אין דער גובערניע־שטאָט קיין ק. דאָ האָט דאָס פאָרפאָלק ערשט אָנגעהויבען צו הוליען אויפן אמתען ברייטען שטייגער. זי האָט זיך באַלד געשאַפען אַ שטאַב לייב־אַדיוטאַנטען און ער האָט זיך בעזאָרגט מיט אַ האַלב טוץ קאָכאַנקעס, צווישען פאָרפאָלק האָט געהערשט אַ לענגערע צייט אַ האַרמאָניע איינער האָט זיך נישט געמישט אין צווייטענס געשעפטען.

מ׳איז איין מאָל פאַלט זע׳ טאַנץ־מייסטער אויפ׳ן שכל, בעת זיין ווייבעל האָט זיך געבאַזיעט מיט עפּעס אַ פשיאַטשעל ערגעץ אין אַ לאָקאַל, כאַפּט ער זיך אויך, קלויבט צוזאַמען דאָס לעצטע ביסעל געלט פאַקט איין אַלע ווערט־פּאַפּירען און הוי״ט זאַכען און ווערט העזיג פון שטאָט.

אַהיימקומענדיג פון דער ראַנדקע און טרעפענדיג אַ חמץ־געבייטעלטע שטוב, האָט דאָס צניעות׳דיג ווייבעל אויפגעהויבען אַ מוראַדיגען יאָמער. זי האָט זיך באַלד אַוועקגעלאָזען אויפזוכען דעם פערשוואונדענעם מאַנספערשוין, לאַנג האָט זי געגעניש טערט און געשניפט, ביז ס׳איז איהר געלונגען צו דערגיין אַז ער האָט זיך בעזעצט אויף סטאַלע אין דער שכנותדיגער גרעסערער שטאָט ל. אין אַנ׳ערישט ראַנגיגען האָטעל און מאַכט דאָרט דאָס עלטסטע לעבען.

דאָס ווייבעל איז גלייך אַוועק אויפן דערווישטען אָרט, אַריין אין האָטעל־צימער און זיך געוואָלט אַרויפוועצען אויפן פּליטהניק, דער בעל דבר האָט אָבער מיט איהר קיין הויכען קידושבישט געמאַכט, אַזוי ווי זי האָט זיך נאָר בעוויזען אויף דער שוועל, האָט ער זי אַרויסגעפיהרט און אַוועקגעשטעלט אויף יענער זייט טיר און אָנגעזאָגט דעם שווייצער, אַז ער זאָל דעם שטאַם־גאַסט מעהר איבער דער שוועל פון האָטעל נישט אַריבערלאָזען.

דאַן האָט זי ערשט פערשטאַנען, אַז איהר בראָך איז פערטיג, צום ערשטען מאָל אין לעבען האָט דאָס אויסגעצערטעלטע נגידישע טעכטערל אָנגעהויבען צו פיהלען אויף דער אייגענער הויט. וואָס הייסט דאָס אַזוינס נויט, זי האָט שוין מעהר קיין הוליאַנקעס נישט געקאָנט טרייבען. אַלע איהרע פשיאַטשעלעס, וועלכע האָבען ביי איהר געקלעפּט כל זמן זיי האָבען פון איהר געציפּט, האָבען זיך באַלד געיומען פון איהר אַוועקשאַרען.

— 3. —

אַנ׳אויסגעניכטערטע, אַנ׳ענטוישטע, אַ צובראָכענע האָט זי זיך געוואַנדען צו אַנ׳אַדוואָקאַט אַז ער זאָל פערפיהרען קעגען איהר מאַן אַנ׳אַלימענטען־פּראָצעס, אַנימאַלט איז טאַקע דער דאָזיגער פּראָצעס אין ל.־ער קרייז־געריכט פאָרגעקומען.

אויף דער געריכטס־פערהאַנדלונג האָט דער אַנגעקלאָגטער טאַנץ־מייסטער — אַדאָלף ג. האָט ער געהייסען — ערקלערט, אַז הגם די מאָהנעריין איז זיין ווייב, אָבער אַלימענטען איהר צו צאָהלען האַלט ער זיך נישט פערפליכטעט, שוין דערפאַר, אַליין, ווייל זי האָט איהם אָנגעשטעקט מיט אַנ׳אונהיילבאַרער ווענערישער קראַנקהייט און אַזוי אַרום איהם פעראומגליקליכט אויפן גאַנצען לעבען. זי איז געווען אַנ׳אויסגעלאַסענע, אַ פערדאָרבענע, נאָך איידער ר׳האָט דערלעבט מיט איהר זיך צו בעקענען, דערפאַר האָט טאַקע איהר רייכער פאָטער איהם, דעם טאַנץ־מייסטער די סחורה איינגעשליערט, אויך נאָך דער חתונה האָט זי זיך בעסער נישט אויפגעפיהרט, ער איז פון איהר אויסגעשטאַנען די געבערענטסטע צרות, די עלטערען זענען איבער איהר יונגערהייט אַוועק פון דער וועלט.

קיין געלט האָט ער נישט פערכאַפּט, זי אַליין האָט פון דער ריזיגער ירושה אַ תל געמאַכט און אַלץ פערטאַכליעוועט אויף הוליאַנקעס און פשיאַטשעלעס, ער דאַרף לגבי איהר נישט טראָגען קיין שום אחריות.

ענדליך איז געקומען צום וואָרט דאָס ווייבעלע, זי האָט אָנגעהויבען וויינען און שווערען ביי אַלע הייליגקייטען, אַז אַלעס וואָס דער שאַרלאַטאַן, איהר פערעטער האָט וועגען איהר אָנגערצייהלט איז נישט געשטויגען און נישט געפלויגען, זי איז געווען צו דער חופה שיין, ווי די ליכטיגע זון, ריין, ווי אַ מלאך׳ל, און געזונט ווי אַ ריז, נאָר ער, דער אוי־וואויף האָט זי קראַנק און חרוב געמאַכט.

מיינט מען דאָך שוין אַז דאָס ווייבעל איז געפּשרט און דער טאַנצמייסטער איז אַוועקגעלייגט געוואָרען אויף די לאָפּאַטקעס, הייבט זיך גאָר נישט אָן. ער גיט זיך פליגק אַ כאַפּ אויף און בעט דעם געריכט אָקאָרשט אַ פרעג צו טון דער צדקת, ווער ס׳איז דער הויכער בעניעק, דער שוואַרצער עדעק, דער פּאַן פּשיבילסקי פון כאַכלאַוויעץ און נאָך און נאָך אַנדערע. דאָס זענען דאָך אַלע איהרע לייב־קאַמעראַדען, אדרבא זאָל דאָס געריכט זיי טאַקע בעהמען אויפ׳ן צימבעל און בורק זיין, צי זיי אַלע זענען אַריינגעטינקט אין פּ׳עסקודנע חלואת.

— האַ, אַזוי, צולאַכט זיך חוצפּהדיג דאָס ווייבעלע — און גיט זיך אַ שטעל אַוועק אין אַ וואַרטער פּאָזע, זאָג מיר נאָר יונגערמאַנטשיק, אפשר וועסטו אויך שוין דערציילען ביי איין געלעגענהייט ווער עס איז די טשאַרנע מאַנקע, פראַניע די וואַרשעווערין, פעלאַ די מאַניקוזשיסטקע, פאַלע די רייכערין סאַלע די קאַרטאָזשניצע, און די טענצערקע פון איר־לוזיאָן. די אַלע פּיפּערס זענען דאָך זיינע שטענדיגע קאָכאַנקעס, זאָל מען טאַקע זיי פאָרבירען צו זיי אַלע זענען נישט פראַנצעוואַטע.

— — — — — — —

דאָס געריכט האָט דערווייל דעם פּראָצעס אָפּגעלייגט, אַ שווער שטיקעל אַרבייט וועלען די ריכטער מוזען אַוועקלייגען בכדי צו דערגיין ווער יעמען האָט אָנגעשטעקט מיט דער קיצעלדיגער קראַנקהייט, ער — זי, אָדער זי — איהם.

ארגוס.

ראַדיאָ־ווינקעל

וואָס וועלען מיר הערען היי־יאָהר פון דער „לאַ סקאַלאַ״־אָפּערע?

די פוילישער ראַדיאָ האָט זיך געווענדעט צו דער בערי׳המטער „לאַ סקאַלאַ״־אָפּערע אין מיילאַנד, וועגען טראַנסמיטירען פאַר די ראַדיאָ־הערער אין פּוילען, אַזוי ווי אין פאַריגען יאָהר, די שענסטע אָפּערעס פונ׳ם הייאָהריגען רעפּערטואַר פון „לאַ סקאַלאַ״.

די מיילאַנדער אָפּערע איז דערויף איינגעגאַנגען, און אַ דאַנק דעם וועלען די ראַדיאָ־הערער אין פּוילען האָבען די אמת׳ע מוזיקאַלישע סענסאַציעס איז גייסטיגען געניס אין משך פון עטליכע וואָכען.

קודם כל וועלען מיר הערען די פּרעמיערע פון מאַסקאַני׳ס אָפּערע „נעראָן״, וועלכע ווערט בכלל צום ערשטען מאָל אויסגעפיהרט אין „לאַ סקאַלאַ״.

די פאָרשטעלונג פון דער דאָזיגער פּרעמיערע ווערט אין איטאַליען פערוואַנדעלט אין אַ נאַציאָנאַלען יום־טוב פון איטאַליענישער מוזיק, און וועט וואָהרשיינליך אויך זיין אַ מוזיקאַליש געשעהעניש אין גאַנץ אייראָפּע.

אַ דאַנק דער דאָזיגער טראַנסמיסיע, וועלען די ראַדיאָ־הערער אין פּוילען גלייכצייטיג הערען די אָפּערע „נעראָן״ צוזאַמען מיט׳ן גאַנצען איטאַליענישען פאָלק.

ווייטער וועט דער פוילישער ראַדיאָ טראַנסמיטירען: „פאַלסטאַף״ פון ווערדי, „מאַדאַם בוטערפליי״ פון פּוטשיני, „קאַרמען״ פון ביזע, „פאַאוסט״ פון גונאָד, „לואיזאַ״ פון שאַרפּענטיער, „אָטעללאָ״ פון ווערדי, „ווערטער״ פון מאַסענע, „פּאַיאַצען״ פון לעאָנקאַוואַלאַ און „אאידאַ״ פון ווערדי.

חוץ דעם וועלען מיר אויך הערען די טראַנסמיסיע פון דער וואַרשאַווער, קראָקאַווער און פּאָזנאַנער אָפּערעס. ביז איצט איז שוין געגעבען געוואָרען די פייערליכע ערעפענונג פון דער וואַרשאַווער אָפּערע, אויף וועלכער עס איז אויסגעפיהרט געוואָרען די אָפּערע „עראָס און פּסיכע״. די צווייטע אָפּערע וועט טראַנסמיטירט ווערען דעם 4־טען דעצעמבער פון פּאָזנאַן, וואו עס וועט אויסגעפיהרט ווערען די אָפּערע פונ׳ם טשעכישען קאָמפּאָזיטאָר דוואָושאַק א. ב. „טשאָרט און קאַשיאַ״.

כדי צו בעערען דעם אָנדענק פון פּוטשיני, וועט דער פוילישער ראַדיאָ אויספיהרען זיינע דריי איינאַקטיגע אָפּערעס: „שוועסטער אַנדזשעליקאַ״, „מאַנטעל״ און „דזשאַני שיקי״.

היי־יאָהר פאַלט אויך אויס דער הונדערטסטער יאָהר־טאָג פון בעליני׳ס טויט איטאַליען וועט דעם דאָזיגען יאָהר־טאָג בעערען דורך אויפשטעלען איינע פון זיינע אָפּערעס. די דאָזיגע אויפיהרונג וועט אויך דער פוילישער ראַדיאָ טראַנסמיטירען.

אַזוי שטעלט זיך פאַר דאָס אָפּערען־פּראָגראַם פונ׳ם פוילישען ראַדיאָ פאַר׳ן לויפענדען ווינטער.

ווילנא מיט סאַמאַראַ און לעמבערג מיט באַרצעלאָנאַ האַלטען זיך אין איבערשרייען.

זעהר אינטערעסאַנטע אינפאָרמאַציעס געפינען מיר אינ׳ם אָפיציעלען ראַדיאָ־זשורנאַל פון דער אינטערנאַציאָנאַלער ראַדיאָ־פעראייניגונג אין בריסעל.

די טעכנישע סעקציע פון דער ראַדיאָ־אוניאָן פיהרט כסדר אַ קאָנטראָל פון די ראַדיאָ־כוואַליעס, צי זיי שטערען זיך נישט איינע די אַנדערע.

די פאַריגע וואָך, האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז ווילנא ווערט פערשטערט דורך געוויסע פון עפּעס אַ צווייטע ראַדיאָ־סטאַציע. נאָך שווערע בעמיהונגען איז געלונגען פעסטצושטעלען, אַז דאָס ווילדעוועט אַזוי די רוסישע סאָוויעטישע ראַדיאָ־סטאַציע אין סאַמאַראַ. וועלכע האַלט זיך נישט אין דער בעשטימטער פאַר איהר לענג פון דער כוואַליע און שפּרינגט איבער פון איין כוואַליע אויף דער אַנדערער.

דאָס זעלבע איז אויך בעמערקט געוואָרען אין בעצוג צו לעמבערג, וועלכע איז געשטערט געוואָרען דורך באַרצעלאָנאַ.

די ביידע ראַדיאָ־סטאַציעס זענען טעלעגראַפיש אויפגעפאָדערט געוואָרען צו האַלטען זיך ביי זייערע כוואַליעס און נישט שטערען די אַנדערע ראַדיאָ־סטאַציעס.

ראַטעוועט אייער געזונד
קראַנקע אויף רופּטורעז (ברוך־קראַנקהייטעז)
ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע הייל־גומי־באַנדאַזשען פון מיין מעטאָדע העלפן ראַדיקאַל אונטער גאַראַנטיע אָהן אָפּעראַציעס פון אַלע מינים ברוך־קראַנקהייטען (רופּטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאָס אַראָפּלאָזען זיך פון מאַגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספּעציעלע אינדיווידועל צוגעפּאַסטע בויך־באַנדאַזשען.
אויף אויסגעקרימטע רוקען־ביין (הויקערס) אָרטאָפּעדישע הייל־גאָרסעטן אויף ביינער־שווינדזוכט און אַלע אַנדערע פעהלערן אָרטאָפּעדישע הייל־אַפּאַראַטען אויף פּלאַטפוס.

ספּעציעלע איינלאַגען לויט גיפּס־מאָדעלען, אויף זשילאַסעס. – גומי־זאָקן לויט מאָס. קינסטליכע הענד און פיס
ספּעציעלער אַנשטאַלט פאַר הייל־אָרטאָפּעדיע
Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אויס לעמבערג
לאָדז, פּיראַמאָוויטשאַ 9 (אַלגינסקאַ
(פראָנט פּאַרטער), טעל. 177-09 נאָהנט פון לאָדזשער פאַבריקס־באַהנהויף
בעמערקונג: דאָס צושיינען פון די קראַנקע איז אומבעדינגט נויטיג.
צאָהלרייכע דאַנקזאַגונגען און דאַנק־בריף.
(אין זגערזש אויף טלאָמאַצקאַ № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

רעכט און לעבען

יורידישע ביילאגע פון „נייעם פאלקסבלאט"

באטיצצע

ארימקייט-צייגנישען

די אפטיילונג פון סאציאלער השגחה ביי דער שטאט-פערוואלטונג ווערט לעצטענס ממש בעלאגערט דורך די, צו אג'עקמיסיע פערמשפעטע, לאקאטארען-מאסען.

זיי, די דאזיגע אומגליקליכע מענשען, וועלכען ביי דער דערמאהנטער אינסטיטוציע נישט קיין געלד-אונטערשטיצונג אויף א דאך איבער'ן קאפ, נאר א געוועהנליכע צייגניש, א בעשטעטיגונג פון זייער ארימקייט, וואס איז זיי נויטיג צוצושטעלען אין געריכט, בכדי צו בעקומען אנ'אפלייג פון אויספיהרען די עקסמיסיע נאך די ווינטער-חדשים.

דא דארף אבער די בערופענע קאמונאלע מאכט-ארגאנען אויפמערקזאם געמאכט ווערען אויף פאלגענדע צוויי מניעות, אויף וועלכע די דערמאהנטע פעטענטען שטויסען זיך גאנץ אפט אן אויפ'ן וועג פון זייערע בעמיהונגען צו בעקומען די געפאדערטע ארימקייט-צייגניש.

קודם-כל געדויערט די פראצעדור פון ארויסגעבען אזעלכע צייגנישען צו לאנג, מינדעסטענס א חודש, אזוי, אז אין פיל פאלען געלונגט דעם לאקאטאר ארויסצובעקומען די פערלאנגטע ארימקייט-צייגניש שוין נאכדעם, ווי דער אפלייג-עקסמיסיע-פראצעס איז פארגעקומען און טאקע צוליב'ן פעהלען פון דערמאהנטען איינציגען בעוויז איז ער פערשפילט געווארען.

דער טעמפא פון ערלעדיגען די בעריטענע ענינים מוז דריבער אונבעדינג פעריזיכערט ווערען. דעם פעטענט מוז געגעבען ווערען די מעגליכקייט צו מאכען דעם געהעריגען געברויך פון די אויסגעשטעלטע דאקומענטען. ס'דארף דורכאויס איינגעשטעלט ווערען א כלל, אז אנ'ארימקייט-צייגניש צו אנ'עקסמיסיע-אפלייג-פראצעס מוז ארויסגעגעבען ווערען דעם פעטענט א מ ש פ ע ט ע ס ט ע ן א ט א ג פ א ר ד ע ר ג ע ר י כ ט ס-פ ע ר ה א נ ד ל ו נ ג.

צווייטענס, ווילענדיג אונגעשטערט, ווי אמשנעלסטען אויספיהרען די בעקומענע עקסמיסיע איבער דער משפחה פון פערהאסטען לאקאטאר, בעמיהען זיך די ווירטסלייט מיט אלע זייערע כוחות אקעגענצושטעלען דער אקציע פון לאקאטאר אפצולייגען דאס אויספיהרען איבער איהם די עקסמיסיע.

טייל ווירטסלייט שטעלען זיך אפילו נישט אפ פון פרובען צו באאיינפלוסען די קאנטראלערן פון דער אפטיילונג פון סאציאלער השגחה, צום שאדען פון די בעטרעפענדע לאקאטארען, דורך אנדערצייל'ען זיי נישט-געשטויגענע מעשיות וועגען בעהאלטענע קאפיטאלען, אמעריקאנער אונטערשטיצונגען און וועגען נאך אנדערע גליקען, אין וועלכע די זעלבע פעטענטען, וואס בעטען אנ'ארימקייט-צייגניש, באדען זיך כלומרשט.

אין פיל פאלען האבען אזעלכע אינטריגעס ערפאלג. די קאנטראלערן געבען וועגן פערמעגענס-צושטאנד פון לאקאטאר א נישט-גינסטיגע אפיניע. ער קאן זיך ממילא מיט דער בעקומענער צייגניש אלס בעוויז פון זיין ארימקייט נישט בענוצען.

דאס אפלייגען פון דער עקסמיסיע ווערט איהם צוליב דעם נישט ערטיילט און די עקסמיסיע ווערט טאקע אונרחמנות'דיג אויסגעפיהרט.

אויך אין דעם פאל מוז דער לייטונג פון דער דערמאהנטער אפטיילונג אויפמערקזאם געמאכט ווערען אויף דער נויטווענדיגקייט צו בעפעהלען די קאנטראלערן, אז אויב ס'האנדעלט זיך וועגען פעסטשטעלען דעם מאטעריעלען מצב פון א פעטענט, אין שייכות מיט אנ'אקציע אפצולייגען אנ'עקסמיסיע, טארען זיי זיך נישט ווענדען וועגען קיין אינפארמאציעס צום הויז-ווירט און אויך זיך נישט לאזען דורך איהם אינפארמירען.

י. א.

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען געריכט

סעקוועסטער אויף מלבושים

נישט בלויז פאר א פריוואטען חוב, נאר אויך פאר פערלעגענע שטייערן, קאן מען לייגען אנ'ארעשט אויף מלבושים. ס'גילט אבער אויך אין לעצטען פאל די זעלבע בעגרענעצונג, ווי ביי פריוואטע עגזעקוציעס: מ'טאר נישט צונעהמען די אומבעדינג-נויטיגע מלבושים, למשל א פעלץ אדער א ווארימען פאלטען" אין ווינטער, א לייכטען סאק אין זומער. אלענפאלס קוים טרעפט מען ביים בעל-חוב אנ'איבריגען מלבוש (מעהר ווי איין פאלטען אדער אנצוג), מעג מען צו יעדער ציים סעקוועסטרירען.

התחייבות פון א הויזווירט לגבי א לאקאטאר

א הויזווירט איז מחויב צו זארגען דערפאר, אז אין דער געדונגענער דירה זאל זיך נישט רויכערן און אז דער לאקאטאר זאל האבען די מעגליכקייט זיך צו בענוצען מיט דער קיך און אויוועז.

אויב לויט'ן געזעץ איז א הויזווירט מחויב דורכצופיהרען אין א פערדינגענער וואוינונג געוויסע רעפעראציעס, הייסט דאס, אז דער לאקאטאר קאן איהם דורכ'ן געריכט דערצו צווינגען אליך איינס, צו דירעקט, אדער דורך דער אינטערווענץ פון די אזוי-גערופענע דירות-אינספעקציעס.

די דירעקטע אקציע דארף געפיהרט ווערען אין דער ריכטונג, אז מ'זאל דעם הויזווירט מתחייב זיין דורכצופיהרען די נויטיגע רעפעראציעס אדער, אז מ'זאל דעם לאקאטאר בעפולמעכטיגען דורכצופיהרען די רעפעראציעס און איהם צומשפט'ן די בעטרעפענדע סומע.

די דאזיגע סומע מעג דער לאקאטאר זיך אראפציהען פון שולדיגען און לויפענדען דירה-געלד אדער ויענדען די עגזעקוציע צום ווירט'ס אייגענטום עווענטועל לייגען אנ'ארעשט אויפ'ן דירה-געלד ביי אנדערע לאקאטארען פון הויז.

אלענפאלס, אליין, אהן א פריהעריגער בעפולמעכטיגונג פון געריכט, טאר א לאקאטאר נישט דורכפיהרען קיין רעפעראציעס אויפ'ן חשבון פון ווירט. סיידען ס'האנדעלט זיך וועגען אנ'אויסערגעוועהנליכען דרינגענדען פאל, למשל: ווען די פענסטער פאלען ארויס, אדער פלאצען אאז"וו. אין אזעלכע פאלען מעג א לאקאטאר אליין גלייך אדורכפיהרען די נויטיגע רעפעראציעס, נישט ווארטענדיג אויף א פסק-דין פון געריכט.

אפילו אין לעצטען פאל מוז דער לאקאטאר בעוויזען, אז דער הויזווירט איז מחויב לויט'ן געזעץ דורכצופיהרען אזעלכע רעפעראציעס, אז דאס דורכפיהרען די רעפעראציעס איז געווען א דרינגענדליכקייט, אז דער דורכגעפיהרטער רעמאנט האט ווירקליך געקאסט די געפאדערטע סומע און אז דעם הויזווירט איז גלייך וועגען געשעהענעם געמאלדען געווארען.

סיבה אויפצולעזן אנ'ארבייטס-אפמאך

אויב אנ'אונטערנעהמער ווענדעט זיך צו א דערוואקסענעם ארבייטער אויף „דו", האט דער לעצטער רעכט אויפצולעזען דעם אפמאך און צו פאדערן ענטשעדיגונג.

נייע געזעצע

נאוועלע צום דעהרעט וועגן ארבייטס-געריכטע

אין דז. אוסטאוו נ' 95 איז פערעפענטליכט א פעראָרדנונג פון מלוכה-פרעזידענט, וואס נאוועלירט דעם דעקרעט וועגען ארבייטס-געריכטען.

אין דער דערמאהנטער פעראָרדנונג זענען פערהאן פאלגענדע וויכטיגע בעשטימונגען:

א תביעה פון א פריוואטען לעהרער פאר א הויז-לעקציע אונטערליגט דער קאמפעטענץ פון די ארבייטס-געריכטען.

די ארבייטס-געריכטען זענען בערופען צו פסק'נען סכסוכים, וועלכע זענען אפילו יוצא פון ארבייטס-אפמאכען. אפילו אויך אין דעם פאל, ווען די רעכט און פליכטען זענען איבערגעגאנגען צו אנ'אנדערער פערזאן.

אלס לאוניק אין ארבייטס-געריכט ביי א פראצעס פון פיזישע ארבייטער, מוז אונבעדינג אסיסטירען א פארשטעהער פון פיזישע ארבייטער. דאגעגען ביי א פראצעס פון א גייסטיגען ארבייטער מוז אסיסטירען אלס לאוניק א פערטרעטער פון גייסטיגע ארבייטער.

די דערמאהנטע נאוועלע נעהמט אויך ארויס פון דער קאמפעטענץ פון די ארבייטס-געריכטען א גאנצע רייהה איבערטרעטונגען פון די בעשטימונגען פון די ארבייטס-שוץ-געזעצען און גיט זיי איבער דער קאמפעטענץ פון די ארבייטס-אינספעקטארען.

דא קומען אין בעטראכט די שטראפען פאר נישט וועלען געבען אורלאפען ארבייטער און אנגעשטעלטע, פאר נעהמען קויציעס פון ארבייטער און אנגעשטעלטע, פאר נישט וועלען אויסצאהלען אדער פאר וועלען גלאט אראפרייסען פון די שכירות אנ'ארבייטער אדער אנגעשטעלטען, פאר נישט אפהיטען די בעשטימונגען וועגען זיכערקייט און היגיענע ביי דער ארבייט א.א.וו.

צו דער קאמפעטענץ פון די אדמיניסטראטיווע געריכטען (ביי די סטאראסטוועס) ווערען איבערגעגעבען איבערטרעטונגען פון די געזעצען וועגען פריוואטע ארבייטס-פערמיטלונג, (רייפור-קעס אאז"וו.) די סאנקציע ווערט פערשארפט ביז 3 הדשים ארעסט אדער 3 טויזענד זלאטעס געלד-שטראף. וועגען אויסמיידען און בעקעמפען פראפעסיאנעלע קראנקהייטען.

מיט איין ווארט, די נאוועלע צילט צו ענטלאסטען די ארבייטס-געריכטען פון שטראף-ענינים און איבערצולאזען אין זייער קאמפעטענץ אויסשליסליך סכסוכים צווישען ארבייטער און אונטערנעהמער.

ר. איזראעל

דער בערזען-סוחר

שפאנענדער ראמאן פון יודישען לעבען

53

— יא איהר האט קיין שום רעכט נישט צו אייער קינד, אויב ס'איז נאר אייער, אין דער צייט ווען איהר האט זיך ביז איצט נישט אינטערעסירט דערמיט.

— מיט וועמען האב איך זיך געזאלט איני-טערעסירען? מיט א טויט קינד? איך האב דאך אייך דערצעהלט, אז איך בין געווען איבערצייגט, אז דאס קינד איז טויט, אז ס'איז געשטארבען.

— ווי האט איהר זיך נישט אינטערעסירט, וואו דאס קינד ליגט בעגראבען, נישט בעמיהט זיך איהם איינצוארדנען א קבר'ל ווי ס'געהער צו זיין, איהר האט זיך אינגאנצען נישט אינטערעסירט מיט א קינד, וועלכעס איהר האט אזוי שטארק געליבט...

פאני האט זיך געקלאפט אין הארצען אריין.

— מיין שולד, אבת מיין שולד, פון דעם מאמענט אן ווען איך האב זיך דערוואוסט, אז דאס קינד לעבט נישט, האב איך נאר געוויינט, אבער ווייטער גארנישט געטון, געוויינט אויף דער טראגעדיע מיינער, אבער זיך נישט בעמיהט זי אויפצוקלערען. איבריגענס, מאדאם רובין, דארפט איהר פערשטעהען, אז איך געהער צו א גאנץ אנדערער ספערע מענשען, ווי איהר למשל, ביי דער ספערע מענשען, צו וועלכער איך געהער געהען די געשעהענישען פיל שנעלער, ווי ביי אנדערע, אזוי, אז ס'איז נישטא קיין צייט זיך גענוי אפצושטעלען אויף יעדער געשעהעניש בעזונדער, זי צו בעטראכטען און ארויסציהען פון איהר די נעהעריגע קאנסעקווענצען. איהר דארפט דאס פערשטעהען, פרוי רובין, און בעגרייפען מיין איצטיגע לאגע, ווען איך האב זיך פלוצלינג דערוואוסט, אז איך האב א שהן, געזונד און מונטער קינד, וועלכעס איז שוין אלט זיבען יאהר, אז דאס קינד איז אזוי נאהענט פון מיר, אין דער זעלבער שטאט, וואו איך געפין זיך שוין א גאנץ יאהר און איך האב עס נאך ביז איצט נישט געזעהען. איך קען עס נישט זעהען. דאס קינד מיינט ווייס נישט, אז איך בין איהר מאמע, אז איך האב זי געבוירען...

די פרוי רובין האט פערשטאנען, אז זי וועט אזוי שנעל נישט פטור ווערען פון פאני'ן. זי האט שוין איצט פערשטאנען, אז פאני איז נישט געקומען נאך קיין געלד, נאר נאך איהר קינד און דעריבער האט זי אנגעהויבען צו רעדען מיט פאני'ן מיט אנ'אנדערן טאן.

— איהר זענט געקומען קעמפען מיט מיר וועגען דעם קינד, וועגען דעם איינציגען אוצר, וועלכען איך האב אויף דער וועלט. איהר דארפט אויך פערשטעהען און בעגרייפען, אז דער קאמף וועט פאר אייך נישט זיין אזוי לייכט, אז איך וועל אהן א שווערען קאמף, וועלכער זאל מיך אינגאנצען אוועקלעגען, נישט איינגעהען אויף קיין שום קאמפראמיס בנוגע מאשעלען...

— דעריבער מיינט איהר, פרוי רובין, אז איך וועל איינגעהען אויף אזא קאמפראמיס, מיינט איהר אפשר, אז איך וועל אפטרעטען אהן א שווערען און דעצידירטען קאמף? ניין, אזוי וועט עס נישט, זיין, בשום אופן נישט!..

— אבער פערשטעהט פאני, אז איהר האט אליין מיר מודה געווען, איהר געהערט צו אנ'אנדערער ספערע מענשען, ביי אייך וועט אויך די דאזיגע געשעהעניש אדורכגעהען שנעלער, ווי ביי אנדערע. איהר וועט וועגען דעם שנעל פערגעסען איהר פאהרט איבער דער וועלט, איהר פיהרט א לעבען, וועלכעס איז רייך מיט איינדרוקען, יעדען טאג, יעדע שעה נייע איינדרוקען און נייע געשעהענישען, אזוי, אז איהר וועט גיך דערין פערגעסען, אבער איך!.. איך בין איינזאם און עלענד ווי א שטיין, איהר ווייסט דאך דאס אומגליק, וועלכעס האט די לעצטע צייט מיט מיר געטראפען, ווען מיין מאן איז ערמארדעט געווארען. איצט האב איך שוין קיינעם נישט אויף דער וועלט א חוץ דעם קינד, צו וועלכען איך בין צוגעבונדען אזוי ווי איך וואלט געווען מאשעלעס מוטער. מאנכעס מאל קען איך זיך גארנישט פארשטעלען, נאר אז דאס קינד איז מיינס. דעריבער, פאני, זאלען מיר זיך ביידע נישט מאכען קיין בייז בלוט, זאל אלץ בלייבען, אזוי ווי ס'איז געווען. פערגעסט, אז אימיצער האט אייך עפיס געזאגט וועגען מאשעלען און לעבט אזוי ווי ביז איצט, ווען איהר זענט געווען איבערצייגט, אז דאס קינד לעבט נישט. ס'וועט זיין גלייכער פאר מיר און אויך פאר אייך אליין.

— וואס איז גלייכער פאר מיר דאס ווייס איך אליין, קיינער קען מיך נישט צווינגען דערצו, אז איך זאל פערגעסען וועגען מיין קינד. קיינער וועט מיך דערצו נישט צורעדען. ווען איך זאל איצט אפילו וויסען צו פערגעסען און צו רעזיגנירען פון מיין ווייטערדיגער ארטיסטישער קאריערע, אעז איך זאל אפילו מוזען הונגערען דאס גאנצע לעבען, וועל איך נישט אפטרעטען פון מיין בעשלוס.

— פון וואס פאר א בעשלוס?

— צוריקצובעקומען מיין קינד.

— דאס קינד איז נישט אייערס, האט שולמית ענטשלאסען געזאגט, אויב איך בין ביז איצט געזעסען מיט אייך און גערעדט איז עס נאר געווען אויס העפליכקייט. אנדערש וואלט איך מיט אייך אינגאנצען נישט גערעדט. איך קען אייך בכלל נישט און וויל נישט וועגען דעם רעדען, דאס קינד האב איך אדאפטירט און ערלעדיגט אלע פארמאליטעטען, מיט אייך האב איך מעהר נישט קיין שום געשעפטען.

פאני איז אינגאנצען צו מישט געווארען, זי האט נישט פערשטאנען וואס שולמית רעדט צו איהר, ווי אזוי קאן זי אויף אזא אופן צו איהר רעדען ווען זי איז געקומען אפנעהמען איהר קינד, וועלכעס זי האט געבוירען, ווער קאן איהר אפנעהמען דאס רעכט צו דעם קינד? ווער האט די חוצפה צו רעדען מיט איהר אזוי חוצפה'דיג? דאס געהט דאך שוין איבער יעדע גרעניץ, זי האט זיך דעריבער אויפגעשטעלט צוגעגאנגען גאהנט צו שולמית'ן און איהר געזאגט.

— אויב איהר קענט מיך נישט און איהר ווילט מיך נישט קענען, וועט איהר מיך קענען.

— ווער וועט מיך דערצו צווינגען?

— איך אליין, איך די מוטער פון מיין קינד, אויף מיין קינד האט קיינער נישט קיין רעכט, מיט מיין קינד קען איך אליין דיספאנירען, אויב ס'האנדעלט זיך וועגען עפיס צונעהמען ביי אימיצען איז עס א פראגע צווישען זיך אדער פארן געריכט, אויב ס'האנדעלט זיך אבער, אז אימיצער נעהמט ביי אנ'אנדערן צו א קינד, איז עס נישט קיין פראגע פון אדורכקומען, אדער פארן געריכט, נאר א גאנץ פשוטע ענטשיידונג. דאס קינד מוז צוריק געגעבען ווערען צו דעם צו וועמען עס געהער. וועמענס בלוט און פלייש עס איז, ווער ס'האט דערויף געוועהטאגט. און ווער איז צו דעם, האט פאני געענדיגט, ווער עס וועט וועגען זיך א קעגען צושטעלען.

— איך וועל וועגען, האט שולמית אויסגעשריגען, מאשעלע איז מיינס און דיר וועט שוין גארנישט העלפען.

— אלזא איהר זאגט זיך אפ מיר צוריקצוגעבען מיין קינד.

(פארטזעצונג קומט).

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

זונטאג 2 כד כסלו תרצ"ה

דעצעמבער

זון-אויפגאנג 7.24
זון-אונטערגאנג 3.27

אנ'אויסשטעלונג-צוג וועט בערייזען גאנץ פוילען

ס'וועלען אויסגעשטעלט ווערען עקספאנאטען פון דער לאנדעס-פראדוקציע

אין לאקאל פון שטאטישען ראט אין „בעבע" האט די צענטראלע געזעלשאפט צו שטיצען די לאנדעס-פראדוקציע צונויפגערופען א פרעסע-קאנפערענץ, כדי צו בעקענען די געזעלשאפט מיט דער נייער בעוועגליכער אויסשטעלונג, וואס וועט אייבערגעאקערט אין א צוג און וועלכע וועט אין פערלויף פון 3 יאהר בעזוכען גאנץ פוילען.

ערקלערונגען האט געגעבען קאפ. דאבזשאנסקי אויס ווארשע.

דער אויסשטעלונגס-צוג שטיצט זיך אויפן מוסטער פון ענגליכע אויסלענדישע אימפרעזעס, וועלכע האבען געגעבען אויסגעצייכענטע ערפאלגען.

דער אויסשטעלונגס-צוג וועט זיין אנ'אויסגעצייכענטע פראפאגאנדע פון פוילישע אויסארבייטונגען, ער וועט בעקענען די געזעלשאפט מיט דער לאנדעס-פראדוקציע. דער צוג וועט בעשטעהען פון 30 הערליכע וואגאנעס, אין וועלכע ס'וועלען זיך געפינען די עקספאנאטען, ס'וועלען קודם-כל געוויזען ווערען די צווייגען פון דער פראדוקציע, וועלכע מיר האבען ביז איצט געברענגט פון אויסלאנד.

דער צוג האט די מאדערנסטע טעכנישע אייבערדונגען, וועט האבען א ספעציעלען וואגאן אויף א קינא, אין יעדען וואגאן א טעלעפאן, א ראדיא.

נישט נאר די ווירטשאפטליכע ספערען, פראדוצענטען און סוחרים האבען זיך פעראינטערעסירט מיט דער נייער אימפרעזע נאר די גאנצע געזעלשאפט.

אויפ'ן ארט וואו דער אויסשטעלונגס-צוג וועט זיך אפשטעלען, וועלען אין דער שטאט פארקומען פארלעזונגען אויף ווירטשאפטליכע טעמען, קאנפערענצען מיט די פראדוצענטען און סוחרים און ס'וועט לען איינגעארדענט ווערען ס'שטעלע וואגאנעס צו פראפאגירען די לאנדעס-פראדוקציע.

דער אויסשטעלונגס-צוג וועט שוין ארויסריידען פון ווארשע אין חודש דעצעמבער, די ערשטע טור וועט זיין איבער פוילען, פאמערן און אויבער-שלעזיען, ער וועט זיך אפשטעלען אין 60 שטעט צו 3 ביז 4 טעג. אין לאדז וועט זיך דער אויסשטעלונגס צוג ערשט אפשטעלען בעת דער צווייטער טור.

כדי יעדער זאל קענען באזוכען ווי אזוי א צוג וועט אויסזעהן, האט די דירעקציע אוועקגעשטעלט איין וואגאן אויף דער לאדזער פאבריקס-סטאציע, וואו יעדער קען דעם וואגאן אהן געלד אנקוקען.

Puder Bebe Szofmana ביי 35 יאהר אין דיענסט פון קינד

„זעלבסטשוץ" פון ווישניאווע-גורער געוועלבער פארן געריכט

פאר טעראריזירען די ליעטניקעס, וואס נעמען „אויפן ביכער"...

אין קרייז-געריכט איז פארגאנגענעם פרייטאג פארגעקומען א זעהר אריגינעלער פראצעס.

אויף דער בעשולדיגונגס-באנק זענען געזעסען דריי געוועלבער-בעזיצער פון ווישניאווע גורע, וועלכע האלטען זומער-צייט געוועלבלעך פאר די ליעטניקעס.

אויף ווישניאווע גורע, ווי בעוואוסט, וואוינען זומער אויפענטהאלט ליעטניקעס מכל המינים. די ליעט-ניקעס נעמען א גאנצען זומער אויפ'ן „ביכעל" אויף קאבטא. אין סוף זומער דארפען זיי זיך אפרעכענען און רעגולירען די רעכנונג.

אזוי דארף עס זיין, אין אין דער ווירקליכקייט איז גאר אנדערש: א טייל ליעטניקעס ביי וועלכע ס'איז „חסרון כיס", כאפען זיך ארויס „בחצי הלילה". און ווען דער געוועלבער קומט מיט'ן בוך רעדט ער צו די ווענד — „הילך אינגע" — נישטא דער ליעטניק, נישטא קיין געלד.

האבען זיך פארגאנגענעם זומער די געוועלבער ארגאניזירט, ס'איז געגריבדעט געווארען א „סאמא אבראנע", סוף זומער זענען געשטעלט געווארען „פאטרולען" אויף די וועגען, ביי דער באהן א. אז. וו. און האט מען געפאקט אזא „לויף קונה", האט מען א געשריי געטון: פעקעלע ריהר דיך נישט! און טאמער האט יענער געגומען הוין קידוש מאכען, האט מען איהם געשטעקט אנ'עליה אויב.

אזוי האבען די געוועלבער: יוסף אווערבוך, שמעון שילקע און יאן קאוואלעווסקי געהאט אויפ'ן אויג די ליעטניקעס שטעהענדיג „אויף דער וואך" האבען זיי בעמערקט, אז די ליעטניטשקע אדעלא ווייספיזה וויל זיך ארויפכאפען אויף א ברישקע אין האלט ביי מאכען פיס, זיי האבען זיך אויך דער-וואוסט, אז די ווייספוס מעבעל, אויך דאס מעבעל פון דער פרוי קאך, זענען אויפ'ן וועג.

אייגענ' פון די „וואך-מייסטער'ס" האט געהאלפען צו הילף שילקע'ן און קאוואלעווסקי'ן. ביי דער פרוי ווייספוס איז אפגענומען געווארען די וואליזע און דעם האנד-בייטעל. די פרוי קאך איז הערביי ארענט ליך „אויפגעטרייסעלט" געווארען, אפילו א מעסער'ל איז אויך געלאזט געווארען אין גאנג.

די געליטענע האבען זיך געווענדעט צו דער פאליציי, און בעכטען איז אין קרייז-געריכט פאר-געקומען דער פראצעס.

יוסף אווער-בוך איז פערמשפט געווארען אויף 10 חדשים תפיסה, שילקע אויף 6 חדשים און קאוואלעווסקי — 4 חדשים תפיסה.

די אויסשטעלונג פון פרובען און מוסטערן

פון פוילישע אויסארבייטונגען אויפ'ן וייטען מזרח

(אג) ווי עס אינפארמירט אונז די לאדזער דעלעגאטור פון מלוכה'שען עקספארט-אינסטיטוט, ארגאניזירט דער עקספארט-אינסטיטוט אנ'אויסשטע-לונג פון פרובען און מוסטערן פון פוילישע סחורות, וואס האבען אויסזיכט אויף אפזאץ אין די לענדער פון וייטען מזרח.

די אויסשטעלונג וועט איינגעארדענט ווערען אויף איינע פון די שיפען, וואס הא̈לטען אויף די רעגולערע קאמוניקאציע צווישען גדיניע און די פארטען פון וייטען מזרח. די שיף וועט אפפאה-רען דעם 17 יאנואר 1935 און וועט בעזוכען פאלגענדע פארטען:

גדיניע, האמבורג, ראטערדאם, פארט-סאיד, פענאנג, פארט-סוויטענהעם, סינגאפור, האנגקאנג, שאנכיי, דייכען, קאבע, יאקאהאמא.

אין אלע פארטען וועט פאר'ן אנקומען פון דער שיף אדורכגעפיהרט ווערען א געהעריגע פראָ-פאגאנדע, מיט'ן ציל צו וועקען די פעראינטערע-סירונג פון די ארטיגע סוחרים.

זיצונג פון פאביאניצער שטאט-ראט

(א) די ערשטע זיצונג פון פאביאניצער שטאט-ראט וועט פארקומען מאנטאג, דעם 3 ד. ח.

רעסטאראן-דאנסינג

„TABARIN"

20 נארוטאוויטש-גאס 20

ערעפנונג פון ווינטער-סעזאן

אין ניי-רעמאנטירטען בלויען זאל.

אטראקציעס איבער אטראקציעס!!

צום ערשטען מאל אין לאדז 12 ערשטקלאסיגע Music-Hall סענסאציעס!

מיט דעם וועלט-בערימטען זשאנגלער

אין דער שפיץ ADANOS

ניי-אנגאזשירטער דזשעז-ארקעסטער

The 7 Weinroth-Band „FIVE"

יעדען טאג פון 5 ביז 8

אווענד-פראגראם פון 10 ביז פריה.

ערשטקלאסיגע קיך! —::— ביליגע פרייזען!

צום הערבסט

עמפפעהלט

די בייעסטע פאריזער פערפומען

די איינציגע קאנקורענץ-פערפומעריע

J. DRUKIER

5 ZAWADZKA 5

TEL. 175-92.

די פיינסטע טואלעט-זייפען, פודערן, ווי אויך אלערליי קאסמעטיק אין און אויסלענדישע

בעמערקונג: ענגראסיסטען בעקומען א ספעציעלען ראבאט.

בלוטיגע געשלעגען

צווישען הויזווירטען און לאקאטארען און סתם אזוי

(2) אויף גניעזשניענסקא 20 איז עהערנעכטען אין אווענט, מחמת'ן נישט-פינקטליכען צאה-לען ס'דירה-געלד אויסגעבראכען א געשלעג צווישען די הויזווירטען אנטאני זשעשאווסקי מיט זיין זוהן בראניסלאוו זשעשאווסקי פון איין זייט, און די לאקאטארען, יוזעף וואיטשעכאווסקי און בראָ-ניסלאוו גיצעל פון דער אנדערער זייט.

מען האט זיך אזוי „צוקיפט" מיט מעסערס און מיט טעמפע כלים, אז עס האבען געמוזט איינ-טערווענירען פאליציי און פאגאטאוויע.

פאליציי פיהרט אנ'אויספארשונג.

* * *

(2) אין רעזשעלבער צייט זענען „צורעכט-געמאכט" געווארען אויף סמיגאווא 10 מיט מע-סערס: יעזשי שניאדי (זשרודלאווא 15) און פראנ-ציישעק פאנטש (מלינארסקא 14).

פאליציי פערפיהרט אנ'אויספארשונג.

שיכורערהייט דערטרונקען געווארען אין א קאלוזשע וואסער

(2) אויף דער טושינסקא 47 (כאיני) האט נעכטען פאסירט פאלגענדע טראגישע געשיכטע:

דער 40-יאהריגער ארבייטער באלעסלאוו וואיטשעכאווסקי (פון וויעזשבאווא 1) האט זיך נעכטען גוט אנגעשיכורט אין ערגיץ א שענק, און האלטענדיג זיך קוים אויף די פיס, איז ער צוריק-געגאנגען אהיים.

אין א געוויסען מאמענט, האט ער זיך אויסגעגליטשט און איז אריינגעפאלען אין א גרו-בען, וואס איז געווען אנגעפולט מיט רעגען-וואסער.

אזוי ווי ער איז אריינגעפאלען מיטן קאפ אינגם גרובען אריין, האט ער זיך שוין פון דארט נישט געקאנט ארויסגראבלען און איז דערטרונקען געווארען.

יודיש מאריאנעטען-שפיל

„בערל-שמערל-טעאטער"

אנפיהרונג משה בראדערזאן

דאס 1-טע פראגראם א. נ.

„אזוינס און אזעלכעס"

אין קאפע „אידעאל" (פעטריקאווער 48)

היינט זונטאג–2 פארשטעלונגען 7.45 און 9.45 אווענד פינקטליך

עס ווערען געגעבען קאריקאטורען פון: ד"ר רויז-און-בלאט, ד"ר פלויש, אסקאר קאנסום, מאקס קאנסגל, יצחק גרינבוים, חיים ראסנער, ד"ר צאהל-מעסטער, ליביש פאן ראזענבערג, גרשון וואוילמאן, ר' יאסעלע מנ'ער, קאמענראגט בערעק מיזלערטאוויטש, פאניע די חוג'טע, מאדאם אסתר טענערעראווא, באקס ראטהאלין, שמעריל-עט-בעריל, פיניעלע טויק, יעקע קנאק-אוט, סטנגע דעמפטאקובנע, וואלענטע ראדני, וואיטשע כאווא די דאזארצעכע.

איינטריט פריי

קאנסומציע 1.50 זל. פערפליכטעט.

א פאסט-אמט איז האל פון „האטעל פאלאניא"

אין דעם בעקוועמען און שעהנעם האל פון „האטעל פאלאניע", נארוטאוויטשא 38, איז איינ-געארדענט געווארען א פאסט-אמט.

דארט וועלען אנגענומען ווערען איינגע-שריבענע בריף (פאלעצאנע), טעלעגראמען און ס'וועלען פערקויפט ווערען אלערליי פאסט-דרוקען און בריף-מארקען.

דער דאזיגער פאסט-אמט איז איינגעארדענט געווארען פאר דער בעקוועמליכקייט פון דער בעפעלקערונג, וועלכע וואוינט אין יענער געגענד.

פארשטעהער פון דער לאדזער באנוועל-אינדוסטריע ארויסגע-פאהרען קיין לאנדאן

(אג) ווי מיר דערוויסען זיך, זענען נעכטען שבת ארויסגעפאהרען קיין לאנדאן פארשטעהער פון דער לאדזער באנוועל-אינדוסטריע אין די פערזאנען פרעזעס פון פערבאנד פון דער טעקסטיל אינדוסטריע אין דער פוילישער מלוכה ה' אלעק-סאנדער היימאן יארעצקי, ווי אויך דער דירעקטאר פון שייבלער און גראהמאן עאוגעניוש קראסודסקי.

די דאזיגע פארשטעהער זענען ארויסגערופען גע-ווארען קיין לאנדאן דורך דער אפיציעלער פוילי-שער דעלעגאציע, וואס פיהרט אונטערהאנדלונגען וועגען שליסען א פויליש-ענגלישען האנדעלס-טראקטאט, אלס עקספערטען, בכדי ארומצורעדען איינינע שטרייט-פראגען, וואס האבען א שייכות צו דער פוילישער באנוועל-אינדוסטריע.

קיין לאדז איז אנגעקומען א ידיעה, אז דער אמשינאווער רבי שליט"א ירחמיאל אהרן יוסף בן אסתר גאלדע איז זעהר קראנק, מ'בעט אז מ'זאל זאגען תהלים אין אלע שוהלען, בתי-מדרשים און שטיבלעך.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: ק. לייבוועבער (פרייהייטס-פלאץ 2), י. הארטמאן (מלינארסקא 1), וו. דאנילעצקי (פיעטריקאווער 127), פערעלמאן (ציגעל-גאס 32), י. צימער וואולטשאנסקא 37), ס. וואיטשיצקי (נאפיורקאווסקיעגא 27.

אלגעמיינע פערזאמלונג

פון דער קרעדיט-געזעלשאפט אין לאדז

דעם 20-טען דעצעמבער ד. י. קומט פאר די אלגעמיינע מיטגלידער-פערזאמלונג אין זאל פון דער קרעדיט-געזעלשאפט, פאמארסקא 21 – מיט א פערשידענארטיגען טאג-ארדנונג.

דינסטאג די ערשטע זיצונג פון שטאטראט

וואיעוואדע האט פעראָרדנעט היינטיגן דינסטאג אדורכצופיהרען די וואהלען צו דער שטאט-פערוואלטונג

ווי בעקאנט איז די ערשטע פלענאר זיצונג פון נייעם שטאט-ראט בעשטימט געווארען אויף דעם קומענדיגען דאנערשטאג, דעם 6 דעצעמבער.

ווי מיר דערוויסען זיך אבער איז אין דעם ענין פארגעקומען א גרויסע ענדערונג וועגען טערמין פון רופען די ערשטע זיצונג פון שטאט-ראט און אויך די וואהל-זיצונג צו וועהלען א פרע-זידענט, וויצע-פרעזידענטען און לאווניקעס.

א ווירקונג אויף דער דאזיגער ענדערונג האט געהאט די קאנפערענץ, וועלכע דער לאדזער וואיעוואדע ה' האוקע-נאוואק האט אפגעהאלטעןביים אינערן-מיניסטער קאשטשאלקאווסקי צוליב דעם, ווייל ס'איז פאראויסצוזעהען, אז דאס וועה-לען א פרעזידענט און וויצע-פרעזידענטען וועט אנטרעפען אויף שוועריגקייטען, האט מען בעשלא-סען צוצואיילען די דאזיגע וואהלען, כדי עווענ-טועל נאך פאר ניי-יאהר צו קענען נאמינירען א קאנדידאט אויף א שטאט-פרעזידענט.

עהערנעכטען האט דער וואיעוואדע ה' האוקע-נאוואק פעראָרדנעט אדורכצופיהרען די וואהלען צו דער לאדזער שטאט-פערוואלטונג שוין דעם דינסטאג דעם 4 דעצעמבער, צוליב דעם איז אויך די זיצונג וועלכע האט געדארפט פאר-קומען ערשט דאנערשטאג אויך בעשטימט געווא-רען אויף דינסטאג, אזוי אז דעמזעלבען אווענד וועלען פארקומען 2 זיצונגען. אויף דער ערשטער זיצונג וועלען בעשטימט ווערען די צאהל וויצע-פרעזידענטען און דאס געהאלט פאר דעם פרעזי-דענט, וויצע-פרעזידענט און לאווניקעס, אויף דער צווייטער זיצונג וואס וועט פארקומען מיט א שעה שפעטער, וועלען פארקומען וואהלען פון א פרעזי דענט, וויצע-פרעזידענטען און לאווניקעס.

* * *

אין צוזאמענהאנג מיט דער ערעפנונג פון שטאט-ראט איז נעכטען פארגעקומען א פרעסע-קאנפערענץ ביים דירעקטאר פון דער שטאט-פערוואלטונג קאלינאווסקי אין דער אנוועזענהייט פון סעקרעטאר פון רעגירונגס-קאמיסאר ה' יא-ווארסקי דיר. קאלינאווסקי האט ערקלערט, אז ביידע זיצונגען וועלען פארקומען דינסטאג אין אווענד, אויף דער ערשטער זיצונג וועלען בע-שטימט ווערען די צאהל וויצע-פרעזידענטען, אויב מ'וועלען נישט זיין קיין בעזונדערע פארשלאגען וועט לאדז האבען נאר איין וויצע-פרעזידענט, מ'וועט אבער קענען פערגרעסערען די צאהל וויצע-פרעזידענטען ביז 3. דאן וועט בעשטימט ווערען דאס געהאלט פון די פרעזידענטען און וויצע-פרעזידענטען, נארמאל בעקומט דער פרע-זידענט 1300 זל. א חודש און די וויצע-פרעזידענ-טען צו 1000 זל. א חודש, א חוץ פערשידענע צוגאבען.

די ערשטע זיצונג וועט פיהרען דער קאמי-סאר וואיעוואדזקי, אלס בייזיצענדע וועלען זיין די העכערע בעאמטע פון מאגיסטראט.

די צווייטע זיצונג וועט פארקומען א שעה שפעטער, אויף דער זיצונג וועט געוועהלט ווערען א פארזיצער, וועלכער וועט איינלאדען א בייזי-צענדען. אויף אנמעלדען א קאנדידאט אויף פרע-זידענט דארף מען האבען 18 אונטערשריפטען פון ראטמענער, דאסזעלבע אויף וויצע-פרעזעסען. אויב ביי דער ערשטער אפשטימונג וועט דער פרעזידענט אדער וויצע-פרעזידענט נישט בעקומען קיין קוואַ-ליפיצירטע מעהרהייט שטימען, וועט די צווייטע אפשטימונג נאך פארקומען דעמזעלבען אווענד. אויב אויך די צווייטע אפשטימונג וועט נישט גע-בען קיין רעזולטאט וועט די מאכט בעשטימען א פרעזידענט אויף א יאהר. אויף צו מעלדען א קאנדידאט אויף א לאווניק דארף מען 8 אונטער-שריפטען. די לאווניקעס ווערען געוועהלט אויף פראפארציאנעלע יסודות. די שטאט-קאנצעלאריע האט שוין ארויסגעשיקט איינלאדונגען צו אלע ראטמענער, אויך צו די ענדעקישע ראטמענער. וועלכע געפינען זיך אין טורמע.

* * *

די פערשידענע פראקציעס האבען שוין אפ-געהאלטען זיצונגען און האבען זיך קאנסטיטואירט. די סאנאציע-פראקציע האט געוועהלט אלס פאר-זיצענדען דעם דעפ. וואלטשינסקי, די סאציאליס-טישע פראקציע (בונד און פ.פ.ס.) האט געוועהלט אלס פארזיצענדען פון דער פראקציע דעם ה' כאדינסקי.

זיצונג פון יודישען בלאק

נעכטען אין אווענד איז אין לאקאל פון דער קהלה פארגעקומען א זיצונג פון די 10 ראטמענער, וועלכע זענען געוועהלט געווארען אויף דעם יודי-שען בלאק, צו דער זיצונג זענען געקומען די ראטמענער: מינצבערג, ליבערמאן, שטיינשניידער, אדוו. רייכמאן, א. מ. קאפלאן, אדוו. וויצמאן, רוס. אדוו. דאבראניצקי, זיידע און יוסף מארגוליס. נאך א קורצער דיסקוסיע איז בעשלאסען געווארען, אז יעדע פראקציע אין בלאק זאל בעהאלטען די זעלבסטשטענדיגקייט נאר אלע פראקציעס צוזאמען בילדען „א פעראייניגונג פון יודישע פראקציעס“. ביז דער ערשטער זיצונג האט דאס רעכט צו אונ-טערהאנדלען אין נאמען פון דער פעראייניגונג דעפ. מינצבערג.

מאנטאג אין אווענד וועט דארט פארקומען די צווייטע זיצונג פון דער פעראייניגונג.

זיצונג פון דער ציוניסטישער פראקציע

די ציוניסטישע פראקציע, וועלכע בעשטעהט פון י. מ. ביאלער, אל. יאעל, מ. פיין און ד״ר קראוש האט אויך שוין אפגעהאלטען א זיצונג און ארומגערעדט די טאקטיק צו דער ערשטער זיצונג פון שטאט-ראט.

רעפרעזענטאנץ-טעאטער „ראזמאיטאשטשי“ 27 ציגעל-גאס 27 טעל. 112-25.
דירעקציע: דוד צעלמייסטער.

גאסטשפילען פון בעריהמטען יודיש-דייטשען שוישפילער און רעזשיסער
קורט קאטש
היינט זונטאג, 3 פארשטעלונגען
4.30 נאכמיטאג — הנחה- און פאלקס-פארשטעלונג
„סערזשאנט גרישא“
אין 19 בילדער, פון ארנאלד צווייג. טיטעל-ראלע „סערזשאנט גרישא“ פיהרט אויס קורט קאטש.

היינט. 7.30 (האלב 8) אווענט — צו איינהייטס-פרייזען
אלע בילעטען איז פארטער צו 1 זל.
„פריילין דאקטאר“
פאזיטיוו צום לעצטען מאל אין דעם סעזאן, דער גלענצ. שלאגער, סענס. רעפארטאזש פריילין דאקטאר מיט עני ליטאן אין דער הויפטראלע. די דאזיגע פארשטעלונג בעקומט איצט א בעזונדערען אינטערעס, נאכדעם ווי די וועלט-פרעסע האט פערשפרייט די סענסאצ. ידיעה, אז פריילין דאקטאר (אננא מאריא לעסער), דייטשלאנדס גרעסטע שפיאנין, וועלכע איז אויך פערגעטערט געווארען פון היטלערן אליין, איז געוועזען א יודישע טאכטער.

היינט׳ זונטאג, 9.30 אווענד ווידערהאלונג פון דער פרעמיערע
„דער העלדישער ים-רייזענדער“
קאמעדיע אין 4 אקטען פון געארג קייזער.
די טיטעל-ראלע „העלדישער ים-רייזענדער“ פיהרט אויס קורט קאטש.

א פרעמיע פאר די לעזער פון
„נייעם פאלקסבלאט“.
מיט דעם דאזיגען קופאן בעקומט מען ביי דער קאסע פון טעאטער „ראזמאיטאשטשי“ 2 בילעטען צו 1,40 זל. פארטער-לאזשע און אין די ערשטע רייהען, שוין צוזאמען מיט גארדעראבע און שטייערן.

קופאן!
אויף 2 הנחה-בילעטען
היינט, זונטאג, 7.30 און 9.30 אווענט
דעם 2/XII – 1934
אין טעאטער
„ראזמאיטאשטשי“
שניידט אויס דעם קופאן.

פון דער תלמוד תורה

„מחזיקי אמונה“ פעפער-גאס 17

היינט זונטאג קומט פאר אין אייגענעם לאקאל א פייערליכער חנוכה-פעסט פערבינדען מיט א בחינת התלמידים, ס'וועלען ארויסטרעטען פערשידענע רעדנער און די קינדער פון דער תלמוד תורה.

אנטדעקט א פאבריקעל פון פאלש געלד

(א) די לאדזער פאליציי האט נאך א לענגערע אבסערוואציע אדורכגעפיהרט א רעוויזיע אין דער שלאסעריי אויף ציגעל-גאס 23, וואו עס איז פעסט-געשטעלט געווארען, אז מ'האט דארט ארויסגעארבייט פאלש געלד.

4 „מאכערס“ פון פאלשען געלד זענען ארעס-טירט געווארען.

די נעמען זייערע ווערען לטובת דער אויס-פארשונג געהאלטען בסוד.

די אלע פעלשונגס- אויך געפעלשטע מאטעריא-לען זענען קאנפיסקירט.

אנ'אווענט פון ליד און טאנץ אין פילהארמאניע

דינסטאג דעם 4. ד. ח. קומט פאר אין לאדזער פילהארמאניע אנ'אווענט פון געזאנג אין טענץ, איז דער אויספיהרונג פון דער בעקאנטע טענצערין זיזי האלאמי, די אויסגעצייכענטע זינגערין אלא לילית און דער פוילישער טענצער פעליקס פארבעל.

איינברוכס - גנבה אין א באהן-קאסע

(א) אין דער באהן-קאסע פון דער סטאציע דאבראן (לאסקער קרייז) האבען זיך אריינגעקרא-גען גנבים, וועלכע האבען פון דארט ארויסגע-גנב'עט 100 זלאטעס.

פאליציי זוכט די גנבים.

א שטרייק אין דער וועבעריי פון „ברידער טייטעלבוים“

(2) מחמת דעם, וואס די פירמע „ברידער טייטעלבוים“ (גראבאווא 5) האט רעדוצירט די ארבייטס-טעג אין דער פאבריק, האבען אנ'ערך 100 ארבייטער פון דער וועבעריי געווארפען די ארבייט, און די גאנצע וועבעריי האט זיך אפ-געשטעלט.

דער פרוב פון ארבייטס-אינספעקטאר צו ליקווידירען דעם סכסוך האט דערווייל צו קיין רעזולטאט נישט געבראכט.

Dr. med. L. Berman
צעגעלביאנא 15, טעל. 149-07
ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.
נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 [illegible]נר.
זונטאג פון 9–1 פאר[illegible]

קלאנג-קינא-טעאטער
Zachęta
זגערזשער 26
היינט און פאלגענדע טעג!
ערָאטיקא! הומאר! פיקאנטעריע,
פרעהליכע קאמעדיע פון אלע צייטען
— I —
„Papryka“
אין די הויפטראלען:
Irene de Zilahy i Rene Lessebure.
— II —
מאנומענטאל פילם-מייסטערווערק א. נ.:
דאס פריוואטע לעבן פון העינריך דעם VIII
(קעניג פון 6 ווייבער)
אין דער הויפטראלע:
CHARLES LAUGHTON.
אנהויב פון די סעאנסען: שבת און יום-טוב 12 א זייגער. געווענליכע טעג 4 נאכמ.

GABINET KOSMETYCZNY
I. NAMIOTOWEJ
ul. Narutowicza 11 front, I piętro
przyjm.: 10–3 i 5–8.
Masaż twarzy, maquillage,
trwałe przyciemnianie
brwi i rzęs, usuwanie
brodawek oraz zbędnego
owłosienia.
Porady bezpłatne.
Ceny przystępne.

שטרענגע קאנטראלע פון די איינמעלדונגען

אין דער סאציאלער פערזיכערונגס-אנשטאלט

(2) ווי מיר דערוויסען זיך, איז די סאציאלע פערזיכערונגס-אנשטאלט בעכטען צוגעטראטען צום אדורכפיהרען א גענויע קאנטראלע פון די איינמעל-דונגען אין דער אנשטאלט.

די הויפט-אויפמערקזאמקייט וועט געווענדעט ווערען אויף די קליינע ווארשטאטען אויף די איינ-מעלדונגען פון דער הויז-דינער-שאפט, און דאס דער-פאר, ווייל לעצטענס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז א סך ארבייטער און דינסטמיידלעך זענען נישט פערזיכערט.

אלטע שטעמפעל-מארקען

פון 2 און 5 זלאטעס ווערען צוריק-געצויגען פון פערקעהר

(2) לויט ווי עס איינפארמירט אונז די לאדזער פינאנץ-קאמער קאבען, לויט א פעראָרדנונג פון פינאנץ-מיניסטער, די אלטע שטעמפעל-מארקען אויף 2 און 5 זלאטעס בענוצט ווערען בלויז ביז סוף דע-צעמבער ה. י.

די דאזיגע מארקען קאנען אויסגעטוישט ווערען אויף אנדערע פון 15. דעצעמבער ביז'ן 15. יאנואר 1935.

פערלענגערט אויף א וואך די טעלעפאן-אנקעטע

(2) לויט ווי עס איינפארמירט אונז די פערוואל-טונג פון דער לאדזער טעלעפאן-נעץ, איז בעשלאסען געווארען ביז איבערמארגען שבת, דעם 8. ד. ח. צו אננעהמען די אנקעטעס וועגען די טעלעפאן-קאָ-טעגאריעס פאר אבאנענטען.

טיילוויז פערלענגערט די קא-נאליזאציע-ארבייטען

(א) די קאנאליזאציע- און-וואסערלייטונג-אפ-טיילונג ביי דער לאדזער שטאט-פערוואלטונג האט, אין הסכם מיט'ן סעריבייטערטען ארבייטס-פלאן — פערלענגערט אויף צוויי וואכען די ארבייטען, וואס ווערען געפיהרט ביים קאנאליזאציע-און-וואסער-לייטונג-בוי.

פאליטישער פראצעס

(א) א געוויסער חיים ליבפעלד (בזשעזשינער 13) איז נעכטען פערמשפט געווארען אויף אנדערט-האלבען יאהר טורמע אלס בעשולדיגטער אין אבאו כיסטישער טעטיגקייט.

די דערפעהנונגען פון „בערל-שמערל-טעאטער“

נעכטען — צו דער מינוט, צו דער רגע — איז אין קאפע „אידעאל“ (פעטריקאווער 48) פארגעקו-מען די פרעמיערע פונ'ם מאריאנעטען - טעאטער „בערל-שמערל“, און דער גרויסער עולם האט זיך אויסגעצייכענט געוויילט ביי דעם ליאלקעס-פאראד פון דער חברה אלגעמיינע און לאדזער פערזענליכ-קייטען געגעבען אין א גלענצענדער קאריקאטור.

היינט — 2 פארשטעלונגען: דרייפערטעל אכט און דרייפערטעל צעהן אין אווענד.

איין איינציגער אויפטריט פון לאלא פאלמאן אין פילהארמאניע

מאנטאג דעם 3. ד. ח. טרעט אויף מיט איר איינציגען קאנצערט די בעקאנטע פאלקס-זינגערין לאלא פאלמאן.

אין פראגראם גאנץ ריי באַה נישט געזונגענע לידער.

Dr. REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 201-93
ספעציאליסט
פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג.
סעקסועלע בעראטונגען און פסיכא-אנאליזען
נעהמט אן פון 8–11 און פון 5–8 אווענד

DR. MED. H. LUBICZ
פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
מפפאנגס-שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 אווענד
זונטאג און יום-טוב פון 9–11 בייטאג.
און יו"ט 9–1. פאר דאמען בעזונדערער ווארט-ז...

ארום דער לאַנדעס-קאָנפערענץ פון „תרבות“ אין פוילען

די לאַנדעס-קאָנפערענץ פון „תרבות“ אין פוילען האָט אַרויסגערופן אַ גרויסע פאַראינטערעסירונג. היינט זונטאָג קומען פאָר אין זאַל צעגעלגיאַנאַ 41 די וואַהלען צו דער קאָנפערענץ פון 4–10 אָווענד.

די אַלע וועלכע האָבן נאָך נישט בעקומען די חברים-לעגיטימאַציעס קענען זיי בעקומען אין סעקרעטאַריאַט פון דער וואַהל-קאָמיסיע – צעגעל-ניאַנאַ 41.

היינט אויפטריט פון די קעניגין פון אַרטיסטישע טאַנץ

אַ זעהר גרויסען קינסטלערישען סורפּריז גרייט צו די היגע קאָנצערט דירעקציע פאַר'ן לאָדזער פובליקום, וועלכע קומט פאָר היינט זונטאָג, דעם 2 דעצעמבער 8.30 אָווענד אין פיל-האַרמאָניע-זאַל.

אויפ'ן היינטיגען אָווענד טרעטען אַרויס די וועלט-בעריהמטע יודישע לאַורעאַטען טענצער פון 1-טען אינטערנאַציאָנאַלען אַרטיסטישען טאַנץ-קאָנקורס אין וואַרשאַ פרל. רות סאָרעל אַבראַמאָוויטש, געוועזענע פרימאַבאַלערינאַ פון דער בערלינער אָפּערע און דערפאַר ווייל זי איז אַ יודישע ענטזאָגט געוואָרען פון איהר פּאָסטען דורך די היטלער-נאַציס, בעקומען דעם ערשטען פּריז פון מלוכה-פּרעזידענט און ווי אויך איהר פּאַרטנער געאָרג גראָקע, ערסטער טאַנץ-מייסטער פון דער בערלינער אָפּערע אויך ענטזאָגט געוואָרען פון די היטלער-לייט, בעשאָנקען געוואָרען מיט אַ גאָלדענעם מעדאַל.

צום קאָנצערט פון משה קוסעוויצקי

דעם קומענדיגען מיטוואָך, ה' חנוכה, דעם 5.12, 8.30 אָווענד ערוואַרט דאָס יודישע לאָדז אַ זעהר אנגענעהמען סורפּריז. עס טרעט אויף אין פילהאַרמאָניע-זאַל מיט איין איינציגען קאָנצערט דער גאַסט געבענשטער קעניג פון די חזנים אין פוילען, אָבערקאַנטאָר פון דער וואַרשעווער סינאַגאָגע ה' משה קוסעוויצקי.

משה קוסעוויצקי געהערט היינט צו טאָג צו די גרעסטע חזנים פון דער גאַנצער וועלט, ער פערמאָגט אַ זעהר הערליכע ריזען-שטימע. וועלכען מיט זיין הערליך זינגען און דאַווענען בעצויבערט ער די צוהערער.

אין פּראָגראַם פון זיין חנוכה-קאָנצערט וועט קוסעוויצקי אויספיהרען אַ גאַנצע רייהע הערליכע פּערל פון זיין סינאַגאָגאַלען אוצר. צ.א. שעהנע יודישע פאָלקס-לידער און ווי אויך אַריען אָפּערען

Dr. med.

B. Robinson

אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען

Piotrkowska 10, tel. 131-86

נעמט אָן פון 2–4 נאָכמ. און פון 6–9 אָוו.

פאַר'ן 8-שעה'דיגען אַרבייטס-טאָג

קאָנפערענצען פון האַנדעלס-אַנגעשטעלטע מיט'ן אַרבייטס-אינספעקטאָר און דעם סוחרים-פעראיין

דער האַנדעלס-אַנגעשטעלטען-פעראיין (פּעטריקאָווער 61) האָט אונטערגענומען אַן אַקציע וועגען אָפּהיטען דעם 8-שעה'דיגען אַרבייטס-טאָג אין אַלע לאָדזער האַנדעלס-אונטערנעהמונגען.

וועגען דעם ענין איז אָפּגעהאַלטען געוואָרען אַ קאָנפערענץ מיט'ן אַרבייטס-אינספעקטאָר וויזשיקאָווסקי, און מ'האָט בעקומען די הבטחה, אַז אַלע וואָס וועלען עובר זיין אויפ'ן געזעץ פון דער אַרבייטס-צייט וועלען צוגעצויגען ווערען צו פעראַנטוואָרטליכקייט.

די פאָרשטייער פון דעמזעלבען פעראיין האָבן אויך אָפּגעהאַלטען אַ קאָנפערענץ מיט'ן סוחרים-פעראיין (פּעטריקאָווער 10), אין רעזולטאַט פון וועלכער דער לעצטער האָט פונאַנדערגעשיקט צו זיינע מיטגלידער א צירקולאַר וועגען אָפּהיטען דעם 8-שעה'דיגען אַרבייטס-טאָג.

די קאָנטראָל-קאָמיסיעס וועלען אָנהויבען זייער טעטיגקייט מאָרגען, מאָנטאָג.

געהאַט אַ „נאַציאָנאַלען“ פּלאַן...

אָבער דער פאָרטעל איז איהם נישט געלונגען

(2) דער לאָדזער אויספאָרשונגס-אַמט האָט בעקומען אַ ידיעה פון קאַליש, אַז דאָרט איז אַרעסטירט געוואָרען דער סוחר אברהם קליין (ציאַסנאַ 4).

דער דאָזיגער אברהם קליין האָט געהאַט אַ „גרויסען“ פּלאַן, ווי אַזוי צוצוקומען צו ארץ-ישראל און ער האָט איהם געוואָלט אַדורכפיהרען אויף אַזאַ אופן:

ער וועט אָננעהמען אין לאָדז און קאַליש אַ רויסען פּעקעל סחורות אויף וועקסלען, דערנאָך דאָס פּעקעל פערקויפען אונטערן פּרייז פאַר מזומן-געלד, און דערמיט עולה זיין אין דעם לאַנד פון די אבות אבותינו...

האָט ער טאַקי דעם ערשטען העלפט פונם „געניאַלען“ פּלאַן אַדורכגעפיהרט – אַי געקויפט אויף וועקסלען אַי פערקויפט פאַר מזומן – און אַז ער האָט „אָפּגעלייזט“ 5,000 זלאָטעס, האָט ער זיך אָנגעהויבען צו פּאַקען אין וועג אַריין...

דאַ אָבער האָבן זיך וועגען דעם דערוואוסט זיינע לאָדזער בעלי-חובות (חיים קאָרנגאָלד פון נאָוואָמיעסקאַ 19; אהרן יאַנאָווסקי פון נאָוואָמיעסקאַ 19; מרדכי שעק פון אָגראָדאָוואַ 1) און – מ'איז אוועק מיט אָנקלאָגעס אין דער פּראָקוראַטור.

וואָס דער סוף איז פון דער מעשה, ווייסט מען דאָך שוין – ער זיצט.

דיין וואוינונג איז ניט קיין פעראַנטוואָרטליך אָרט צו בעהאַלטען דיין פערמעגען, נור אַ קאַסע

לייב-פערשטאַפּונג

שלעכטע פערדאַוונג פערגעהען ביים געברויך פון נאַטירליכען ביטערוואַסער

Franciszka Józefa

סרעגט דאָקטוירים. צו בעקומען אין אַלע אַפּטייקען און סקלאַד-אַפּטעשנעס.

היינט, 3 פאָרשטעלונגען אין „ראַזמאַיטאָשטשי“

היינט זונטאָג ווערען אין „ראַזמאַיטאָשטשי“-טעאַטער געגעבען 3 פאָרשטעלונגען: 4.30 נאָכמיטאָג טרעט אויף דער בעריהמטער יודיש-דייטשער שוישפּילער קורט קאַטש אין אַרנאָלד צוויג'ס ערפאָלגרייכען שטיק „נערזשאַנט גרישאַ“.

האַלב 8 אָווענד ווערט געגעבען צו ביליגע פּרייזען דער סענסאַציאָנעלער ביהנע-רעפּערטואַר „פריילין דאָקטאָר“ און האַלב 10 אָווענד קומט פאָר די ווידערהאָלונג פון דער פּרעמיערע, פון דער זעהר אויסגענומענער קאָמעדיע „דער העלדישער ים-רייזענדער“ מיט קורט קאַטש אין דער טיטול-ראָלע.

אונטער דער ליימונג פון קורט קאַטש ווערען שוין געמאַכט גרויסע הכנות צו דער אויפפיהרונג פון דער לעצטער פּרעמיערע פון סענסאַציאָנעלען טעאַטער-שטיק „דער מאַנדאַרין וואו“.

פון די פוילישע טעאַטער'ס

שטאַטיש-טעאַטער „סקאַלאַ“

היינט זונטאָג, 4 בייטאָג ווערט געגעבען „כ'האָב בעקעמפט דעם קריזיס“ אין אָווענד ווערט געשפּילט „ליבע אָהן ווערטער“.

* * *

היינט 12 בייטאָג קומט פאָר אין „סקאַלאַ“-טעאַטער אַ פאָרלעזונג פון רעזשיסער הענריק שלעטינסקי א. נ. „26 טאָג אין מאָסקווער טעאַטערס“.

„פּאָפּולאַרני-טעאַטער“ (אָגראָדאָוואַ 18)

היינט 4,30 נאָכמיטאָג, ווערט געגעבען די קאָמעדיע „גראַף לוקסעמבורג“ 8,30 אָווענד „נישט געקושטע פרוי“.

„פּאָפּולאַרני-טעאַטער“ (פּיעטרקאָווער 295)

היינט 4,15 נאָכמיטאָג און 8,15 אָווענד ווערט געגעבען „דאָס צוועקרייבען פון סאַבינערינס“.

פון דער פוילישער „באַנדע“

(קילינסקיעגאָ 124)

היינט ווערט געשפּילט 3 מאָל „פון אַ. ביז זעט“.

ראַדיאָ-פּראָגראַם

זונטאָג, דעם 2-טען דעצעמבער

9 צייט-סיגנאַל, 9,03 פליטער, 9,07 גימנאַסטיק, 9,22 פליטען, 9,30 ידיעות, 9,40 פליטען 10 גאָטעסדינסט, 11,57 צייט-סיגנאַל, 12,03 ידיעות, 12,05 טעאַטער-איבערזיכט, 12,15 מוזיק, פריהמאָרגען, 2 פליטען, 3 פעליעטאָן, 3,15 מוזיק 3,45 פון די סטושעלצעס, 4 „קליינע מענשען“ נאָוועלע, 4,20 לידער, 4,45 שמועס פאַר קינדער, 5 מוזיק צום טאַנץ, 5,50 רעפּעראַט, 6 פאָרטעפּיאַן-קאָנצערט, 6,30 מוזיק, 6,45 רעפעראַט, 7 אודיציע, 7,50 פעליעטאָן, 8 מוזיק, 8,45 ידיעות, 9 „אויף די לעמבערגער פרעהליכע כוואַליעס“, 9,30 ספּאָרט, 9,45 ספּאָרט-קעסטעל, 10 רעקלאַמע-קאָנצערט, 10,15 ליטעראַרישע פּאָרטעל שעה, 10,30 קאָנצערט, 11 ידיעות, קאָמוניקאַטען, 11,05 טאַנץ-מוזיק.

מעלדונגען

היינט שטימען אַלע אויף דער ליסטע נומער 1 פון דער ציוניסטישער אַרבייטס-פּאַרטיי „התאחדות“ אויף דער ליסטע פיגורירען די חברים: יוסף לוי, ד"ר ה. בערלאַס, פּראָפ. ב. בוטעהאָלץ, אינזש. פ. לינדער א. אנד.

אַלע פריינד פון אַרבייטענדען א"י חלוצים און סימפּאַטיקער חברים אין „תרבות“ שטימען היינט אויף די ליסטע נומער 1.

אל כל חברי „תרבות“ בלודז

הננו מודיעים בזה כי ביום הראשון 2|12 פון 10–4 מתקימות באולם ברח' צגלנינה 41 הבחירות לועידה הארצית החמושית של „תרבות“ כל החברים שלא קבלו עדין את התעודות יכולים להשיגן רק עד 12 לפה"צ במזכירות ועדת הבחירות ברח' צגלנינה 41. ועדת הבחירות בלודז.

קאָמוניקאַט פון זש. ט. ק.

זונטאָג דעם 2-טען דעצעמבער ה. י. קומט פאָר אַן אויספלוג אין שטאַטישען אינסטיטוט פאַר כראָנישע קראַנקע און אין עטנאָגראַפישען מוזעאום. צוזאַמענטרעף 11 אַ זייגער פריה אין לאָקאַל פון דער געזעלשאַפט.

הנחה-בילעטען. דער סעקרעטאַריאַט פון דער געזעלשאַפט פערקויפט בערייטענדיגע הנחה בילעטען אין טעאַטער „ראַזמאַיטאָשטשי“ און אין די קינאָס: לונאַ, אָדעאָן, און ראָקסיזאַ. דער סעקרעטאַריאַט גיט אויך אַרויס די מיטגלידער הנחה-קופּאָנען אין אַלע איבריגע קינאָ-טעאַטערס פון לאָדז

ביבליאָטעק און לייען-זאַל: אַ דאַנק דער אונטערגענומענער אַקציע צו פערגרעסערען די ביבליאָטעק, איז במשך פון דער לעצטער וואָך די ביבליאָטעק בערייכערט געוואָרען מיט קרוב 50 ביכער און עס איז דעריבער צו האָפען, אַז די אַקציע צו פערגרעסערען די ביבליאָטעק מיט טויזענד ביכער וועט זיך פולקאָם איינגעבען. די ביבליאָטעק איז טעטיג צוויי מאָל וועכענטליך: מאָנטאָג און מיטוואָך פון 8–10 אָווענד און דער לייען-זאַל פאַר פּרעסע און צייטשריפטען – יעדען טאָג, אויסער שבת און זונטאָג פון 8–10 אָווענט. דער סעקרעטאַריאַט איז טעטיג יעדען טאָג פון 10–1 מיטאָג און פון 5–10 אָווענט, אויסער שבת.

ELEKTOROWICZ znów w „ZIEMIAŃSKIEJ“

בּיזשוטעריע גאָלד, זילבער און לאָמבאַרד-קוויטעס קויפט איך און צאָהל די העכסטע פּרייזען

Zakład Zegarmistrzowsko-Jubilerski

J. SOŁOWIEJCZYK, Piotrkowska 54

ווערקשטעל אויפ'ן אָרט.

רעטשניצע

פון דאָקטוירים - ספּעציאַליסטען

זגערזשער 17

טעל. 116-33

רענטגען-גאַבינעט

וועגעראָלאָגישעס אַמבולאַטאָריום

פון 9 פריה ביז 8 אַ זייגער אָוונט.

וויזיט 3 זל.

לעטשניצע

פאַר וועגערישע קראַנקע

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

לאָדז, זאַוואַדזקאַ 1

טעל. 122-73

טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אָווענד.

וועגעריש-קראַנקע, מענערשוואַכע און הויט-קראַנקהייטען

אַנאַליזען פון בלוט און אורין

די פערהיטונגס-סטאַציע

איז טעטיג א גאַנצען מעת לעת

פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל

אַ בעראַטונג 3 זל.

OBWIESZCZENIE.

DYREKCJA TOWARZYSTWA KREDYTOWEGO m. ŁODZI

podaje do powszechnej wiadomości, że

ZWYCZAJNE OGÓLNE ZEBRANIE CZŁONKÓW TOWARZYSTWA

odbędzie się w dniu 20 grudnia 1934 r. o godz. 4 po południu w gmachu Towarzystwa Kredytowego przy ul. Pomorskiej Nr. 21,

Porządek dzienny Ogólnego Zebrania obejmuje:

1. Otwarcie Ogólnego Zebrania przez Prezesa Komitetu Nadzorczego,
2. Wybór Prezesa Ogólnego Zebrania,
3. Powołanie przez Prezesa Ogólnego Zebrania z pośród obecnych asesorów i sekretarza,
4. Sprawozdanie Dyrekcji za rok 1933-ci,
5. Projekt do Etatu Towarzystwa na rok 1934-ty.

Wstęp na Ogólne Zebranie przysługuje jedynie osobom, które posiadają legitymacje członkowskie.

Legitymacje te wydawane są w Biurze Dyrekcji Towarzystwa w godzinach biurowych do dnia 19 grudnia b. r. włącznie. Bez legitymacji członkowskiej na salę Ogólnego Zebrania nikt wpuszczony nie będzie. —

Sprawozdanie Dyrekcji za rok ubiegły, oraz projekt do etatu na rok 1934-ty są dostępne dla stowarzyszonych w Biurze Dyrekcji Towarzystwa, poczynając od dnia obwieszczenia. —

אין הויז שרודמיעסקאַ 7

זענען צו פערמיטען וואוינונגען פון 1 צימער און קיך, 2, 3 און 4 צימערדיגע מיט בעקוועהמליכקייטען, אויך געשעפטס-לאָקאַלען אין פראָנט, ווי אויך אין הויף, פון זאַפאַרט. אַ וואוינונג פון 6 צימער און קיך אויפ'ן ערשטען שטאָק, וועלכע איז געאייגענט אויך פאַר אַ געשעפטס-לאָקאַל מיט אַ וואוינונג מיט אַלע בעקוועמליכקייטען צו פערמיטען פון 1. יאַנואַר.

Dr. HELLER

ספּעצ. פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע

טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89

נעמט אָן פון 8–11 און פון 4–8 אָוונט, זונטאָג פון 11–2 [illegible].

פאַר פרויען אַ ספּעציעל[illegible] זאַל.

אונבעמיטעלטע – לעסשנ[illegible]פּרייזן

מודעה. ברוך-קראַנקע! קריפּעל!

ליידענדע אויף פערשידענע ביין-פערקרימונגען פון גוף (הויקערס)!

אין לאָדז נעמט אויף דער אמת'ער וועלט-בעריהמטער ספּעציאַליסט

Ortoped DYR. Natan Rapaport

פון ווין מיט 30-יעהריגער פּראַקטיק און נעמט אָן פון 9 פריה ביז 1 בייטאָג און פון 3 ביז 7 אָווענד

אין לאָדז, פּילסודסקיעגאָ № 23

(פריהער וסכאָדניאַ 23) טעל. 231-89

ברוך-ליידענדע! איהר קענט געזונד ווערען אָהן בלוטיגע אָפּעראַציעס ראַטעוועט אייער געזונד כל-זמן ס'איז נאָך צייט, ווייל דער ברוך ווערט גרויס ווי אַ מענשען-קאָפּ, די קישקעס ווערען פערדרעהט און מ'קען בראַנדיג ווערען.

א הילף און א רפואה! דורך מיין מעטאָדע ערפינדענע ספּעציעל היילבאַנדאַזשען, וועלכע האַלטען צו די גרעסטע פערנאַכלעסיגטע ברוכען און בעזייטיגען ראַדיקאַל מיט גאַראַנטיע ביי אָנפאַנגס-ברוכען. מיין ספּעציאַליטעט איז אויך: הייל-פּרעפּאַראַטען נאָך דעם סיסטעם פון פּראָפעסאָר ד"ר האָפפאַ, ד"ר העססינג און קאַללאַט. געגען אַלערליי פערקריפּלונגען, פערקרימטע פיס ווי אויך שמערצענדע פלאַך-פיס פאַר אַמפּוטירטע אינוואַלידען אַמעריקאַנישע קונסט-פיס (סאַלאָן-אַרבייט).

פאַר דאַמען נאָך אָפּעראַציעס קינסטליכע ברוסטען.

ביים אַראָפּלאָזען זיך פון מאָגען, קישקעס און געבירט-מוטער, עמפּפעהל איך ספּעציעלע הייל-באַנדאַזשען לויט דעם סיסטעם פון פּראָפ. ד"ר גלענאַרד.

געדענקט די אַדרעס:

אָרטאָפּעדישע אַנשטאַלט 23 פּילסודסקיעגאָ 23.

פאבריקס-לאגערן – דעטייל-פערקויף
פיעטריקאווער 154
טעל. 234-03
פיעטריקאווער 55
טעל. 118-95.

„PAW"

ווי יעהרליכער טראדיציע האבען מיר אנגעהויבען
די געלעגענהייטליכע
פאר-יום-טוב-פערקויף
פון אונזערע אויסארבייטונגען
צו רעוועלאציאנס-נידריגע פרייזען!!!

אימפעראטאריז

היינט פרעזענטירן מיר:
דאס מעכטיגע מייסטערווערק
רעזשי:
STERNBERG
גרויסע ליבעס-עפאפיי, דראמע פון דער רוסישער צארין מיט MARLENA DIETRICH מוזיקאלישע אילוסטראציע פון טשייקאווסקי און מענדעלסאן.
אויסער'ן פראגראם: קלאנג-צייטונג פון Fox און PAT אנהויב 4.30 נ"מ, שבת און זונטאג 12.30 בייטאג, לעצטער סעאנס 10.30. דער זאל איז גוט בעהייצט

קלאנג-קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

קליינע אנאנסען
1 זלאטי אנאנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

א פלוש פאלטא מיט אמעריקאנער סקאנקס-קראגען, ווי אויך אבוא און מופע פון זעלבען סקאנקס איז פרייזווירדיג צו פערקויפען. שרודמיעסקא 31, ח. 7 שפרעכשטונדען פון 2–3.

ערשטקלאסיגער דאמען-שניידער בעשטעלט פיהרט אויס ערשטקלאסיגע ארבייט לויט די פאריזער און ווינער מאדעלען צוגענגליכע פרייזען. שאלך פילסודסקיעגא גאס 49.

דאנקזאגונג! איך דריק אויס דעם בעסטען דאנק דעם ה' משה סאראדייקא מיט זיין פרוי רבקה פון שוו. יאקובא 7 פאר זייער גוטע בעהאנדלונג ביי מיין טאכטערס חתונה, זאלען יודן מאכען שמחות און זיי נעהמען אלס קוכארזשעס.
מיט אכטונג מענדראווסקי.

אכטונג, סוחרים און פאבריקאנטען! א קוואליפיצירטער לאנגיעהריגער בוכהאלטער-בילאנסיסט, קארעספאנדענט, מיט שטייער-ענינים אויספיהרליך בעקאנט, זוכט א פאסטען, עווענטועל שטונדענווייזע. אפערטען פיר „גאראנטיע" אבצוגעבען אין „נייעם פאלקסבלאט".

Primeros

סוחרים, פאבריקאנטען און אנגעשטעלטע! בוכהאלטעריע, פיהרען האנדעלס-ביכער פראקטיש, לויט די שטייער-געזעצען לערנט אויס גרינדליך פאר א קליינעם אפצאהל; מאשין-שרייבען-קורס 10 זל; מיר נעמען נאך אן צו פיהרען האנדעלס-ביכער שטונדענווייז. אינפארמאציעס אין ביורא צעגעלניאנא 25.

Długoletni buchalter-bilansista rutynowany w sprawach sądowych. podatkowych i świadczeniach socjalnych pragnie zmienić posadę od 1-go grudnia rb. Oferty sub „L. K."

פאקען-פאלטענס און זשרעבאק-פאלטענס ווי אויך סקונקס קרעגען ביליג ביי Najtańsze źródło wyrobów futrzanych Brzezińska 25/27 (פראנט-געוועלב)

לעכער און געוואלדריסען אין דאמען- און אין הערן-גארדעראבען ווערען קינסטליך פערשטאפט, נישט צו דערקענען, אויסגעפיהרט פון ערשטקל. פאכלייט, צו זעהר ביליגע פרייזען. נאד-לודקא 12, אין נייעם הויז, אין דער קונסט-שטאפעריי

Lekcje hebrajskiego i angielskiego. Postępy gwarantowane. Ceny przystępne. Narutowicza 11 m. 4, front. Zgłoszenia 5–6 popoł.

גאזאווניע-קאקס בעקומט מען זגארניא 32, אין קויהלען-סקלאד. ס'ווערט אויך אבגעשיקט אהיים.
5198

ראקאלען

צו פערדינגען א געוועלב, ווי אויך א ענצעלע שטוב, אויך א שטוב און א קיך דירעקט ביים ווירט בושזשינער 57a. פרעגען זיך אויפ'ן ארט ביי ווארשאווסקי. מעקלערס בעווינשען.

וואוינונגען 4 צימערדיגע פראנטאווע ערשטער שטאק צו פערמיטען פון ערשטען יאנואר פאלודניאווא 28.

איבערצוגעבען א לעצט צימער פאר א פאר-פאלק, אויך אנ'ארט צו שלאפען פאר 2 פריילינס פאלודניאווא 7, וו. 25.

אנ'על'גאנט ארט צו שלאפען פאר 1 אדער 2 פערזאן זאכארניא 62, פראנט וו. 26.

2-ch panów na mieszkanie Pomorska 14, fr. II piętro, m. 4/5

זאפארט צו פערמיטען 2 צימער און קיך, פארצימער מיט אלע בעקוועהמליכקייטען. לימאנאווסקיעגא 14, ביים ווירט.

צו פערמיטען געוועלבער מיט שטובען און קוכען, ווי אויך 2 צימער און קיך און שטובען מיט קוכען און ענצעלנע צימערן. צו ערפאהרען ביי דער ווירטין, זגערזשער 43/45.

פערשידענעס

ס'ווערט געברויכט א קוואליפיצירטע פערקויפערין אין דער בעקער-בראנזשע. ביי לאנדסמאן, 11 ליסטאפאד 84.

ס'ווערט געזוכט א נייהערין צו בעשטעלטע וועש. צו ערפאהרען 11 ליסטאפאד 43, ווידאווסקי, קווער אפיצינע פארטער.

א פריילין, וואס וויל פאהרען קיין פאלעסטינע, זוכט א יונגערמאן וואס קען זי מיטנעהמען געגען בעלוינונג. אפערטען אין אדמ. אונטער „H. L."

א שטריק-מאשין 8/70 „שטאל" אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען. בירנבוים, קילינסקיעגא 64, לינקס II איינגאנג III שט.

איך האב צו פערקויפען נייע עך חיים'ס גלייכצייטיג פעריכט איך עך חיים'ס א. זילבערמאן, פעפער-גאס 13.

PODRÓŻUJĄCY, zamieszkały w Poznańskiem i dobrze obeznany z klijentelą poznańską i pomorską, poszukuje posady podróżującego na stale, ewent. na prowizję, branża obojętna, najchętnie w bławatach lub konfekcji. Zgłoszenia do adm. „Republiki" pod „Reisender". 5182

א שותף ווערט געזוכט צו א איינגעפיהרט מאנופאקטור-געשעפט אין א גוטען פונקט מיט א סומע פון 15 ביז 20 טויזענד זל. אפערטען אונטער „שותף" אין אדמינ.

מיר פערבעטען גאנץ לאדז
אויף דער יעהרליכער איינארדנונג פון
בילִיגע פאר-יום-טוב-וואכן
וועלכע זענען שוין בעקאנט צווישן אלעמען מיט דער אויסערגעוועהנליכער געלעגענהייט פאר א בילִיגען איינקויף פון אלע ארט סחורות
KONSUM
PRZY „WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE" S.A.
ROKICINSKA 54. Dojazd Tramwajami 10 i 16

Dr. LUDWIK WOLF
בעהאנדלונג מיט הויך-פרעקווענץ-שטראם ארינ. Dr. F. G. Zeileis, Galspach איז פון אויסלאנד צוריקגעקעהרט און נעהמט ווידער אן:
Warszawa, Widok 12-1, tel. 697-69

Hilde Handzel
ספעציעלע ווינער הייל-גימנאסטיק פאר פערקרימונגען פון רוקען-ביין, שלעכט האלטען זיך פון קינדער.
Sienkiewicza 20, tel. 141-41.

ברוך-קראנקע!!!
ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז. פון דעם איז גאנץ פויליז בעריהמטער ספעציאליסט ארטאפעד דיר. י. ראפאפארט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאהר און איז געווארען אנערקענט פון פיל בעוואוסטע פראפעסארען.

J. Rapaport

ברוך-ליידענדע! ספעציעלע ארטאפעדישע גאמי-הייל-באנדאזשען פון מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט בעזייטיגען אהן שום אפעראציע, ראדיקאל שנעל און זיכער מיט דעם גרעסטען ערפאלג, די שווערסטע, געפעהרליכסטע און פערעלטערסטע ליידענדע ברוכען ביי מענער, פרויען און קינדער. — ספעציעלע ארטאפעד. הייל-באנדאזשען פאר צו ריקגעקומענע ברוכען נאך אפעראציעס, ווי אויך ספעציעלע אינדיווידועלע צוגעפאסטע ארטאפעד. בויך-באנדאזשען געגען ארפאלאזען זיך פון מאגען און קישקעס.

פאר קאליקעס, הויקערס און אלערארט פעהלער פון גוף!
און מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט ווערען אויסגעארבייטעט די הייל-בארעטע און פון פיל פראפעסארען אנערקענטע מעטאדע ספעצ. ארטאפעד. הייל-גארסעטען פאר פערקרימונג פון רוקען-ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביין-שווינדזוכט, ליימונגען, פערקרימטע פיס ביי קינדער און ערוואקסענע קינסטליכע הענד (פראטעזען) און פיס, ווי אויך די פראקטישסטע ארטאפעדישע שטראטען פאר שמערצליכע פלאטפיס לויט גיפס-מאדעל.

אכטונג! אלע קראנקע אין מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט, ווערען נאר פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט.
30 יעהריגע פראקטיקע, פולע גאראנטיע!
ערמעסיגטע פרייזען! שפאציאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו.
עס ווערען אויך אנגענומען מיטגלידער פון אובעזפ. ספטל. (קאסא-כאריך).
ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז
Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

הערצליכען דאנק
איך מאך עפענטליך בעקאנט, אז דער ה' דיר. י. ראפאפארט, וואוינהאפט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10, דער בעריהמטער ארטאפעדישער ספעציאליסט האט אין א קורצער צייט מיך בעפרייט, אדאנק זיין הייל-ארטאפעדישען באנדאזש פון רופטור, וואס איז ענטשטאנען נאך אנ'אפעראציע. איך בין גענצליך אויסקורירט פון רופטור.
(—) Leokadja Herkt
Łódź, Nowe Chojny), ul. Miła 7.

Dr. med. Józef Imich
צוריקגעקעהרט
ספעציאל-ארצט פאר האלז, נאז און אויערען-קראנקהייטען
ארדינאטאר פון לארינגאלאגישען אפטיילונג אין פרעז. מאשטשיצקים שפיטאל
מאניושקי 1, טעל. 97-209
נעמט אן פון 5—7 אוונד.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר סיפילים, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
צוריקגעקעהרט
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמיטאג.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

Dr. L. FALK
ספעצ. ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען
Nawrot 7, tel. 128-07.
עמפפאנגט פון 10–12 און פון 5–7 נ"מ

Dr. med.
S. LIEBESKIND
Akuszer-Ginekolog
przeprowadził się na ul.
Andrzeja 2, tel. 216-66
przyjmuje od 4–6.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנקהייטען
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אן פון 2–3 און פון 6–8 אוו.

Dr.
S. Kantor
ספעציאליסט פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען (סיפיליס און טריפער), היילט מענער-שוועכע
פיעטריקאווער 90 טעל. 129-45
נעמט אן פון 8–2 נאכמ. און פון 4–9 אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8–2 נאכמ
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען.

Lekarz-Dentysta
F. Lubicz-Karczmar
האט זיך איבערגעצויגען אויף קילינסקיעגא 30, טעל. 216-48.
נעמט אן פון 9–12 און פון 3–6 נאכמ.

Dr. med. N. Kajzer
ספעצ. פאר אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען וואוינט יעצט אויף
בזשעזשינער 24 (רוג מלינארסקא)
נעמט אן פון 10–12 און פון 4–7 נ"מ
לעטשניצע-פרייזען.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה
פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט שפאלטען
אין טעקסט—40 . . . . . 60— 4
נאכ'ן טעקסט—12 . . . . . 18— . . . .
קליינע לאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס מעהרדיגע וואָרט — 10 גר.
פיסער דער שטארם 50 פראצ. טייערער, אויפצאר 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

אבאנעמענטס-פרייז:
אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט צושטעלען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצושטעלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און טאן פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמינ. איז אפען בייטאג און ביינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberb[illegible] Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Fo[illegible] Piotrkowska 81.